

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

~~Parrucha Jacq. de Ant. p. l. Indica. I. l. l. Indica. Golepho Gm. fol. 3 u. 3 g. | 10j. Lat. fo. 1. U. 18. gl.~~

TYPOGRAPHVS LECTORI

candido.

Cum post distracta omnia IOSEPHI nostri Latini exemplaria, Lector
candidè, nouam instituissemus editionem, atq; etià ab amicis aliquot, ut id
faceremus, rogati essemus: quòd dicerent, Opus hoc partim castigatione, par-
tim noua etià conuersione indigere: non potuimus non aquisimè huic petitioni morem
gerere. Indies namq; quasi θεόνυστος ardor quidam promouendi rem literariam cre-
scit in nobis. Vt igitur quid in hac noua editione præsistum sit, tibi constet, paucis per-
cipe. ANTIQVITATVM Libros à Sigismundo Gelenio (doctissimo alio-

*cipe. ANTIQVITATVM Libros à Sigismundo Gelenio (doctissimo alio-
qui uiro, deq; studijs melioribus praeclare merito: quod plurima eius scripta testantur) pri-
mum Latinitate donatos, ad exemplar Graecum denuò, quàm potuit fieri diligentissi-
mè, conferri; quaq; immutanda fuere, emendari curauimus. Totum deinde Opus de
BELLO IYDAICO marginalibus Annotationibus utilissimis (ut in ceteris
quoq; Iosephi libris factum est) exornauimus, ueteri relicta uersione, plurimis tamen
in locis correctis: quod ipsum, si cui cum priori editione hanc conferre libeat, facile de-
prehendet. CÒNTRA APIONEM uero, & DE MACHABAEIS,
sive de Rationis imperio Libri multo quàm antè planius, purius, sine furo, neq; tamen
iccirco minus ornate de nouo translatis sunt, ita ut speremus eosdem etiam nunc lectione
digniores fore. Tuum iam erit, Lector amice, operam nostram industriamq;
boni consulere. Quod si te facere intellexerimus, abundè magnum
studij nostri fructum cepisse nos arbitra-
bimur. Vale.*

CLARISSIMO ET AMPLISSIMO

DOMINO IO. IACOBO FUGGERO, IN

Kirchberge & Vuiffenhorn Comiti, &c. Sigismundus Gelenius S. D.

IN OMNI institutio, uel singulorum hominum ad beatam uitam cōtendentium, uel coetuum formam in commune uiuendi quærentium, præceptis constat exemplisq̃, ut nosti Fuggere uir magnifice, cōsentire uideo in hoc sapientes, neutrum aliunde melius peti quam è Sacris literis: quas tãto tutius sequimur, quanto certiora sunt diuina oracula humanis opinionibus: quæ dispendiosis suis ambagibus nihil aliud ostendunt, quàm frustra id conatos summos quidem uiros, sed humana sapientia præditos, quod nō nisi à diuinis & numinis fauore adiutis præstatur: sine quo nec uia salutis iniri, nec ineundæ eius modus alijs monstrari potest. Et quamuis utraque iam dicta ratio sit absolutior, si coniungantur: sicut ex ipsis liquet Sacris literis, (ubi tam legis primum bene conditis hominum pectoribus à rerum Opifice insertæ, mox exolescente paulatim eius memoria, per eundem præconio Mosis in communem uitam reuocatæ, summaria capita, quàm hominum Deo carorum, uel priuatorum uel ducum atq̃ regum, gesta produntur:) habent tamen hæ separatam etiam tractationem. Nam ante exortam Seruatoris legem homines quidam ingeniosi, qui se Philosophos nominauerunt, ueritatem ceu per tenebras palpare aggressi præcepta uitæ formandæ conati sunt tradere, unà cum dogmatibus ad felicitatem sectandam pertinentibus: alijs res regum ac populorum mandauerunt literis, unde magnam colligere liceat exemplorum copiam. Illorum lectio habita est præ cæteris utilis, & re uera fuisset, si ueritatem captam potuissent assequi: nos in hoc feliciores, quibus Sacræ literæ affatim re præsentāt, quod illis obtingere non potuit, lectio non modò utilis, sed & necessaria. Proxima utilitas est in historijs, peculiari quadam uoluptate ad sui cognitionem inuitantibus, ut ab his legendis pauci, modò sint literati, abstineant, cum illa magis seria quibusdam aut non uacet euoluere, aut non libeat. Sed delectu opus est in tanta historicorum uarietate, si nolis operam & bonas horas perdere. Sunt enim qui nihil aliud quàm ludunt, & aures animosq̃ ociosos demulcent in hoc tantum factis narratiunculis, quales sunt Heliodorus, Philostratus, & his antiquiores, sed nihilo grauiores, Herodotus & Ctesias ob nimiam mendaciorum licentiam dudum obliteratus, in quibus uix quicquam probes præter facundiam. Doctiores sunt alijs, ut imbuti philosophia, sed magno discrimine. nam qui Epicureorum, aut Peripateticorum, non multò saniorum duntaxat, quod ad pietatis dogmata attinet, sectam secuti sunt, pro suis affectibus multa produnt tam inutilia, ut ne noxa quidem careant. Quid enim bonæ rei potest expectari à tollentibus immortalitatem.

animorum, & diuinam prouidentiam? & hi ferè proponunt sibi celebranda quædam uasta uerius quàm magna ingenia, Xerxes, Alexandros, Cæsares. Plus bonæ frugis haurire licet ex accedentibus propius ad Academicos Stoicosue, qui res laudatorum principum aut populi Romani, præsertim illius prisci, transmiserunt ad posteros. huius generis sunt, Plutarchus, Dionysius, Xenophon, Polybius, & Latini aliquot, qui sibi grauitatem ceu peculiarem uindicant. Sed longè utilissima, nec iniucunda est sacra historia, olim propter excellentiam & claritatem, sed maximè propter certissimam sincerissimamq; ueritatem, etiam profanis expetita regibus, patrum priscorum mores, uitas, resq; tam domi quàm foris gestas continens: quicq; eius compedium scripsit, et ubi illa desijt reliquam usq; ad suam ætatem attexuit, Iosephus uir patriarum literarum cognitione nemini suæ gentis secundus, externæ uerò literaturæ studijs uel cū Philone conferendus, facundia pollens, quæ plus uirium quàm fucorum habeat, nec minus philosophum quàm historicum deceat: quem nō est opus prædicare prolixius, quando ipse satis ostendit qualis fuerit, modestissimè uitam suam scribens, quæ nūc primū in præsentī Operum eius editione legi potest à Latinis hominibus. Huius scriptoris monumenta cum circumferantur, & passim ab omnibus suo merito terantur, Rufino, ut titulus pollicetur, interprete, mihi nunquam persuaderi potuit antiquitates Iudaicas ab eo uiro uersas: uel quòd non referant peritum utriusq; linguæ hominem, qualis Rufinus fuit habitus suo seculo; uel quòd stilo belli Iudaici sint dissimiles. Id Antiquitatum opus nō ita dudum ex officina Frobeniana prodijt, constat ex duobus exemplaribus mutilis, è diuersissimis petitis orbis tractibus: bono tamen quodam casu euenit ut utrunq; egregiè suppleuerit lacunas alterius. ac mox non defuerunt qui Latinam uersionem nouam requirerent: effeceruntq; amici ut suscepta prouincia tirocinium uertendi in eo scriptore ponerem: figlinæ (iuxta prouerbiū) in dolio. Inter uertendum deprehendi non solum deprauata multa in Latinis, sed etiam quibusdam locis deesse uersus non paucos. nam x v i Antiquitatum libro, cap. iuxta uulgatas editiones septimo, iuxta Græcorum distinctionem quam nos sequimur x i, desiderabatur intègra pagina, & in calce eiusdem libri nō multo minus: id quod uel librariorum, uel interpretis etiam culpa accidit, sed non in his tantum paginis. Itaque omnia meliore fide conatus sum reddere, stilo planiore, nec rudiore tamen, opinor. Ausus igitur rem subituram censuras uarias, cœpi circumspicere de aliquo, cuius præiudicio tutus possem minus de cæteris criticis esse sollicitus. In eo delectu succurrebat mihi ante alios Io. Iacobus Fuggerus, nimirum ea familia natus, in quam singulari cœlestis numinis fauore uirtus & fortuna tantum ornamentorum certatim contulerunt, ut per uniuersam Europam, atq; etiam longè extra eius limites, tã sit celebris, tam apud summos monarchas gratiosa, ut nihil sit quod hac parte uel principibus uiris inuideat: & quod peculiariter ad meum desiderium attinebat, habeat in suo stēmate uiros literatos, literatorumq; patronos eximios, & uel hoc merito omni posteritatis memoria dignissimos, nuper Raimundū, nūc Antonium eius fratrem familiæq; columnen, & insignē Des. Erasmi patroni quondā nostri amicū:

te uerò tertium (ne alios mihi minus notos commemorem) adeò expolitū & candidum, acriq; iudicio hominem, ut tuæ censuræ nō minus probari cupiam, quàm excellentissimorum in utraq; literatura professorum nostri huius haud ineruditi seculi. Et pulchrè conuenire uidebatur, ut scriptor qui in omnibus præsertim Christianorū regionib. etiam uulgo teritur, præferret in fronte ceu tutelare nomen uiri apud omnes eas gentes non solum notissimi, uerum etiam laudatissimi. Deterrebat hoc unum, quòd ignotus essem tanto Meccœnati: sed contrà cogitabam multos similibus occasionibus innotuisse feliciter, itaq; sic nutantem ut tamen propensior essem ad demerendam tuam gratiam, impulit non inuitum noster uetus amicus & liberorum tuorum ad imitandam paternam excellentiā incensor adiutorq; Ludouicus Carinus, uir magnatib. meritò carus, integer, pius, eruditus, cordatus: qui talib. coloribus te mihi depinxit, uerissimis quidē illis, ut est ipse sincerus, quales in hanc tabulam conferre, nec sine modestiæ tuæ uexatione possem, nec sine adulationis suspitione. Accipies igitur uir præclarissime Opus hoc per otium inspiciendum: quod si tibi tale uidebitur ut ferri possit à lectore non fastidioso, erit mihi incitamentum ad aggrediendos etiam autores alios: accipies & Geleniū tuum in clientelam, quam nemo non expetit, ipse uehementer opto, ut ea dignus sim. Deus te perpetuò seruet patronē (iam enim hanc salutandi formulam mihi tua pace permitto) obseruandissime, unà cum liberorum suauissima cohorte totaq; familia, cui me cōmendatum cupio, si non de officio, lo, saltē de studio addictissimo. Basileæ, Calendis Augustis, anno à natiuitate Christi seruatoris humani generis, M. D. XLVIII.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

FLAVII IOSEPHI

DE IUDAEORVM ANTIQVITATE

QVITATE CONTRA APIONEM,
LIBER PRIMVS.

Prefatio.

QVIDEM satis perspicuè in Opere de Antiquitate, optime Epaphrodite, à me demonstratū fuisse existimo, nostrum Iudæorum genus & uetustissimum esse, & originem habuisse propriam, & quem nunc tenemus agrum incoluisse: quod quidē opus quinque millium annorum res gestas complexum, ex ijs qui apud nos sacri habentur libris, Græco sermone conscripsimus. Sed quoniam multos uideo quorūdam maledictis, à maleuolentia profectis, moueri, &

quæ à me de Antiquitate scripta sunt, non credere, utq̃ recentius esse genus nostrum putent, eo argumento adduci, quòd apud insignes Græcos historicos nulla extet eius mentio, de his omnibus mihi breuiter scribendum esse existimaui: ut & maledicentium maleuolentiam uoluntariumq̃ mendacium refellam, & credentibus ignorantiam eximam, & omnes ueri cognoscendi cupidos de nostri generis antiquitate doceam. Vtar autem dictorum meorum testibus ijs, quos fide de omni Antiquitate dignissimos esse Græci indicarunt. Qui uerò de nobis maledicè falsoq̃ scripserunt, eos à semetipsis refelli demonstrabo: daboq̃ operam, ut causas ostendam, cur nostri generis nō multi Græci in historijs meminerint: & insuper qui nam res nostras attigerint, ijs perspicuum faciam, qui uel nesciunt, uel se nescire simulant.

Græci quantum credendū sit in historijs.

Ac primum satis mirari nequeo eos, qui de rebus antiquissimis solis Græcis fidem adhibendam, & ab ijs ueritatem cognoscendam esse existimant: nobis uerò & cæteris hominibus non credendum. Nam equidem planè contrariū esse uideo: si quidem non uanæ sequendæ sunt opiniones, sed ex ipsis rebus petenda ueritas. Etenim Græca omnia recentia, & nuper admodum nata inuenias: urbium uidelicet extructiones, artium inuentiones, legumq̃ conscriptiones. historiarum uerò scribendarum cura apud eos penè recentissima est. Aegyptiorum quidem & Chaldæorum Phoenicumq̃ res (nam nos illis annumerare in præsentia omitto) ipsi utiq̃ fatentur uetustissima, eadem que constantissima proditas esse memoria. Siquidem & loca omnes incolunt aeris iniuriæ minime obnoxia, & ne quid rerum suarum silentio præterirent, sed omnia in publicis monumentis à sapientissimis semper consecrarentur, summam operam dederunt. At Græciæ loca mille pestes infestarunt, quæ rerum memoriam abolerent: semperq̃ nouam uitæ rationem ineuntes Græci, omnium se posterorum suorū primos esse existimabant. Literarum quidem naturam & serò & ægrè cognouerunt, certè qui earum usum uetustissimum esse uolunt, eas à Phoenicibus & Cadmo didicisse gloriantur: quin nec ab illo tempore ullum extare uel in fanis, uel in publicis donarijs monumentum literarum ostendere quisquam possit. quandoquidem etiam de ijs qui ad Troiam

Græci quando literas acceperunt.

ad Troiam tam multis post annis militarunt, magna dubitatio & quaestio est, num literis usi fuerint: & uerisimilius habetur, cum qui nunc est usus literarum, illis ignotum fuisse. Iam uero apud Græcos nullum omnino de quo constet scriptum extat, quod sit Homeri carmine antiquius. Homerum autem post Troiana tempora uixisse patet: & aiunt, ne cum quidem in literas retulisse carmen suum, sed memoriae commendatum ex cantilenis postea compositum fuisse, eam quæ ob causam multis in locis discrepare. Iam qui apud eos res gestas scribere aggressi sunt, uidelicet Cadmus Milesius, & Argiueus Acusilaus, & post eum si qui alij extitisse perhibentur, hi paulò ante Persarum in Græciam expeditionem extiterunt. Quin & eos qui de celestibus diuinis quæ rebus primi apud Græcos disseruerunt, ut Pherecyden Syrium, ut Pythagoram, ut Thaletem, omnes uno ore confitentur, Ægyptiorum Chaldæorum quæ fuisse discipulos, & pauca conscripsisse, ea quæ Græcis omnium antiquissima uideri, & ab illis scripta fuisse uix credunt. Possunt ne igitur non immerito gloriari Græci, quasi qui soli antiqua norint, & eorum ueritatem accuratè tradant: aut quis non ab ipsis scriptoribus facillè discat, ipsos nihil comperti, sed ut quisque de rebus coniectaret, ita scripsisse? Certè in suis libris alij alios plerunque refellunt, & ipsi eadem de rebus diuersissima dicere non dubitant. Atque equidem superfluum sim, si eos quibus hæc quàm mihi notiora sunt, docere uelim, quantum Hellanicus ab Acusilao de originibus differat, quoties Hesiodum corrigat Acusilaus, aut quo pacto Ephorus Hellanicum in plerisque mentiri ostendat, & Ephorum Timæus, & Timæum qui ipsum sequuti sunt, & Herodotum omnes. Quin neque de Siculis rebus Antiocho, & Philisto, & Calliæ sibi assentiendum esse Timæus existimauit: neque rursus de Atticis qui Attica conscripserunt, aut de Argolicis qui Argolica memoriae prodiderunt, alij alios sequuti sunt. Denique quid opus est quæ breuiora & singularum sunt ciuitatum, recensere, cum in Persicæ expeditionis, eius quæ gestorum narratione probatissimi authores dissentiant: & in multis à quibusdam accusetur Thucydides mendacij, qui tamen sui temporis res gestas uidetur accuratissimè conscribere? Et tantæ quidem discrepantiæ causas forsitan alias quoque multas, si quæras, inuenias: ego duas, quas iam dicturus sum, primarias esse censeo: quarum priorem eam dicam, quæ mihi uidetur plus habere uirium. Nam quòd à primordio apud Græcos curatum non fuit, ut annales conficerentur, id in primis & errori causam, & mentiendi licentiam præbuit ijs qui postea de rebus antiquis scribere uoluerunt. Neque enim solum à cæteris Græcis neglecti fuerunt annales, uerum ne apud Athenienses quidem (quos indigenas esse tradunt, & eruditione politiores) quicquam tale factitatum inuenitur: quin publicarum literarum antiquissimas esse aiunt illas scriptas ipsis à Dracone de homicidijs leges, qui Draco uixit paulò ante Pisistrati tyrannidem. Nam de Arcadibus quid attinet dicere, antiquitatem sibi arrogantes? cum ij uix etiam postea literas didicerint. Igitur quia nulli antè extabant annales, qui & discendi cupidos docerent, & mentientes refutarent, effectum est, ut tanta illa extiterit inter scriptores discrepantia.

Homeri carminis uetustas, et an ab Homero scriptum fuerit.

Græcorum scriptorum discordia.

Græcorum discordantia causa se duas.

De Hebræorū
annalibus.

Secundam causam hanc esse statuendum est, quòd qui scribere aggressi sunt, non ueritati studuerunt (tametsi hoc semper profiteri soleant) sed dicendi uim ostentarunt, & eam scribendi rationē sequuti sunt, qua se alijs superiores uisum iri existimabant: nonnulli ad fabularum narrationes animū applicantes: alij ad gratiam aut urbes aut reges laudantes: alij res gestas aut scriptores criminari aggressi sunt, id sibi laudi fore ducentes: deniq; planè contrà quàm postulat hystoria, factitarunt. Est enim ueræ hystoriæ indicium, si de ijsdem eadem omnes & dicant & scribant. At illi ita demum se uerissimos omnium uisum iri iudicabant, si eadem aliter scriberent. Igitur quòd ad dicendi peritiā atque uim attinet, cedamus oportet Græcis scriptoribus: at in uera prisca rerum hystoria non item, præsertim quæ sunt apud quosque patriæ. Igitur quòd apud Ægyptios à longissimis iam temporibus annalium cura atque confectio fuerit mandata sacerdotibus: apud Babylonios uerò Chaldæis: quòdque quas in primis ostentant Græci literas, ijs usi fuerint Phœnices, tum in rerum domesticarum administrationibus, tum in publicorum operum traditionibus, quoniam inter omnes conuenit, mihi prætereundum puto. Sed de nostris maioribus, quòd eandem, ne dicam maiorem quàm quos modò dixi, annalium curam gesserint, mandato pontificibus & uatibus eius rei negotio: quòdque id nostris temporibus magna diligentia & obseruatum fuerit, & ut audacius dicam, obseruandum sit, paucis docere tentabo. Neque enim solum ab initio optimos quosque uiros, & Dei cultui incumbentes huic negotio præfecerunt, uerum etiam ut sacerdotum genus merum purumque permaneret, prospexerunt. Oportet enim apud nos eum qui sacerdotio fungitur, ex gentili uxore procreare liberos, neque facultatem cæterorum uel honorum habere rationem: sed genus expendere, & antiquis succedentem, multos eius rei testes exhibere. Atque hæc facimus non solum in ipsa Iudæa, uerum etiam ubicunque nostri generis cœtus aliquis est, ibi quoque connubiorum accuratam rationem retinent sacerdotes. de Ægypto loquor, & Babylone, & si qua alia in orbis parte dispersi sunt aliqui generis sacerdotum. Mittunt enim Hierosolyma conscripta à maioribus nomina tum parentum tum auorum, nec non qui nam sint, qui id testentur. Quod si bellū inuasit (sicuti iam frequenter accidit, ut cū Antiochus Epiphanes, nostros fines inuasit & Pompeius Magnus, & Quintilius Varus, & maxime nostris quoque temporibus) superstites sacerdotes noua rursus scripta faciunt ex ueteribus explorantque superstites fœminas. neque enim iam eas admittunt quæ captiue fuere, sæpe eas cum extraneis consuetudinem habuisse suspicantes. Cuius diligentiae argumentum est illud maximum, quòd nostrorum pontificum nomina parentum extant in annalibus, à duobus annorum millibus. Quòd si quid omnino contra ea quæ diximus instituta ab illis factum est, eis interdicitur, ne uel altaribus assistant, uel reliquas res sacras obeant. Itaque meritò, uel potius necessariò (quòd neque res scribere cuius liceat, neque ulla in ijs quæ scribuntur insit discrepantia, sed soli uates tum prisca & antiquissima instinctu Dei didicerint, tum sui temporis res uti gestæ sunt aperte conscripserint) non sunt apud nos librorum

millia

millia discrepantium atq; pugnantium: sed duntaxat uigintiduo libri omniū temporum monumēta complexi, quibus meritò creditum sit. quorum quinque sunt Moysis, qui origines continent, & quæ ab homine condito usque ad ipsius Moysis obitum gesta sunt. quod quidem tēpus paulò minus quam tria annorum millia continet. A' Moysis deinde interitu usq; ad Artaxerxis Persarum regis, eius qui Xerxi successit, imperium, successores Moysis uates sui tēporis res conscribere libris tredecim. Reliqui quatuor libri laudes Dei, & humanæ uitæ præcepta continent. Ab Artaxerxe uerò ad nostrum usque tempus, scripta sunt quidem singula, sed non eadem quæ superioribus, fides adhibetur, propterea quòd non fuit uatum certa illa successio. Iam quanto pere nos scriptis nostris crediderimus, reipsa perspicuum fit: quòd cum tot iam secula præterierint, nihil eis uel addere, uel detrachere, uel immutare quisquam ausus est: estq; hoc omnibus statim à natiuitate Iudæis ingeneratum, ut ea Dei decreta nominent, ijs adhærescant, & pro eis, si sit opus, libèter moriantur. Ergo multos sepe captiuos uidere licuit, cruciatus & omne genus necis in theatris ferre, & tamen nullum contra leges & legibus conueniētes annales, uerbum emittere. Qualia quis Græcorum similem ob causam ferat: iamò quis non omnia potius, quæ apud ipsos extant literarum monimenta, aboleri patiatur, quàm ut uel leuiculum damnum subeat? Verba enim illa esse existimant scriptorum arbitrio effutita: & quidem meritò etiam de antiquioribus sic sentiunt, postq; nunc quoq; nonnullos uident de ijs audere conscribere, quibus nec ipsi interfuere, neq; ut ea ex scientibus cognoscerent operam dedere. Nimirum & de eo quod nunc nobis fuit bello, quidam scriptas à se historias publicarunt, qui neque loca ipsa adierunt, neq; propius, dum illa gererentur, accesserunt: sed paucis ex leui auditione conscriptis, historiæ nomē impudēter indiderunt. At ego & de toto bello, & de singulis in eo gestis rebus ueram narrationem conscripsi, in omnibus ipsemet rebus uersatus. Eram enim dux eorum qui apud nos Galilæi nominantur, quādiu hostibus resistere licuit: & postea comprehensus, apud Romanos captiuus fui: meq; in custodia Vespasianus & Titus habentes, semper sibi adesse coegerunt, primò uinctum: deinde solutus missus sum ab Alexandria unà cū Tito ad Hierosolymorum obsidionem. quo quidem tempore cum res illæ gestæ fuerint, nihil est quod meam cognitionem fugerit. Nam & quæ in castris Romanorum fiebant, cum spectarem, sedulò literis mandabam: & quæ à transfugis nunciabantur, solus ipse intelligebam. Postea Romæ nactus ocium, adhibita ad uniuersum opus præparatione, usus quorundam ad Græcam linguam operam, ita demum res illas memoriæ literarum commendauī. Tanta autem mihi ueritatis erat confidentia, ut eos ipsos qui belli illius fuerant imperatores, Vespasianū uidelicet & Titum, primos omniū mihi testes adhibendos censuerim. Primis enim libros tradidi: & post illos multis Romanorum, qui unà militauerant: multis etiam nostrorum uendebam, uiris Græcæ quoq; literaturæ peritis: quorum est Iulius Archelaus, Herodes ille uir grauissimus, & ipse rex clarissimus Agrippa. Hi omnes testati sunt ueritatem à me diligenter fuisse traditam, non dissimulaturi utiq; , neque tacituri, si quid aut ignorantia omissem, aut in alicuius gratiam deprauassem. Extitēre quidem prauī qui-

De Hebræorū
libris.

Scriptis suis
quāto opere He-
bræi credant.

Iosephi histo-
rie fides.

*Iudei cum cæ-
ris gentibus
commercium nō
habent.*

dam homines, qui historiam meam calumniari conati sunt, quasi sibi (sicut in
adolescētium scholis fieri solet) propositam ad exercendam artem falsò crimi-
nandi atq; calumniandi. Enimverò sciendum illud est, debere eum qui alijs
uerorum factorum traditionem polliceatur, ipsum prius illorum esse sciētissi-
mum, uel quia rebus ipsis interfuerit, uel quia eas ex ijs cognouerit, qui ipsi
uiderint: id q̄ ego me in utroq; Opere maximè fecisse existimo. Nam antiqui-
tatem, sicuti dixi, ex sacris scriptis interpretatus sum, genere sacerdos, & illar-
um literarum scientia præditus. Belli uerò historiam scripsi ipsemet multarū
rerum gestor, plurimarum spectator: deniq; nullius uel dictorum uel factorū
ignarus. quo maior est illorum audacia, qui mecum de ueritate contendere
conati sunt: qui etiam si se imperatorum commentarios legisse dicant, at nos-
tris quidem, qui contrā bellum gessimus, rebus non interfuerunt. Et de his
quidem necessariam hanc digressionem feci, ut istorum qui se historias con-
scribere profitentur, temeritatem indicarem. Iam postquam satis, ut opinor,
planum feci, annales scribendi consuetudinem magis esse patriam barbaris
quàm Græcis, libet paucis prius differere aduersus eos, qui nostrum genus
recens esse ostendere ex eo conantur, quod de nobis nihil (ut aiunt illi) apud
Græcos scriptores dictum extet. Deinde antiquitatis testimonia ex aliorum
scriptis allegabo, & eos qui de nostro genere maledixerunt, ostēdam in suis
dictis esse admodum maledicos. Igitur nos neq; maritimos fines incolimus,
neq; mercatura, aut ob mercaturam comercijs peregrinorum delectamur:
suntq; urbes nostræ procul à mari positæ, & bonum solum possidentes, hoc
excolimus: omnium aut maximè educandis liberis addicti, & leges, & in ijs
traditam religionem seruare, rem in omni uita maximè necessariā ducimus.
Quibus rebus cum efficiatur ut sint nostri mores à cæteris diuersi, nihil fuit
priscis temporibus quod nobis conciliaret cum Græcis commercium: sicut
Aegyptijs quæ ab ipsis exportant, & uicissim ad eos importantur: iteq; Phœ-
niciæ oram incolentib. cōmerciorū mercaturæq; studiū ab avaritia pfectum.
Sed neq; ad latrocinia (sicut alijs quidā, qui ad belligerandū habendī cupidi-
tate impelluntur) sese conuerterūt maiores nostri, tametsi plurima haberet a-
ger noster non ignauorum uirorū millia. Hanc ob causam Phœnices ipsi ob
mercaturam ad Græcos nauigando protinus innotuere, & porro illorū ope-
ra Aegyptij, & omnes à quib. illi merces Græcis apportabant, ingentia maria
penetrātes. Medos postea & Persas notos fecit imperium Asiæ: quorū Persæ
etiam ad nostrā usq; continentem expeditionē fecere. Thraces uicinitas mon-
strauit. Scytharū gentem cognouere qui in Pontū nauigabāt. Nam omnino
maris accolę tum Orientalis tū Occidui, scripturis aliquid notiores extitēre.
Mediterranei quidem diutissimè ignorati sunt: id q̄ in Europa quoq; accidit
se hinc perspicitur, q̄ Reipubl. Romanę (quæ tantis iam olim uirib. pollens,
tātas res bello gessit) nec Herodotus, nec Thucydides, nec illius tēporis quis
quam omnino ullam mentionem fecit, sed serò tandem, & uix ad Græcos
peruenit eius noticia. Nam Gallos quidē & Hispanos usq; adeò ignorarunt
scriptores qui uidētur accuratissimi, quorum est Ephorus, ut Hispanos (qui
tantā Occiduæ terræ partem incolūt) urbem unā esse putauerint, & mores il-
lis nec usu, nec sermone cognitos tribuere ausi fuerint. Fuit autem illis ignora-
tionis

tionis ueri causa hæc, quod illæ gentes nullum admodum haberent cum cæteris commercium. Vt autem falsa scripserint, causa fuit hæc, quod uideri uoluere plus quam alij scribere. Itaque iam nihil mirum est, si ne nostra quidem gens multis cognita fuit, neque sui memorandi occasionem scriptoribus præbuit, quæ & tam procul à mari habitaret, & tale uitæ genus sibi delegisset. Age iam, si nos Græcorum genus non antiquum esse hoc argumento contenderemus, quod eorum nulla extet in nostris annalibus mentio, nonne nos omnino deriderent, & easdem opinor, quæ modò à me dictæ sunt, causas afferrent, testesque citarent finitimos antiquitatis suæ? Ego uero idem facere conabor. Aegyptijs enim & Phœnicibus maximè utar testibus, quorum testimonium mendacij accusare nemo poterit. Apparet enim nobis maximè insensos esse communiter quidem Aegyptios omnes, Phœnicum uero Tyrios. De Chaldæis quidem idem dicere nequeo, si quidem hi & generis nostri parentes extiterunt, & propter cognationem in annalibus suis faciunt Iudæorum mentionem. Sed quando horum argumenta adducam, eadem opera Græcos quoque scriptores indicabo, qui Iudæorum meminerint, ut ne hanc quidem occasionem habeant inuidi nobis contradicendi. Initium autem ducam ab Aegyptiorum scriptis, & quidem illa ipsa, quantum eius fieri poterit, hic apponam:

Iudæi gēi cur pauci nota.

Manethon uir fuit genere Aegyptius, Græcarum literarum peritus: id quod ex eo patet, quod Græco sermone patriam scripsit historiam, ex sacerdotum scriptis (ut ipse ait) interpretatus: & in multis Aegyptiorum rebus Herodotum ex imperitia mentitum arguit. Igitur hic Manethon in secundo Aegyptiacorum libro de nobis hæc scribit, Apponam autem ipsius uerba, tanquam illum ipsum testem allegans:

Manethō scriptor Aegyptius.

Fuit nobis rex, nomine Timæus, cuius regni tempore nescio quo pacto Deus nobis refluuit, ac de improviso ex Orientis tractibus in fines nostros expeditionem facere ausi sunt homines genere obscuri, hisque facile sine prælio expugnatis, & ducibus subactis, & urbes crudeliter cremarunt, & deorum fana diruerunt, & in omnes incolas dictu mirum quam hostiliter sequebantur, tum ipsos necando, tum liberos & uxores in seruitutem abigendo. Ad extremum regem etiam unum ex suo corpore crearunt, nomine Salatin. Is Memphis uiuit, & tum superiorem tum inferiorem regionem uectigalem habuit, accommodatissimis quibusque locis præsidio firmatis. In primis autem Orientales partes muniuit, futurum præuidens ut Assyrij aliquando uiribus aucti, eius regni cupiditate caperentur. Idem nactus in Saite præfectura urbem opportunissimam ad orientem Bubastis fluij positam, Abarim in prisca theologia appellatam, eam instaurauit, mœnibusque ualidissimis firmauit, & in ea ducenta quadraginta militum millia ad custodiā collocauit. Eo mensis tempore uentitabat, tum ut frumentum admetiretur, stipendiaque solueret, tum ut suos armis ad extraneorum terrorem diligenter exerceret. Is postquam undeviginti annos imperauit, uita defunctus est. Post eum regnauit alter annos quatuor & quadraginta, nomine Beon: cui successit Apachnas, qui regnauit annos triginta tres, & menses septem: deinde Apophis unum & sexaginta: & Ianias quinquaginta, & mensem unum: postremo Afsis quadraginta nouem,

Manethonis uerba de Iudæis.

Ioseph.

CC 2

& mens.

& menses duos. Hi sex inter eos primi fuere principes, semper magis magisque cupientes Ægyptum à stirpe euertere. Vocabatur autem gens illa Hycsos, hoc est reges pastores, nam Hyc sacra lingua regem significat, Sos autem pastor est, & pastores uulgaris sermone: inde uocabulum componitur Hycsos. Arabes illos fuisse perhibent nonnulli.

In alio exemplari non reges significari traditur uocabulo Hyc, sed contra, captiuos indicari pastores. nam Hyc & Hac aspiratum, Ægyptiacè captiuos ad uerbum indicat: atque hoc mihi probabilius uidetur, & antiquæ historiæ conueniens. Hos supra nominatos reges pastorum, ut uocabantur, & eorum posteros imperasse dicit Ægypto annos undecim supra quingentos. Postea Thebaidis & reliquæ Ægypti reges consurrexisse dicit in pastores, & bellum eis ortum fuisse magnum atque diuturnum. Sub rege autem cui nomen fuerit Halisphragmuthosis, uictos ait pastores ab eo, & ex reliqua Ægypto pulsos, fuisse compulso in quædam locum, cuius circuitus iugerum esset decem millium. loco nomen Abaris. Hunc totum magno ualidoque muro fuisse circumdatum à pastoribus quo suas omnes facultates & prædam in tuto haberent. Halisphragmuthosis uerò filium Thummosim conatum illos fuisse obsequio expugnare, quadringentis octoginta militum millibus admotis: sed expugnatione desperata, pepigisse, ut illi Ægypto relicta quocumque uellent indemnes abirent: illos ex pacto cum uniuersis familijs atque fortunis, homines non pauciores ducentis quadraginta millibus, ex Ægypto per solitudinem in Syriam ire contendisse. Sed quia Assyriorum (qui tunc Asiæ imperarent) potentiam formidarent, in ea quæ nunc Iudæa dicatur urbem condidisse tot millium hominum capacem, eamque Hierosolyma nuncupasse.

In alio quoque Ægyptiacorum libro quodam idem Manethon tradit, gentem quandam, cui captiuorum pastorum nomē esset, in sacris ipsorum libris memoriæ fuisse proditam: in quo rectè dicit. Nam priscis maioribus nostris hæreditarium fuit pascere: & quia pastoritiam uitam agebant, pastores dicebantur: idemque captiui non ab re in literis dicti sunt ab Ægyptijs, quando quidem patres noster Iosephus & seipsum captiuum esse dixit Ægyptiorum regi, & eiusdem permissu fratres suos postea in Ægyptum accersiu. sed de his quidem alibi differam accuratius. Nunc antiquitatis huius testes exhibeo Ægyptios, ac rursus à Manethone traditam rationem temporum subscribam. Sic autem ait:

*Manethonis
uerba de
ratione tempo-
rum.*

Postquam ex Ægypto Hierosolyma migravit pastorum populus, qui eos exegerat rex Tetimosis regnauit postea annos uiginti quinque, & menses quatuor: ei que uita defuncto successit in regnū eius filius Chebrō, qui regnauit annos tredecim. Post eum Amenophis uiginti, & menses septem: deinde eius soror Amesses uigintiunum, & menses nouem: deinde Mephres duodecim, & menses nouem: deinde Mephramuthosis uiginti quinque, & menses decem: deinde Thmosis nouem, & menses octo: deinde Amenophis triginta, & menses decem: deinde Orus triginta sex, & menses quinque. Huic successit eius filia Acenchres, quæ regnauit annos duodecim, & mensem unum. Huic Rathotis frater annos nouem. Deinde Acenchres duodecim, & menses quinque: deinde Acenchres alter duodecim, & menses tres: deinde Har-

mais

mais quatuor, & mensem unum: deinde Rameſſes unum, & menses quatuor: deinde Harmeſſes Mamū sexaginta ſex, & menses duos: deinde Ameno-
phis undeiginti, & menses ſex: deinde Sethoſis & Rameſſes, qui tum eque-
ſtres tum nauales copias habuit. Hic Sethoſis fratrem Harmaim Ægypti
procuratorem conſtituit, & omni reliqua poteſtate regia donato, tantum ne
diadema geſtaret præcepit, neue reginam & liberorum matrem læderet, utq̃
à regijs pellicibus abſtineret. Ipſe in Cyprum & Phœniciam, itemq̃ in Aſſy-
rios & Medos facta expeditione, omnes partim armis, partim ſine prælio, ui-
rium ſuarum terrore in ſuam poteſtatem redegit: eoq̃ ſucceſſu elatus, etiam
audacius iter faciebat, Orientales urbes & fines ualſans. Iamq̃ præterito ſa-
tis magno tempore, Harmais, qui in Ægypto relictus fuerat, omnia contrà
quàm à fratre monitus fuerat, ſecurè faciebat. Nam & reginam ui habebat, &
pellicibus uti nihil dubitabat, & amicorum ſuaſu ſumpto diademate, in fra-
trem Rameſſem arma ſumpſit. Et Rameſſes qui Ægypti ſacerdotibus præfe-
ctus erat, miſſis ad Sethoſim literis, ei omnia ſignificauit, necnon de fratris
Harmais expeditione indicauit. Et Sethoſis conſeſtim Peluſium reuerſus, ſu-
um regnum obtinuit, & ab eiſdem nomine regio Ægyptus dicta eſt. Setho-
ſis enim Ægyptus appellabatur: Harmais uerò frater eiſ Danaus. Hæc
Manethon.

Iam uerò illorum annorum ratione ſubducta, perſpicuum fit, maiores il-
los noſtros, paſtores appellatos, trecentis nonagintatribus annis ex Ægy-
pto proſectos, in his finibus conſediſſe, antequam Danaus uenit Argos: quæ
tamen antiquiſſimum exiſtimant Argiui. Igitur duorum maximorum testi-
monium nobis dedit Manethon ex Ægyptiorum literis: primū aduen-
tus aliunde in Ægyptum: deinde diſceſſus ex Ægypto, tempore ſic antiqui,
ut mille ferè annis res Iliacas anteceſſerit. Quod autem ad ea attinet, quæ in
dem Manethon non ex Ægyptiorum literis, ſed ut ipſe confeſſus eſt, ex in-
certi authoris fabulis adiecit, ea poſtea ſingillatim refellam, eiſ incredibile
mendacium oſtendens. In præſentia tranſire libet ad ea, quæ in Phœnicum
annalibus ſcripta extant de genere noſtro, & ex illis teſtimonia allegare. Sunt
autem apud Tyrios multorum annorum ſcripta publica, diligentiffimè ſer-
uata, de rebus memoria dignis, quæ uel apud ipſos, uel aduerſus alios geſtæ
fuere. In iſjs proditum extat, Hieroſolymis extructum fuiſſe templum à So-
lomone rege, annis ante conditam à Tyrjs Carthaginem centum quadra-
gintatribus, & menſibus octo. Eſt autem apud illos memoriæ prodita tem-
pli noſtri extructio. Iromus enim Tyriorum rex amicus erat regis noſtri So-
lomonis hæreditarij amicitia. Itaque cupidus adiuuandi Solomonem, ad
ſplendorem operis contulit auri centum uiginti talenta, ſectamq̃ ex Libano
monte pulcherrimam materiam miſit ad tectum. Ei uiciſſim donauit Solo-
mo cum alia multa, tum agrum quendam in Galilæa, in tribu Zabulonis ap-
pellata. Maximè autem inter eos amicitiam conciliauit ſapientiæ ſtudium.
Quæſtiones enim alter alteri mittebāt ad ſoluendum, & in his præſtantior e-
rat Solomo, & alioquin ſapientior. Extant etiamnum apud Tyrios multæ
epiſtolarum, quas illi alter ad alterum ſcripſere. Atque ut hoc quod de Ty-
ioph.

Tyriorum an-
nales.

Iromus Tyrio-
rum rex.

riorum scriptis dico, à me non fingi appareat, testem adducam Dium, quem uirum in Phœnica historia diligentem fuisse creditur. Is in historijs de Phœnicibus scribit in hunc modum:

*Dij uerba de
Solomone.*

Defuncto Abibalo regnauit eius filius Iromus. Is urbis partes Orientales aggere expleuit, urbem que maiorem reddidit, & Olympi Iouis fanum, quod erat in insula separatum, ex æquato medio loco urbi coniunxit, & aureis donarijs ornauit: conscenso que Libano materiam secuit ad templorum apparatus. Ad hunc Iromum missa fuisse perhibent ab Hierosolymorum principe Solomone ænigmata, & ab eo uicissim postulata, ea conditione, ut uter ea explicare nequiuisset, is ei qui soluisset, pecuniam penderet. Itaque Iromum cum ænigmata soluere non potuisset, id confessum, grandem pecuniam multæ nomine pendisse. Deinde Abdemonum quendam, hominem Tyrium, proposita soluisset, & ipsum alia proposuisse, quæ Solomo cum soluere nequiuisset, magnam insuper pecuniam Iromus soluerit.

*Menander Ephesius scri-
ptor.*

Hoc nobis Dius de ijs quæ supra dixi, testimonium dedit. Sed præter hunc allegabo Menandrum Ephesium. Scripsit is quæ sub unoquoque regum, tum apud Græcos, tum apud Barbaros gesta fuerint, cum operam dedisset, ut ex illorum patrijs scriptis res cognosceret. Ac de Tyri regibus scribens, postquam ad Iromum uentum est, hæc dicit:

*Menandri
uerba.*

Mortuo Abibalo, successit in regnum eius filius Iromus. Is amplum locum æquauit, & auream columnam, quæ est in Iouis delubro, posuit. Deinde ligneam materiam sectum iuit ex monte qui Libanus dicitur, uidelicet cedrinam ad tecta fanorum: dirutis que antiquis fanis noua templa construxit: & Herculis & Astartæ delubrum consecrauit. Et Herculis quidem primum fecit, mense Peritio: deinde Astartæ cum Tityis bellum intulit, quia tributa non penderent: quibus deinde in potestatem redactis, reuersus est. Horum tempore fuit Abdemonus puer iuuenis, qui in ænigmatis ab Hierosolymorum rege mandatis, uincere solebat. Computatur autem tempus ab hoc rege ad Carthaginis extructionem hunc in modum. Mortuo Iromo, successit in regnum Baleazarus eius filius, qui uixit annos quadragintatres, regnauit septem. Post eum Abdastratus eius filius, uixit annos undetriginta, regnauit nouem. Is à nutricis suæ quatuor filijs per insidias interfectus est: quorum natus maximus regnauit annos duodecim. Post hos Astartus Delæastarti filius, uixit annos quinquagintaquatuor, regnauit annos duodecim. Post hunc eius filius Aserymus, uixit annos quinquagintaquatuor, regnauit annos nouem. Is à fratre suo Phelete interfectus est, qui Pheles regnum adeptus imperauit menses octo, uixit annos quinquaginta. Hunc interfecit Ithobalus Astartæ sacerdos, qui regnauit annos trigintaduos, uixit annos sexaginta octo. Huic successit Badezorus filius, qui uixit annos quadragintaquinque, regnauit annos sex. Huius successor fuit Matgenus filius, qui uixit annos trigintaduos, regnauit annos nouem. Huic successit Phygmalion, qui uixit annos quinquaginta sex, regnauit annos quadraginta septem. Huius regni anno septimo eius soror profuga condidit in Africa urbem Carthaginem. Ita fit ut ab Iromi regno usque ad Carthaginis constructionem

ctionem anni intercesserint centum quinquagintaquinque, & menses uiginti. Anno autem regni Irami duodecimo Hierosolymis extructum est templum: ut ab eius templi constructione, usque ad conditam Carthaginem anni effluerint centum quadragintatres, & menses octo.

Hoc est à Phœnicibus sumptum testimonium: ad quod quid opus est addere plura? cum inde ueritas sine ulla controuersia consentiens perspiciatur. Iam templi constructionem longè antecessit maiorum nostrorum in hos fines aduentus. Postquam enim totam regionem bello sibi quæsiuere, tum demum templum extruxere: id quod à me in Antiquitatibus perspicue demonstratum est ex sacris literis.

Deinceps iam dicam quæ apud Chaldaeos de nobis extant prodita literis, quæ quidem cum nostris literis etiam alijs de rebus admodum consentiunt. Horum testis est Berosus, homo natus Chaldaeus, idemque in literis uersantibus notus: quippe qui & de Astronomia & de Chaldaeorum disciplinis libros ad Græcos publicauerit. Igitur hic Berosus uetustissima literarum monumenta sequens, & de diluuiio, quod extitit, & de hominum in eo interitu sic tradidit ut Moyses, necnon de arca, in qua nostri generis parens Noehus euasit, appulsa ad uerticem Armeniorum montium. Deinde Nochi posteros recensens, & tempora eis addens, ad Nabolassarum uenit Babylonis Chaldaeorumque regem: eiusque gesta narrans, dicit, quemadmodum misso in Ægyptum & in nostros fines Nabuchodonosoro filio suo cum magnis copijs, quoniam eos rebellasse audisset, omnia subegerit, & templum combusserit Hierosolymitanum: denique uniuersum nostrum populum à suis sedibus Babylonem transtulerit, & urbs annos septuaginta deserta fuerit, usque ad Cyrum Persarum regem. Subactam autem à Babylonio fuisse Ægyptum, Syriam, Phœniciam, Arabiam: denique rebus gestis ab illo superatos fuisse quotquot ante ipsum Chaldaeis & Babylonijs imperarint. Deinde digressus paululum Berosus, rursus hæc adducit in antiquitatis descriptione, Sed apponam ipsa uerba Berosi, quæ sic habent:

Berosus scriptor Chaldaeus.

Cum audiuiisset eius pater Nabolassarus Satrapam Ægypto & Cœlesyriæ Phœniciaque locis præfectum, rebellionem fecisse, nec ipse iam labores ferre posset, tradita filio Nabuchodonosoro adhuc ætate uiginti parte copiarum, eum misit. Et ille cum rebelli, prælio congressus, uictor euasit, & regionem denuo sub ipsorum potestate redegit. Accidit eodem tempore, ut morbo correptus eius pater Nabolassarus, in Babyloniorum urbe uitam finierit, cum regnasset annos undetriginta. Cuius obitu haud multo post cognito, Nabuchodonosorus, compositis Ægypti reliquaque regionis rebus, captiuisque Iudæis, & Phœnicibus & Syris, & Ægyptiarum gentium commendatis quibusdam amicorum, qui eos cum copijs reliquisque facultatibus in Babyloniam reportarent, ipse cum paucis per solitudinem itinere facto Babylonem uenit. Administrabant tum res Babylone à Chaldaeis, seruabaturque regnum ab illorum optimo. Hunc ille statum nactus, & patrio imperio in totum potitus, captiuos adiit, eisque colonias in opportunissimis Babyloniae locis assignauit. Ipse ex manubijs

Berosi uerba.

fanum Beli & reliqua magnificè exornauit, & ueteri urbi alterum extrinsecus adiunxit: ac ne deinceps possent hostes, si fortè urbem obsiderent, auerso flumine eam aggredi, urbem tum interiorum tum exteriorum triplici muro cinxit, hanc ex cocto lapide, illam ex eodem, addito etiam bitumine. Ita urbe egregiè murata, portisque augustè exornatis, extruxit præter patrum palatium alterum illi contiguum, altitudine operis que magnificentia præstans, quæ omnia enarrare longum fortasse fuerit. Illud insigne est, quod tam ingens tamque superbum diebus quindecim perfectum est. In hoc palatio lapideas moles excelsas extruxit, aspectu montibus similimas, & omni genere arborum confitas. Et hortos illos, Pensiles appellatos, ædificauit in gratiam uxoris suæ: quod ea in Mediæ locis nutrita, montanum aspectum desideraret.

Hæc Berosus de illo quem diximus rege, necnō alia multa de rebus Chaldaicis tradit: & in his Græcos scriptores reprehendit, qui à Semiramide Assyria conditam fuisse Babylonem frustra opinentur, & miranda illa circa urbem opera ab illa constructa fuisse falsò scripserint. Et in his quidem Chaldaeorum scripta fide digna esse censendum est. Neque non in Phœnicum archiuis congrua ijs quæ à Beroso dicuntur de hoc Babyloniorum rege, memoriæ prodita sunt, ab eo uidelicet Syriam Phœniciamque omnem fuisse uastatam. Ac de his consentit Philostratus in historijs, obsidionis Tyri mentionem faciens: & Megasthenes in ludicorum libro quarto, in quo ostendere conatur, illum de quo loquimur regem Babyloniorum, fortitudine rerumque gestarum magnitudine Hercule fuisse præstantiorem. ab eo enim uastatam fuisse & Africæ partem magnam, & Hispaniam. Iam de Hierosolymitano templo quæ antè dicta sunt, uidelicet quod & crematum sit à Babylonijs, qui illuc expeditionem fecerint, & rursus instaurari cœperit Cyro Asiæ regnum adepto, ex Berosi uerbis huc apposis perspicue ostendetur. Sic enim dicit in libro tertio:

Berosi uerba.

Igitur Nabuchodonosorus postquam quem diximus murum inchoauit, morbo uitam finiuit, cum regnasset annos quadraginta tres. Ei successit ipsius filius Euilmaraduchus: Is cum sceleratè & lasciue imperio præesset, insidijs oppressus est à suæ sororis marito Neriglissororo, postquam regnauit annos duos. Ei successit idem qui eum oppresserat Neriglissororus, regnauitque annos quatuor. Huius filius Laborosarchodus regnum puer obtinuit menses nouem: & quia prauæ indolis specimina multa edebat, ab amicis oppressus insidijs, per cruciatum interfectus est. Hoc sublato, qui eum oppresserant conueniunt, & communi sententia regnum tradunt Nadonnedo cuidam Babylonio, eiusdem functionis homini. Sub hoc urbis Babyloniorum muri fluuio circundati, cocto lapide & bitumine exornati sunt. Hoc regni annū agente decimumseptimū, Cyrus ex Perside profectus cum magnis copijs, uastata reliqua omni Asia, Babyloniam adoritur. Eius aduentu cognito, Nabonnedus ei cū copijs obuiā uadit, & prælio cōgressus uincit, cumque paucis fuga elapsus, in Borsipenorum urbem se includit. Cyrus Babylonem capta, mandatoque ut exteriora urbis mœnia (quoniā ei nimis operosa, & difficilis

facilis expugnata uisa fuisset urbs) diruerentur: ad Borsippum ire contendit, Nabonnedum oppugnaturus. Cumq; Nabonnedus obsidionem non ferens deditionem fecisset, Cyrus eum benignè acceptum, dataq; ad habitandum Carmania, ex Babylonia dimittit. Et Nabonnedus quidem in illa regione reliquum uitæ transegit.

Hæc Berofus. quæ quidem uera sunt, & cum nostris libris conuenientia. In ijs enim traditur, Nabuchodonosorū duodeuigesimo regni sui anno templum nostrum uastasse, & per septennium nusquam extitisse. Secūdo autem regni Cyri anno iactis fundamentis, secundo item regni Darij exædificatum fuisse. Addam autem etiam Phœnicum monumenta literarum, ne uel redundantiam testimoniorum omitтам. Est autem huiusmodi temporum supputatio:

Sub Thobalo rege Tyrum obsedit Nabuchodonosorus. Post hunc regnauit Baal annos decem: post quem constituti iudices iura dixerunt. Ecnibalus Baslachi filius menses duos, Chelbes Abdæi menses decem, Abbarus pontifex menses tres: Mytgonus & Gerastratus Abdelimi iudices fuere annos sex, quos inter regnauit Balatorus annum unum. Eo mortuo, accersuerunt Babylone Merbalum, qui regnauit annos quatuor. Hoc mortuo, accersuerunt eius fratrem Iromum, qui regnauit annos uiginti. cuius tempore Cyrus Persis imperauit. Phœnicum annales.

Est igitur in uniuersum tempus annorū quinquagintaquatuor, & trium mensium. Septimo enim anno regni sui coepit Nabuchodonosorus Tyrum obsidere: decimoquarto autem Iromi anno Cyrus Persa imperium adeptus est. Et congruunt equidem de templo scripta Chaldæorum & Tyriorū cum nostris: patetq; ex ijs quæ à me adducta sunt testimonijs sine ulla iam controuersia nostri generis antiquitas. Itaque hominibus non contentiosissimis satisfactura esse arbitror, quæ à me dicta sunt. Verū qui barbarorum annalibus non credunt, sed solis Græcis fidem habendam esse censent, eorum dubitatio tollenda est, allegandiq; sunt Græcorum quoque multi, quibus gens nostra cognita fuerit, quicq; eius, si quando sese obtulit occasio, in scriptis suis meminerint. Igitur Pythagoras ille Samius, priscus homo, & sapientia ac religione omnium qui philosophati sunt præstantissimus habitus, non solum nostra (id quod perspicuum est) cognouit, uerū etiam maxima ex parte æmulatus est. Et eius quidem nullū (quod quidem in confesso sit) scriptum extat, sed de eo multi memoriæ prodiderunt, quorum illustrissimus est Hermippus, uir in omni historia diligens. Is in primo de Pythagora libro dicit, Pythagoras. Pythagoram uno eius familiarium uita defuncto, nomine Calliphonte, natu Crotoniata, dictitare solitum, illius animam secum noctes diesq; uersari, atq; admonere, ne per locum transiret in quo asinus imegisset: utq; ab æstuosis aquis abstinere, & ab omni maledicto se cōtineret. Deinde hæc quoq; subiicit: Atq; hæc & agebat & dicebat ludæorum Thracumq; opiniones sequens, & ad seipsum transferens, illū em̄ uirū re uera multa ex ludæorū institutis ad suā trāstulisse philosophiā. Erat aut̄ etiā p̄ urbes nō ignota olim nostra gēs, multiq; nostrorū morū apud nōnullos iā increbuerant, & nōnullis imitatione capeſſebant. Declarat hoc Theophrastus, dū dicit, Tyriorū legibus inter Hermippus. Theophrastus. did.

dici, ne peregrino more iuretur: & in ijs iurandi modis annumerat quibusdam alijs etiam iusiurandum Corban appellatum: quod profecto nusquam nisi apud solos Iudæos inuenias. quod quidem Hebraicum uocabulum donum Dei notat. Quin nec Herodotus Halicarnassensis gentem nostram ignorauit: quippe apparet eum eius quodam modo fecisse mentionem. De Colchis enim narrans in secundo libro sic refert:

Herodoti locus
de circum-
cissione.

Soli omniū Colchi, & Ægyptij, & Aethiopes à primordio uirilia circumcidunt: Phœnices uerò & Syri, qui sunt in Palæstina, id se ipsi quoque ab Ægyptijs didicisse confitentur. At Syri Thermondontis & Parthenij fluminis accolæ, & Macrones eorū uicini, id se nuper à Colchis didicisse ferunt. Nam hi soli mortalium circumcidunt, eosque eadē cum Ægyptijs facere patet. De Ægyptijs uerò & Aethiopibus utriusque alteris didicerint, non habeo dicere.

Igitur Syros Palæstinæ incolas dixit circumcidi: atqui incolarum Palæstinæ soli Iudæi id faciunt, id quod ille intelligens, de eis dixit.

Chœrili locus
de Iudæis.

Chœrilus quoque poeta antiquior meminit nostræ gentis, quæ Xerxi Persarum regi expeditionis in Græciam socia fuerit. Enumeratis enim cunctis gentibus nostram quoque postremo loco collocauit his uerbis:

*Ponè sequebatur genus admirabile uisu,
Lingua quibus Phœnissa fuit, sedesque locata
Montibus in Solymis, quæ late stagna patefunt.
Squalet eis uertex, circum coma rasa, superne
Durata fumo exuuia gestantur equina.*

Hic certè nostri eum meminisse cuius perspicuum est: siquidem & Solymi montes in nostris sunt finibus, eosque incolimus, & lacus qui Asphaltites appellatur. Is enim omnium Syriæ lacuum latissimus est & maximus. Et Chœrilus quidem sic nostri meminit.

Clearchi locus
de Iudæis.

Quod autem non solum nossent Iudæos, uerum etiam admirarentur, in quoscunque eorum inciderent, non abiectissimi Græcorum, sed qui sapientiæ nomine in maxima admiratione fuere, facile est cognoscere. Nam Clearchus Aristotelis discipulus, & Peripateticorum nulli secundus, in primo libro de Somno ait, Aristotelem magistrum suum, de Iudæo quodam hæc tradere: atque ipsum Aristotelem facit loquentem in hunc modum.

Verum plerumque narrare longum fuerit, sed quæ illius dicta admirabilitatem quandam, itemque philosophiam habent, ea persequi non erit absurdum. Cæterum ut tibi aperte hoc dicam, Hyperochide, mira tibi & somniorum similia dicere uidebor. Tum Hyperochides subiecit: Istam ipsam, inquit, ob causam audire cuncti cupimus. Et Aristoteles: Igitur secundum Rhetoricam, inquit, præcepta genus eius primò explicemus, ne præceptorum magistris non pareamus. Dic inquit Hyperochides, quod tibi uidetur, Et ille: Erat igitur, inquit natione Iudæus, ex Coelesyria. Sunt autem hi prognati ex Indicis philosophis, uocanturque (ut aiunt philosophi) apud Indos Callani, apud Syros Iudæi, nomen à loco adepti. nūcupatur enim quem incolunt locum Iudæam. Urbis autem eorū nomen admodum durum est: uocant enim Hierosolymam. Igitur hic homo multorum hospitio utēs, & ex superioribus locis ad maritima pau-

ma paulatim descendens, non sermone solum, sed etiam animo Græcus erat. Ac tunc commorantibus nobis apud Asiam, cum in ea loca deuenisset in quibus eramus, congressus est & nobiscum, & cum alijs quibusdam scolasticis, ut eorum sapientiam exploraret: cumq; multi eruditorum cum eo familiaritatem contraxissent, ille sua tanto magis tradebat.

Hæc dixit apud Clearchum Aristoteles, magnā præterea & admirabilem illius Iudæi uitæ continentiam frugalitatemq; narrans. Qua de re si quis uolet plura, ex ipso libro cognoscat licebit. nam ego, ne plus satis adducam, caueo. Et Clearchus quidem obiter hæc dixit: cumq; aliud sibi propositum haberet, sic nostri meminit. At Hecataeus Abderita, homo & philosophus, & rebus gestis clarissimus, & qui cū Alexandro rege uiguit, & cū Ptolemæo Lagi filio cōmerciū habuit, nō obiter Iudæorū mentionē fecit, sed de ipsis librum conscripsit: ex quo libet summam quædam percurrere, ac primum tempus ostendam. Memorat enim Ptolemæi apud Gazam cum Demetrio prælium, quod quidem incidit in annum ab Alexandri interitu undecimum, Olympiade centesima decima septima, auctore Castore. Is enim hac Olympiade commemorata sic ait: Hac Olympiade prælio uicit apud Gazam Ptolemæus Lagi filius Demetrium Antigonī, eum qui Obsessoris cognomen habuit. Alexandrum autem confitentur omnes obiisse Olympiade centesima decima quarta. Ex quo perspicuum est, & illius, & Alexandri tempore uiguisse nationem nostram. Igitur Hecataeus hæc rursus dicit, post illud apud Gazam prælium, Ptolemæum potitum fuisse locis Syriæ: multosq; homines, audita Ptolemæi comitate & humanitate, cum eo in Aegyptum proficisci, & negotiorum socios esse uoluisse: quorum unus erat, inquit, Ezecias Iudæorum pontifex, homo ætate annorum circiter sexaginta sex, dignitate apud gentiles suos magnus, & ingenio non bardus: præterea dicendi facultate pollens, & rerum gerendarum, si quis alius, peritus. Et sunt, inquit, in uniuersum Iudæorum sacerdotes, qui frugum decumas accipiunt, & rem publicam administrant, numero circiter mille quingenti.

*Hecataei liber
de Iudæis.*

*Ezecias Iudæo-
rum pontifex.*

Ac rursus eiusdem hominis mentionem faciens: Hic homo, inquit, honorem eum adeptus, nobis que familiaris factus, assumpto quodam comitum suorum, totam controuersiam eis recitauit. habebat enim scriptam eorum habitationem atq; mores.

Deinde rursus explanat Hecataeus, quomodo simus erga leges animati, quiduis ut potius patiamur, quàm ut eas uiolemus: quòd id honestum esse ducamus. Itaque, inquit, cum & malè audiant apud finitimos, omnesq; eos qui illuc ueniunt, & sæpe à Persarum regibus & satrapis uexentur, non possunt de sententia dimoueri: quin sæuissimis cruciatibus & mortibus apertissima confessione obuiam uadunt, neque patriam religionem negant.

*Iudæi legi de-
fensores acerrimi.*

Adducit & argumenta eorum de legibus cōstantissimæ persuasionis non pauca. Ait enim, cum Alexander aliquando Babylonem uenisset, & collapsum Beli fanum expurgare statuisset, atque uniuersis militibus suis rudera exportare imperasset, solos Iudæos non paruiffe: sed & multas plagas sustinuisse, & grandes multas soluiffe, donec rex eis ignoscens, impunitatē dederit. Cumq; in eorum fines uenissent satrapæ, & tēpla arasq; extruxissent,

omnia

*Iudæa gens po-
pulosissima.*

*Iudæa magni-
tudo.*

*De urbe Hie-
rosolymis.*

*De Mosolla-
mo Iudæo.*

*Agatharchide
locus de Iudæa
is.*

omnia hæc diruerunt, & ob quædam Satrapis multam penderunt, de nonnullis ueniam consequuti sunt. Atque illud addit, eos ob hæc dignos esse admiratione. Neque non illud dicit, nostram gentem fuisse populosissimam. Plurima enim nostri millia à Persis antea Babylonē abrepta fuisse: neque pauca post Alexandri quoque mortem in Aegyptum & Phœniciam ob Syriam seditionem cōmigrasse. Idem homo & magnitudinem agri quē nos incolimus, & pulchritudinem literis prodidit. Trecenta enim millia iugerum, inquit, optimi ferē fertilissimique soli possident, tanta enim magnitudine est Iudæa. Quin etiam quod & urbem ipsam Hierosolyma & pulcherrimam & maximam, iam admodum olim habitemus, & de hominum multitudine, & de templi opere sic idem differit.

Sunt enim Iudæorum multæ munitiones in agris, & uici: sed una est urbs ualida, patens in circuitu quinquaginta maximè stadia, quam incolunt hominum circiter centum uiginti millia. eam uocant Hierosolyma. Ibi est in urbis ferē meditullio septum lapideum, longitudine circiter quinque iugerum, latitudine centum cubitorum, habens duas portas: in quo altare est quadrangulum, nec sectis, sed crudis lapidibus confectum. latera sunt uicenum cubitorum, altitudo decem. Apud altare ædificium est ingens, cuius est altare & candelabrum, utrumque aureum, pondere duorum talentorum. Super his lumen est noctes dies que inextinctum. Simulachrum ibi nullum omnino est, neque statua, neque ulla prorsum stirps, quales sunt luci, aut aliquid huiusmodi. In eo noctes dies que degunt sacerdotes, sacra quædam peragentes, & in fano uinum omnino non libantes.

Præterea quod cum Alexandro rege, & postea cum eius successoribus militauerimus, testatus est, se que in eo incidisse tradit sub homine Iudæo militantibus. Quem equidem locum huc subiiciam, qui sic habet:

Igitur me ad mare rubrum uadente, subsequēbatur quidam cum cæteris deducētibz nos equitibus Iudæus, nomine Mosollamus, homo & animo satis robusto, & sagittarius omnium tum Græcorum, tum barbarorum facile præstantissimus. Hic homo cunctis iter facientibus, & uate quodam augurante, omnes que gradum sistere iubente, quæsiuit cur restarent. Cum que uates aue ei ostendisset, dixissetque, siquidem illa mansisset, omnibus è re esse manere: sin surrexisset, atque prorsum auolasset, progredi: sin retrorsum, retrogredi: ille tacuit, tensoque arcu, aue illam sagitta ictam interfecit. Atque hic indignantibus tum uate, tum alijs quibusdam, illum que detestantibus, Quid insanitis, inquit, habentes cum infelicissima aue negocium? Etenim qui potuisset hæc, sua ipsius salute non præuifa, de nostro itinere nobis saniquicquam nunciare? Nam si futura præuidere potuisset, in locum hunc nunquam uenisset, metuens ne se sagitta perimeret Mosollamus Iudæus.

Verum Hecataei testimoniorum hæcenus satis est. Nam plura discere si quis uolet, librum facile nanciscetur.

Non pigebit autem me Agatharchidem quoque nominare, eum qui ad nostræ, ut ipse putat, stulticiæ derisionem nostri mentionem fecit. Is enim Stratonicæ res narrans, quemadmodum ex Syria uenerit in Macedoniam, relicto uiro suo Demetrio: cumque Seleucus eam (id quod ipsa sperauerat) duce-

reno-

re noluiſſet, & à Babylone exercitum ſuum duceret, apud Antiochiam tumultuatum fuerit: deinde reuerſo rege, cum caperetur Antiochia, illa Seleuciam fugerit, & cum inde protinus nauigare liceret, uetante ſomnio obſequens remanſerit, mortua que fuerit: hæc, inquam, præfatus Agatharchides, & Stratonice ſuperſtitionem cauillans, nos exempli gratia allegat, hunc in modum ſcribens:

Qui ludæi uocantur: urbem incolentes omnium munitiſſimam, quæ ab incolis Hieroſolyma uocatur, ſeptimo die ociari ſoliti, ac neque arma ferre eo tempore, neque agriculturam attingere, neque aliud opus ullum curare, ſed in fanis paſſis manibus ad ueſperam uſque orare, cum intraſſet in urbem Ptolemæus Lagi filius cum exercitu, & homines, quorum erat urbem cuſtodire, dementem illam ſuperſtitionem retinerent, & patriæ aſperum dominum acceperit, & legis inſtitutum uitioſum eſſe patuit. Atque ille caſus omnes, exceptis illis, docuit, tum demum ad inſomnia & traditam in lege opinionem eſſe confugiendum, cum humana ratione expediſſe res dubiæ nequeunt.

Et hoc quidem Agatharchides deriſione dignum iudicat: ſed qui ſine maleuolentia rem perpendunt, iſs magnum multis que dignum laudibus uidetur, ſi qui homines legum cuſtodiam, & erga Deum religionem, & ſaluti & patriæ ſemper antepoſunt.

Quod autem nonnulli ſcriptores, non quia gentem noſtram ignorarent, ſed aut inuidia quadam, aut alijs non iuſtis de cauſis, noſtri mentionem præterierint, coniecturam, ut arbitror, adducam. Hieronymus enim, is qui ſuſceſſorum hiftoriam conſcripſit, eodem fuit tempore cum Hecataeo: & cum eſſet Antiochi regis amicus, Syriam adminiſtrauit. Et tamen cum Hecataeus etiam librum de nobis ſcripſerit, Hieronymus ne mentionem quidem ullam noſtri uſquam fecit in hiftoria: cum tamen plerumque in iſs locis uerſatus fuerit. Tantum fuit inter hominum illorum inſtituta diſcrimen, cum alteri etiam ſeria commemoratione digni uiſi fuerimus: alteri affectus neſcio quis, certè non æquus, ad ueritatem tenebras offuderit. Sed ſatis ſunt alioquin ad Antiquitatis noſtri generis demonſtrationem Ægyptiorum Chaldæorum que, & Phœnicum annales, & inſuper tot ſcriptores Græci: accedunt Theophilus, & Theodotus, & Mnæſas, & Ariſtophanes, & Hermogenes, & Euemerus, & Conon, & Zopyrion, & forſan alij multi. neque enim omnes ego libros legi, in quibus noſtri non obiter eſt facta mentio. Et aberrarunt equidem plerique eorum quos dixi à primarum rerum ueritate, quia noſtros libros ſacros non legerunt: ſed de noſtri Antiquitate omnes communiter teſtati ſunt, de qua in præſentia dicere nobis pro poſitum eſt. Sed Phalereus Demetrius, & Philo ſenior, & Eupolemus, haud multum à ueritate aberrarunt, quibus ignoſci par eſt, neque enim licuit eis ſcripta noſtra accuratiſſimè aſſequi.

Vnum mihi reſtat caput eorum quæ in Operis initio propoſita ſunt, uidelicet ut calumnias & maledicta, quibus quidam aduerſum genus noſtrum uſi ſunt, falſitatis coarguam, & iſs ipsis qui illa ſcripſerunt, contra ſemetipſos utar teſtibus. Igitur quod alijs quoque multis idem uſu uenerit ob-

*Hieronymus
hiftoricus.*

*Maledicta in
Iudeos reſe-
lit.*

*Aegyptiorum
de Iudæis ma-
ledicta.*

*Manethonis
de Iudæis men-
dacia.*

quorundam malevolentiam, notum esse arbitror ijs, qui plusculum in hi-
storiarum lectione uersati sunt. Etenim gentium clarissimarum, que ciui-
tatum nobilitatem foedare, & rerumpub. formas maledictis turpificare qui-
dam conati sunt: ut Theopompus Atheniensium, Polycrates Lacedæmo-
niorum: qui uerò Tripolicum scripsit (neque enim is Theopompus est, ut
quidam putant) Thebanorum ciuitatem inuasit. Timæus quoque in histo-
rijs tum de illis, tum de alijs multa maledixit. Maxime autem hoc fa-
ciunt cum clarissimis quibusque congregientes: nonnulli inuidia ac per-
ueritate moti: alij, quia se uanis dictis nobilitatum iri arbitrantur. Et qui-
dem apud dementes spe sua nequaquā frustrantur: sed qui sanas habent au-
res, eorum prauitatem uehementer damnant. Et in nos quidem primi ma-
ledictorum authores extiterunt Aegyptij: & porro in illorum gratiam ue-
ritatem peruertere quidam conati sunt, neque maiorum nostrorum in A-
egyptum aduentum, uti fuit, confitentes, neque exitum uerè narrantes.
Odij autem inuidiæ que causas sumpsere multas. Primum, quia in eorum
finibus potestate ualuere maiores nostri, & illinc domum profecti, rur-
sum florere. Præterea morum diuersitas magnas eis peperit inimicitias,
tantum nostra ab illorum religione differente, quantum Dei natura brui-
is præstat animalibus. hæc enim pro dijs habere illis commune & pa-
trium est: sed in ijs honorandis inter sese priuatim differunt. Et leues alioquin ac dementes prorsus homines, malè iam à primordio de dijs sentia-
re consueti, Theologiæ nostræ grauitatem imitari nesciuerunt, & cum
multos nostri æmulos esse uiderent, inuiderunt. Siquidem eò demen-
tiæ ac abiectionis processerunt eorum nonnulli, ut ne antiquis quidem
suis annalibus contraria dicere dubitauerint: quinimò odio cæcati, ipsi si-
bi contraria imprudenter scripserint. Atque ut unum primum mea pe-
tat oratio, quo etiam antiquitatis teste paulo antè usus sum, idem Manes-
thon, qui se Aegyptiacam historiam ex sacris literis interpretari professus
est, præfatus maiores nostros cum plurimis hominum millibus in Aegy-
ptum profectos incolis imperasse: idem deinde confitens aliquanto post
tempore pulsos Iudæam tenuisse, conditis que Hierosolymis templum ex-
truxisse, hætenus annales sequutus est. Deinde sibi licentiam dans, se
que de Iudæis quæ fabulosa tradantur scripturum dicens, incredibilia in-
terferit: immiscere nobis uolens Aegyptiorum leprosum, & ob alios,
ut ipse ait, morbos in exilium damnatorum multitudinem. Nam adiecto
Amenophi rege, falso nomine, ideoque eius regni tempus definire non ausus,
cum tamen in cæteris regibus annos accuratè adiecisset, huic adiungit quas-
dam fabulas, oblitus quod ipsemet iam literis prodiderat, uidelicet quin-
gentis fermè & octodecim annis ante hunc Menophim extitisse pastorum
ad Hierosolyma profectionem. Tethmosis enim rex erat, quando migrarunt.
A Tethmosi autem interiectorum interea regum anni sunt, authore ipso
Manethone, trecenti nonagintatres, usque ad duos fratres Setho & Her-
mæum. Quorum Setho Aegypti, Hermæo Danai nomen postea inditum
fuisse refert. quo electo Sethos regnauit annos quinquaginta nouem: post
eum natus grandior eius filius Ramphes sexaginta sex. Igitur tot antè annis
migrasse

migrasse ex Ægypto patres nostros confessus, postea Amenophim illum regem intercalarem facit, eumque dicit cupiuisse deos uidere, sicut eos uidisset quidam eius decessorum, nomine Or. Atque hanc suam cupiditatem aperuisse cuidam suo cognomini Amenophi, Paapis filio, qui diuina præditus natura putaretur tum ob sapientiam, tum ob futurorum prænotionem. Dixisse igitur ei cognominem illum, posse eum deos uidere, si regionem omnem à leprosis pollutisque hominibus expurgasset. Hoc responso delectatum regem, coegisse ex Ægypto omnes qui corporibus essent uitiatas: & fuisse eam multitudinem octoginta millium. Hos in latumias in quendam ad orientem Nili positum locum ab Amenophi coniectos fuisse, ut ibi operarentur unà cum cæteris inclusis Ægyptijs: & fuisse inter eos etiam quosdam eruditos sacerdotes lepra perfosos. Amenophim autem sapientem illum & uatem, timentem tum sibi tum regi ab ira deorum, si illi per uim spectati fuissent, cum dicere in animo haberet, quosdam pollutis illis ita opem laturos, ut Ægypto imperarent annos tredecim, non ausum fuisse illum quidem hæc enunciare regi: sed omnibus in literas relatis, sibi mortem consciuisse, quæ res regem in anxietatem coniecerit. Deinde ad uerbum sic scribit Manethon:

Illis deinde in latumijs longo iam tempore fatigatis, rogatus rex ut eis ad habitationem atque domicilium Abarim daret, urbem tunc à pastoribus desertam, concessit. Fuit autem ea urbs, ut habetur in theologia, quondam Typhonis. Illi in eam ingressi, eumque locum ad rebellionem habentes, ducem sibi Heliopolitanum quendam sacerdotem ceterarum, nomine Osarsyphum, ei que in omnibus se dicto fore obediētes iurarunt. Ille primum eis legem tulit, ut [neque deos adorarent] neque ab ullo sacrorum animalium, quibus apud Ægyptios lege cauerebatur, abstinerent: sed omnia mactarent, & uescerentur: itemque, ut cum nomine, nisi cum coniuratis, commercium haberent. His ille, & plurimis alijs lege sancitis, iussit ut operarum multitudine urbis moenia construerent, seque ad bellum Amenophi regi inferendum præpararent: ipse ascitis sibi reliquorum quoque sacerdotum, itidemque pollutorum nonnullis: legatos misit illos eiectiones à Tethmosi pastores ad urbem Hierosolyma uocatam, qui suo reliquorumque unà secum ignominia affectorum statu demonstrato, peterent, ut secum unà bello Ægyptum inuaderent: seque pollicitus est ducturum eos primum ad Abarim auitam ipsorum patriam, & multitudini rerum necessariarum copiam præbiturum: deinde propugnaturum, cum opus esset, & regionem eis facile subacturum. Illi omnes summopere lætati, alacriter profecti sunt, uiri ad ducenta milia. & haud multo post ad Abarim peruenerunt. Amenophis Ægyptiorum rex illorum aduentu cognito, non mediocriter perturbatus est, recordatus prædictionis Amenophis Paapis filij: coactaque prius Ægyptiorum multitudine, & inito cum eorum ducibus consilio, sacra animalia, quæ prima in fanis maximè colebantur, ad se curat adducenda, singulisque sacerdotibus mandat, ut deorum signa tutissimè occultent. Fi-

Hæc [] adieci ex uetere translatione. nam & postea à Iosepho repetuntur.

lium autem Setho, qui & Rameſſes à Rapſeo patre nominatus eſt, quinque annos natum depoſuit apud amicum ſuum. Ipſe cum traieciſſet cum cæteris Ægyptijs, uiris bellicoſiſſimis, numero ad trecenta millia, cum hoſtibus qui occurrerunt, congreſſus non eſt, uidelicet ne cum Deo pugnaret: ſed conuerſo itinere Memphim reuerſus eſt, & aſſumpto Api, cæteris que illuc accerſitis ſacris animalibus, protinus in Æthiopiam cum uniuerſa claſſe & Ægyptiorum multitudine nauigauit. nam ei ſubiectus erat Charitius Æthiopum rex. Itaque eum excepit, & omni multitudini res ad uictum neceſſarias, quarum erat in illa regione copia, ſuppeditauit, nec non urbes & uicos, qui ſatis eſſent ad illos tredecim annos, quibus eum imperio carere fatale erat: nec non Æthiopicum exercitum ad Amenophis regis cuſtodiam collocauit in Ægypti conſinijs. Et Æthiopie quidem hic ſtatus erat. Solymitæ autem cum pollutis Ægyptijs, poſtquam eo peruenerunt, ita impie in homines ſæuierunt, ut ſuprà dictorum imperium aureum fuiſſe uideretur ijs, qui tunc horum ſcelera ſpectabant. Etenim non ſolum urbes & uicos incenderunt, neque deorum ſigna depeculari ac corrumpere ſatis habebant: uerum etiam ea quæ colebantur ſacra animalia, ad epulas adhibebant, & ſacerdotes uates que ad ea immolanda iugulandaque cogeabant, nudosque eiiciebant. Ferunt ſacerdotem eum, qui eis rei. formam leges que tradidit, natione Heliopolitanum, nomen Ofarſiph, ab Heliopolitano deo Oſiri, poſtquam in eam nationem tranſijt, mutaſſe nomen, & Moyſem fuiſſe nuncupatum. Igitur quæ perhibent de ludæis Ægyptij hæc ſunt, & alia plura quæ breuitatis cauſa prætereo.

Idem Manethon porro dicit, poſtea diſceſſiſſe ex Æthiopia Amenophim cum magnis copijs, nec non eius filium Rampſem item cum copijs, & hos duos cum pollutis prælio congreſſos uiciſſe, multisque interfectis, eos uſque ad Syriæ conſinia perſequutos fuiſſe.

Hæc & huius generis alia conſcripſit Manethon, quem ego delirare & mentiri perſpicue demonſtrabo, ſi prius illud explicauero, ob ea quæ poſtea dicentur aduerſus eum. Dedit hic nobis confeſſus que eſt, non fuiſſe nos principio Ægyptios, ſed aliunde profectos Ægypti fuiſſe potitos, ruruſum que inde diſceſſiſſe. Quod autem nobis non admixti fuerint poſtea Ægyptiorum ij, qui corporibus erant uitioſis, quod que ex ijs non fuerit Moyſes, qui populum duxit, ſed multis antè ſeculis fuerit, hæc, inquam, ex ipſius Manethonis dictis euincere conabor. Primum fabulæ cauſam affert ridiculam. Rex, inquit, Amenophis deos uidere concupiuit. Quos nam? ſiquidem eos quos deos eſſe apud ipſos lex ſancit, bouem, & hircum, & crocodilos, & cynocephalos uidebat. Coeleſtes uero qui poterat? aut cur ea cupiditate tenebatur? quod nimirum rex alius ante eum uiderat. Ab illo igitur cognouerat & quales eſſent, & quo nam pacto eos ille uidiſſet. itaque noua ei arte nihil opus erat. Sed erat, credo, ſapiens uates, per quem hoc ſe perfecturum rex putabat. Cur igitur non prænouit, eum inconceſſa cupere? neque enim contigit. Iam illud quid rationis habebat, ob mutilos & leproſos in aſpectabiles eſſe deos? ob ſcelera enim,

nim, non ob corporum uitia irascuntur. Octoginta uerò leproforū & malè ualentium millia uno ferè die cogi quî potèure? aut quî factum est, ut uati rex non paruierit? lussit enim uates ei, ut ex Ægypto exterminare uitiosos: ipse uerò eos in latumias detrusit, quasi cui operarijs opus esset, non qui regionem expurgare statuisset. Iam uatem ipsum sibi manum attulisse dicit, quòd deorum iram Ægypti que casum præuideret: regi autem scriptum reliquisse prædictionem. Cur uerò non statim ab initio præuidit uates mortem suam? aut cur non protinus regi contradixit uolenti uidere deos? aut quid erat, cur non euentura suo tempore mala timeret? aut quid nam grauius imminabat, quod morte præueniret? Iam quod est omnium stultissimum uideamus. His ille rex auditis, & de futuris uitiosos illos ueritus, à quibus ut Ægyptum expurgaret ei edictum erat, ne tunc quidem eos finibus exegit: sed orantibus ipse dedit urbem, olim, ut ipse dicit, à pastoribus conditam, & Abarim appellatam. In quam congregatos eos ducem ait delegisse ex sacerdotibus olim Heliopoli oriundis: & hunc illos docuisse neque deos adorare, neque ab ijs quæ colerent Ægypti animalibus abstinere, sed omnia mactare atque comedere. cum nemine autem, nisi cum coniuratis, commercium habere: & iureiurando multitudinem obstrinxisse obedituros his legibus, munita que Abari, regi bellum intulisse. Addit misisse Hierosolyma qui ab illis peterent auxilium, se que eis Abarim traditurum promississe: quippe quæ uenturis ab Hierosolymis auita foret, in quam illi recepti uniuersam Ægyptum essent occupaturi. Deinde illos cum ducentis militum millibus uenisse dicit: regem autem Ægyptiorum Amenophim, quòd sibi cum Deo pugnare nefas duceret, in Æthiopiam confestim aufugisse: Apim autem & alia quædam sacra animalia sacerdotibus custodienda mandasse. Deinde Hierosolymitas eò uenisse, & urbes euertisse, & fana concremassè, & iugulasse sacerdotes: denique nullum sceleris crudelitatis que genus prætermisisse. Qui uerò eis reip. formam leges que tulit, sacerdos, inquit, erat natione Heliopolitanus, nomine Osarsiph, ab Heliopolitano deo Osiri: sed mutato nomine Moysen seipsum appellauit. Anno autem decimotertio (tantum enim exilij spacium ei fatale fuisse) Amenophim ex Æthiopia magno cum exercitu profectum, & cum pastoribus pollutis que prælio congressum uicisse, multis que interfectis reliquos usque ad Syriæ fines fuisse persequutum. Atque in his rursus non uidet se improbabiler mentiri. Nam leprosi & eorum socia multitudo, etiam si antè succenserent tum regi tum cæteris, à quibus illa ex uatis consilio passi fuissent: at dum ex latumijs exierunt, & urbem ab eo agrum que consequuti sunt, certè mitiores in eum facti fuissent. Sin illum oderant, priuatim ei insidiati fuissent, non in uniuersos arma sumpsissent, cum plurimas profectò cognationes haberent, utpote quorum tanta foret multitudo. Aut si omnino homines oppugnare decreuerant, at cum dijs quidem suis bellare nunquam ausi fuissent, neque leges auitis, & in quibus educati fuerant legibus planè contrarias tulissent. Et Manethoni gratiam debemus, quòd sceleris huius non eos qui Hierosolymis aduenissent authores extitisse dicit,

sed illos ipsos qui erant Ægyptij : & in primis sacerdotes & hæc excogitasse, & plebem iureiurando obstrinxisse. Illud autem non absurdum esse quî potest : quod familiarium amicorum que nullus cum eis rebellauit, aut periculi belli socium se præbuit : sed miserunt polluti Hierosolyma nuncios, & ab illis auxilium exciûere : qua amicitia aut familiaritate antegressa : nam contrâ, erant hostes, & moribus plurimum discrepabant. Ipse uerò dicit, eos protinus obtemperasse pollicentibus occupaturos Ægyptum : quasi uerò non essent ipsi regionis perquàm periti, ex qua per uim exacti fuerant. Et si quidem inopes & calamitosi fuissent, fortasse periculum subiissent. Sed cum & urbem incolerent beatam, & agro fruerentur longè meliore quàm est Ægyptus, cur tandem in periculum se conijcerent, ut ueteribus hostibus, iisdem q̃ corpora mutila habentib. quos ne familiarium quidē quisquā fert, opem ferrent : neq̃ enim utiq̃ futuram præsciebant fugam regis. Nam contrâ ipse Manethon dixit, Amenophis filium cum trecentis militum millibus ad Pelusium occurrisse, id quod omnino sciebant aduenientes : mutationem uerò sententiæ & fugā eius conijcere qui possent : iam potitos cibarijs Ægypti eos qui ab Hierosolymis illuc expeditionem fecerint, dicit multum & crudeliter sæuissse : & hæc exprobrat, quasi nō hostes in illos adduxerit, aut quasi accusandi sint qui aliunde acciti sunt, cū eadem ante illorum aduentum & facerent, & facturos iurassent, qui erant natione Ægyptij. Sed & aliquanto post tempore Amenophis illos aggressus prælio uicit, & hostes interficiens ad Syriam usq̃ persequutus est. Vsq̃ adeo uidelicet expugnatu facilima est Ægyptus undelibet inuadentibus : & qui tunc bello eam occupauerant, cū uiuere audirent Amenophim, neq̃ aditus ab Æthiopia muniuerūt, cū magnum haberent ad eam rem apparatus, neq̃ reliquas copias pararunt. Amenophis uerò etiam usque ad Syriam interficiens, inquit, eos persequutus est per inaquosas illas arenas : quasi uerò non facile esset exercitui sine prælio transire. Igitur authore Manethone nec ex Ægypto oriundum est genus nostrum, nec ei Ægyptij ulli admixti fuere. Nam leproforum & ægrotantium multos consentaneū est in latumjs perijisse, cū ibi & diu & misere uixerint : multos & in sequutis postea prælijs, plurimos uerò in postremo & in fuga. Superest ut aduersus eum de Moyse dicam. Hunc uirum Ægypti admirandum illi quidē diuinumq̃ existimant, sed ei affingunt incredibile maledictū : dicūt Heliopolitanum fuisse, unū ex illius loci sacerdotibus, illuc ob lepram fugatū. Atqui ostenditur in annalibus, eum quingentis octodecim annis antè fuisse, & maiores nostros ex Ægypto in eū quē nūc incolimus agrū, adduxisse. Iam nullo tali corporis uitio eum laborasse, ex ipsius dictis patet. Leproprosis enim interdixit, ne uel in urbe manerent, uel in pago degerent, sed solī ambularēt discisis uestibus. Quod si quis eos tetigit, aut sub eodē tecto fuit, immūdum ducit. Quinimò si quis ab eo morbo curatus ualitudinē recuperauerit, huic præscribit Moyse expiationes quasdā, & fontanę aquę lotiones ac purificationes, & omniū corporis pilorum deraſiones : iubetq̃, ut multis uarijsq̃ perfunctus sacrificijs, ita demū in sacram urbem intret. Atqui contrâ cōsentaneū erat, ut qui hac calamitate laborasset, is cura aliqua & humanitate

utere

Moyse à Manethone leprosus fuisse dictus.

uteretur erga eiusdem miseriae socios. Neque uero solum de leprosis ita sanxit, sed etiam ne minutissima quidē corporis parte mutilis sacerdotio fungi permiserit: quinimò si quis inter fungendū sacerdotio in quodpiā huiusmodi malū incidisset, eū honore illo priuauit. Potest ne igitur esse uerisimile, hæc illum contra seipsum sanxisse, legibus in probum damnumq; suū cōditis? Quin et nomē mutauit minimè probabiliter. Osarsiph enim, inquit, uocabatur: at id quidē mutationi nō quadrat, & uerum nomē indicat seruatū ex aqua Moyse. aquā enim Moy uocant Ægyptij. Igitur satis perspicuum factū esse puto, Manethonem, quando priscos annales sequutus est, haud multum à ueritate aberrasse: ubi uerò ad authoris incerti fabulas se cōuertit, aut eas improbabiliter cōposuisse, aut aliquibus, qui eas præ maleuolentia dixissent, credidisse.

Post hunc Chæremonem examinare uolo. Is enim Ægyptiacam historiā scribere se profitēs, idemq; quod Manethon regi nomē Amenophis, eiusq; filio Ramsesis nomē tribuens, dicit Isidem in somnis apparuisse Amenophi, exostulantem quod suum fanū in bello dirutum fuisset. Phritiphantē uerò sacrarū literarum peritum dixisse, si pollutis hominibus Ægyptū expiasset, terrore liberatū iri. Itaq; illum electa morbidorū ducēta quinquaginta millia eiecisse. Illis autē præfuisse literatos homines Moysen & Iosephū, qui esset ipse quoq; sacris literis eruditus. & eis Ægyptia nomina, Moyse Tisithen, Iosepho Petesepe, fuisse. Hos ad Pelusiū uenisse, & ibi naotos fuisse hominū trecenta octoginta millia, ab Amenophi relictā, q̄ ea in Ægyptū deportare nollet. Cū his amicitia inisset, atq; ita Ægypto arma intulisset. Amenophim uerò eorū aduentu nō expectato, in Aethiopiā fugisse, relictā uxore prægnāte: & illam latitantē in quibuscūq; antris peperisse filiū, nomine Messenen: qui postquā adoleuit, Iudeos in Syriā psequutus fuerit, & patrē Amenophim ex Aethiopia receperit. Hæc Chæremon. Arbitror autē ex ijs quæ dicta sunt manifestū esse amborū mēdaciū. Si quid enim ueri subesset, fieri nō posset, ut usq; adeò discreparent. Sed qui falsa cōminiscuntur, nō quæ cū alijs cōsentiāt, scribunt, sed quæ ipsis uisum est, fingunt. Igitur Manethon regis cupiditatē uidēdi deos initiū fuisse dicit eiectiois pollutorū: at Chæremon propriū quasi Isidis somniū cōmētus est. & ille quidē Amenophim fuisse dicit, qui regi expiationē prædixerit: hic Phritiphantē. Multitudinis uerò numerus nō admodū, scilicet discrepat, illo octoginta millia, hoc ducēta quinquaginta dicēte. Preterea Manethon cū prius pollutos in lapidicinas eiecisset, deinde eis Abarim ad habitandū dedisset, & cæteris Ægyptijs infestos reddidisset, tū demum inuocasse dicit eos Hierosolymitarū auxiliū: at Chæremon discedētes ex Ægypto apud Pelusium inuenisse hominū trecenta octoginta millia, ab Amenophi relictā, & cum illis rursus Ægyptum inuasisse, Amenophim autem in Aethiopiā fugisse. Ac, quod est omnium maximè egregium, ne quidē dixit, quæ nam essent, aut unde uenissent tot hominum legiones, utrum Ægyptij essent natione, an aliunde uenissent. Quin neque causam explanauit, cur eos in Ægyptum rex ducere uoluerit, qui tamen de leprosis somnium finxit Isidis. Moyse uerò etiam Iosephum adiunxit Chæremon, quasi eodē tempore expulsum: cum Iosephus quatuor ante Moysen seculis mortuus fuerit, quæ

Chæremonis
locus.

conficiunt omnes ferme centum septuaginta. Iam Rameſſes Amenophis filius, authore Manethone, iuuenis cum patre bellum gerit, & fuga in Aethiopia elabitur: at hic eum facit poſt patris abitum in antro quodam natum, & poſtea prælio uincentem, & ludæos in Syriam fugantem, quorum erat numerus circiter ducentorum millium. O facilitatem. Neque enim prius quæ nam eſſent illa trecenta octoginta millia dixit, neque quonam pacto illa quadringenta triginta millia perierint, in prælio ne ceciderint, an ad Rameſem defecerint. Quod que eſt omnium maxime admirandum, neque quos nam uocet ludæos ex eo licet diſcere, aut utris illorum nomen hoc imponat: utrū illis ducentis quinquaginta leproſorum millibus, an illis trecentis octoginta millibus, quæ erāt apud Peluſium. Sed ſtultū fortasſe fuerit pluribus refutare à ſeipſis refutatos. nam ab alijs eos refelli, eſſet tolerabilius.

*Lyſimachi de
Iudeis menda-
cia.*

His autem ſubiungam Lyſimachum, qui idem cum illis ſumpſit ille quidem argumentum mendacij, ſed eorum incredibilitatem commentis ſuis ſuperauit. Dicit enim, ſub Bocchori Ægyptiorum rege ludæorum populum, homines leproſos & ſcabiſos, & alijs quibuſdam morbis laborantes, in fana confuſiſſe, cibum que mendicaſſe: ac plurimis hominibus morbo correptis ſterilitatem in Ægypto extitiſſe. Bocchorum autem Ægyptiorum regem ad Ammonem miſiſſe qui de ſterilitate reſponſum peterent. Illum iuſiſſe ut fana expiaret à profanis impijs que hominibus, eis ex fanis in loca deſerta eiectis: ſcabiſos autem & leproſos ſubmergeret, utpote Sole eorum uitam ægrè ferente, fana que purificaret: ita demum terram fruges laturam. Bocchorum autem his oraculis acceptis, euocatis ſacerdotibus & flaminibus iuſiſſe ut congregarent immundos, & militibus in ſolitudinem ducendos traderent: leproſos autem plumbeis laminis illigatos in pelagus deijcerent. Ita demerſis leproſis & ſcabiſis, reliquos in deſerta loca coactos, expoſitos fuiſſe. Eos conuentu conuocato, de ſeipſis conſultaſſe: cum que nox adueniſſet, ignibus & lucernis accenſis ſui cuſtodiam egiſſe: & ſequenti nocte cum ieiuaſſent, placafſe deos ut ſe feruarent. Poſtridie Moyſem quendam eis conſuluſſe, ut periculum facerent, unamque uiam ſecarent, donec in habitata loca ueniſſent: eos que monuiſſe, ut neque cuiquam mortaliū beneuellent, neque optimè, ſed peſſimè conſulerent, deorumque templa & aras, in quacunque incidiſſent, euerterent. Hæc approbantibus cæteris ex illius ſententia per ſolitudinem iter feciſſe, atque ita multa perpeſſos in regionem cultam ueniſſe, & in homines ſæuiendo, & fana depeculando atque comburendo perueniſſe in eam quæ nunc ludæa nuncupatur, & condita urbe ibi conſediſſe. atque urbem hanc Hieroſyla, ab illorum ſacrilegijs fuiſſe nominatam. Sed eos poſtea rerum potitos, appellationem illam probri declinandi gratia mutafſe, & urbem Hieroſolyma, & ſe Hieroſolymos appellafſe.

*Lyſimachus.
refellit.*

Hæc Lyſimachus. Qui quidem non eundem cum illis regem inuenit, ſed nouum nomen commentus eſt: & prætermiſſo ſomnio ac uate Ægyptio ad Ammonem proſectus eſt, de ſcabiſis & leproſis oraculum relaturus. Ait enim, in fana coiuſſe multitudinem ludæorum: utrum hoc nomine leproſis
impoſitos

imposito: an solis ludæis hoc morbo laborantibus? Dicit enim ludæorum populum: quem nam? Aduenam ne, an indigenam? Cur igitur Aegyptij qui sunt, ludæos uocas? Sin peregrini, cur tandem id non dicis? aut quo pacto multis eorum à rege in mare summersis, reliquis in deserta loca expulsis, tanta eorum superfuit multitudo? Aut quo nam pacto & solitudinem transierunt, & quem nunc incolimus agrum occuparunt? & urbem condiderunt, & templum omnibus celebratissimum ædificauerunt? Debebat & legislatoris non solum nomen dici, sed & genus declarari, quis nam & cuius esset, & cur tales eis leges ferre conatus fuisset, de inferenda dijs & hominibus iniuria in itinere. Siue enim natione erant Aegyptij, non ita facile à patrijs moribus desciuisent: siue aduena, omnino aliquas habebant leges longa consuetudine seruatas. Et si quidem erga eos à quibus expulsi fuerant, nunquam se beneuolos fore iurarunt, erat causa probabilis: sed cunctis mortalibus non indictum bellum inferre eos, qui, ut ipse dicit, inopia laborantes, omnium egerent auxilio: hoc uero singularem non illorum, sed mentientis dementiam arguit, qui etiam nomen urbi indidisse illos à sacrilegio ausus est dicere, idem que postea immutasse. Scilicet eorum posteris probum odium que conflabat illud nomen: ipsi urbis conditores hoc sibi nomen decori fore putabant. Et iste uir egregius præ immodica maledicendi intemperantia non intellexit, sacrilegium à nobis ludæis non eadem qua à Græcis uoce nominari. Quid amplius dici possit in tam impudenter mentientem? Verum postquam mediocrem iam magnitudinem hic liber adeptus est, alterum faciam initium, & cætera ad hoc institutum pertinentia, differere conabor.

FLAVII IOSEPHI

DE IUDAEORVM ANTIQVITATE, CONTRA APIONEM,

LIBER SECVNDVS.

De Apione
grammatico.

PRIORE Libro, mihi honoratissime Epaphrodite, nostri generis antiquitatem demonstraui, eā Phœnicum, & Chaldeorū Ægyptiorumq; literis planā faciēs, allegatisq; multis Græcis testibus, Manethoni & Cheremoni, alijsq; quibusdā contradixi: nunc reliquos qui contra nos aliquid scripserunt, refellere aggrediar. Quanquā in refutando Apione grammatico utrum seriò laborandū sit, equidem mihi orta est dubitatio. Nam eorū quæ ab ipso scripta sunt,

pars similis est dictis aliorum, partem admodum frigidè adiecit: pleraq; scurrilitatem habent, & magnam (ut uerum dicam) inscitiam, quippe ab homine composita & moribus improbo, & qui per omnem uitam rabulam egit. Sed quoniam multorum hominum ea est amētia, ut huiusmodi libris magis quàm serijs scriptis capiantur, & maledictis gaudentes, laudibus offendantur: operæpretium existimari ne hūc quidem inexamiatum relinquere, qui nostri accusationem planè tanquam in iudicio scripserit. Nam & illud plerisq; hominibus usuuenire uideo, ut uehementer delectentur, si quis altero maledictis prouocato, ipse de suis criminibus coarguatur. Est autem eius orationē persequi non facile, aut quid sibi uelit apertè cognoscere: ac ferè (ut sit in magna perturbatione, mendaciorumq; farragine) partim in simile genus orationis labitur, quale est eorum quos iam excusimus, de maiorum nostrorū ex Ægypto discessu: partim accusationem habet habitantium Alexandriae Iudæorum. Tertium præterea admixtum est, uidelicet usitatē in fano nostro sanctimonix, & cæterorum institutorum accusatio.

Igitur neq; natione Ægyptios fuisse patres nostros, neq; ob corporū uitium, aut ulla alia huiusmodi incommoda illinc exactos fuisse, satis superq; iā demonstratum esse arbitror. Quæ uerò addit Apion, ea paucis repetam, hæc enim in Ægyptiacorum Libro tertio dicit:

Apionis locus.

Moses (sicut audiui ex senioribus Ægyptijs) Heliopolitanus fuit, qui patrijs morib. institutus, subdiales preces urbismoenibus accommodauit. Vergabat autē tota ad Subsolanum. sic enim Heliopolis quoq; sita est. Pro obeliscis autē statuit columnas, sub quibus erat similitudo peluis, & insuper collocata umbra uiri, ut semper in aere eodem cum sole cursu circumageretur.

Refutatio.

Hæc est mirabilis illa grammatici locutio, mendacium autem uerbis non eget, sed ipsa re patet. Nam nec ipse Moses, dum primum Deo tabernaculum fecit, ullam huiusmodi imaginem in eo posuit, neq; posteris facere mandauit: & qui postea Hierosolymis templum construxit Solomo, ab omni abstinuit curiositate tali, qualem contexit Apion. Audiuisse autem se
dicit

dicit à senioribus Heliopolitanum fuisse Mosen: uidelicet iunior ipse illis cre-
 didit, qui per ætatem illum nouissent, & cum eo uersati fuissent. Et de Home-
 ro quidem poëta, ipse grāmaticus, quæ nam fuerit illius patria, affirmare non
 possit: quin necq; de Pythagora, qui tamen nuper admodum fuit. De Mose
 uerò, qui tot annorum multitudine illos antecessit, tam facile pronūciat, cre-
 dens dictis seniorum, id quod eum mentitum esse manifestum est. Iam de tē-
 poribus quibus eductos à Mose tradit leprosos & cæcos, & crurib. mutilos,
 ad unguem scilicet cum cæteris consentit accuratus hic grammaticus. Mane-
 thon enim dicit, regnante Tethmosi migrasse ex Ægypto Iudæos, annis ante
 Danai in Argos fugam trecentis nonagintatribus. Lysimachus regnāte Boc-
 chori, hoc est annis antè mille septingentis: Molon uerò & alij quidā, ut ipsis
 uisum est. At omnium fidelissimus Apion migrationē illam. certò definiuit
 Olympiade septima: eiusq; annū primū dicit eum fuisse, in quo Carthaginē
 Phœnices condiderint. Carthaginē autē ideo omnino adiecit, quòd hoc sibi
 euidentissimū ueritatis argumentū esse existimaret: nec animaduertit se sui re-
 futationem secū trahere. Si enim de coloniā illa credendum est Phœnicū an-
 nalibus, in illis scriptū est, Iromum regē annis plus cētum quinquaginta fuisse
 se ante conditam Carthaginē: quem Iromum Solomonis Hierosolymitani
 templi cōditoris amicum fuisse, multaq; ad templi extructionem contulisse,
 superius adductis ex Phœnicum annalib. testimonijs planū feci. Ipse autē So-
 lomo tēplum extruxit annis post egressos ex Ægypto Iudæos sexcentis duo-
 decim. Iam uerò expulsoꝝ numerum eundem quē Lysimachus cōmentus
 (centum enim & decē millia fuisse dicit) mirabilem quandā & uerisimilē cau-
 sam adducit, à qua nominatū fuerit Sabbatū. Emēsi em̄, inquit, sex dierū iter,
 bubonib. laborarunt, eāq; ob causam die septimo requieuerūt, elapsi in eā re-
 gionē quæ nunc Iudæa dicitur: eumq; diē Sabbatū appellarunt, retēto Ægy-
 ptio uocabulo. nā inguinis dolorem uocant Ægyptij Sabbatosim. An non
 derisione dignæ sunt hominis nugæ? uel potius odio digna est talia scribēdi
 impudentia? Videlicet bubonib. laborarunt omnes, cum essent centū decem
 millia hominum. At si quidē erant illi cæci, claudi, & omnib. modis ægroti,
 quales fuisse dicit Apion, ne unius quidem diei iter conficere potuerunt. Sin
 uastam solitudinem peragrarē, & insuper aduersarios pugnando cuncti uin-
 cere potuerunt, certē non uniuersi post septimū diem ab inguinibus labora-
 runt. Neque enim naturaliter solet hoc necessariò accidere ambulantibus:
 quin multa hominum millia semper mediocre iter conficiunt. Et id illis sua
 sponte sic euenisse, omnium est absurdissimum. At mirificus hic Apion sex
 diebus eos in Iudæam uenisse antè dixit: idemq; rursus Mosen refert cōscen-
 so mōte Sinæo, inter Ægyptū & Arabiam sito, dies quadraginta latuisse, &
 illinc digressum leges dedisse Iudæis. Sed qui fieri potest, ut & quadraginta
 dies in deserto in aquosoq; loco manserint, & ijdem omnem interiacentem re-
 gionem sex diebus permeauerint? Iam nomen Sabbati grammatica illa mu-
 tatio aut magnæ est impudentiæ, aut singularis imperitiæ. nā Sabbo & Sab-
 batum plurimum inter se differūt. Sabbatum enim Iudaico sermone requies
 est ab omni opere: Sabbo uerò, sicut ille ait, significat apud Ægyptios dolo-
 rem inguinis. Hæc sunt quæ de Mose & Iudæoꝝ ex Ægypto discessu noua
 tradidit,

tradidit, à se præter cæteros excogitata. Sed quid mirum, si de nostris menti-
tur maioribus, dicens eos fuisse genere Aegyptios, cum ipse de semetipso cō-
trā mentitus sit: & natus Oasi in Aegypto, omniumq; Aegyptiorum, si uerū
dicendum est, uel primus, ueram patriam genusq; abiurauerit, & Alexandri-
num se esse mentiens, sui generis improbitatem fateatur? Merito ergo quos
odit, & maledictis incessere uult, eos uocat Aegyptios. Nisi enim uitiosissi-
mos esse existimasset Aegyptios, nunquam id genus fugisset: siquidē qui sibi
de patrijs suis placent, ab ijs se denominari gloriātur, & si qui eas sibi falsò uē-
dicant, eos refellunt. Iam duorum alterū erga nos faciunt Aegyptij: aut enim
gloriandi gratia cognationem simulant, aut nos in societatem pertrahunt in-
famiae suae. At egregius hic Apion uidetur suam illam aduersum nos maledi-
centiam quasi mercedem quandam uoluisse Alexandrinis soluere datq; sibi ci-
uitatis: cumq; eorum in contubernales suos Alexandriae Iudæos simultatem
intelligeret, decreuit Iudæis ille quidem cōiuiari: sed cæteros quoq; omnes
complectitur, in utrisq; mentiens impudenter. Sed uideamus quæ nam sint
grauia illa, & immania Iudæorum Alexandriae incolarum crimina, de qui-
bus eos accusat.

De Iudæis Ale-
xandrinis.

Cum uenissent, inquit, ex Syria habitatum ad importuosum mare, flucti-
bus undarum uicini.

Ergo si in locum maledictum est, maledicit suæ nō patriæ ille quidem, sed
quam dicit patriam, uidelicet Alexādrīæ. Illius enim maritima pars (id quod
cōfitentur omnes) est ad habitandum amoenissima. Quam si Iudæi per uim
occuparunt, ita ut ne postea quidem expulsi fuerint, argumentum est eorum
fortitudinis. Locum quidem illum eis dedit Alexander ad habitandum, &
parem cum Macedonibus honorem adepti sunt. Neq; uerò uideo quid di-
cturus fuerit Apion, si apud Necropolim habitarent, ac non apud palatium
sedes haberent, atq; hætenus Macedonum appellationem obtineret eorum
tribus. Quod si legit Epistolas Alexandri regis, & Ptolemæi Lagi filij, & scri-
pta uidit illius successorum Aegypti regum, & positam Alexandriae colum-
nam, ac iura continentem quæ Cæsar ille magnus Iudæis cōcessit: si hæc, in-
quam, sciebat, & tamen contraria scribere ausus est, malus fuit: sin horum ni-
hil sciebat, imperitus. Iam cum miratur quo pacto, Iudæi cum essent, Alexan-
drini uocati fuerint, eiusdem est imperitiæ. Omnes enim in coloniam aliquā
allecti, etiam si nationibus plurimum inter se differant, à conditoribus nomē
accipiunt, quia quidem de re quid opus est alios commemorare? nostrum qui
Antiochiam incolunt, Antiocheni nominātur, ciuitate enim eos donauit Se-
leucus ipse conditor. Similiter qui Ephesi & in reliqua Ionia degunt, idem cū
indigenis nomen habent, hoc adepti à successoribus Alexandri. Romanorū
uero humanitas cunctis propemodum nomen suum impertiuit nō solum ui-
ris, uerū etiam totis gentibus magnis. Certè qui olim Hiberi dicebantur, &
Tyrreni, & Sabini, ij Romani uocantur. Quod si hunc ciuitatis modum tollit
Apion, desinat Alexandrinum se dicere. Nam cum sit natus (ut suprā dixi) in
intima Aegypto, qui possit Alexādrinus esse, si ciuitatum donatio (id quod
in nobis ipsis uult fieri) tollatur? Enimuero solis Aegyptijs in ullam omnino
ciuitatē ascribi interdixerunt nunc domini orbis Romani. At iste ita est egre-
gius,

gius, ut uetita sibi uendicans, calumniari conatus fuerit eos, quibus ea meritò contigere. Neq; enim profectò ob colonorum penuriã congregauit Alexander nostrorũ aliquos in eam quã sedulò condebat urbem: sed omniũ uirtute ac fide diligẽter explorata hoc munus nostris dedit. Honorabat enim gentẽ nostram, sicut & Hecataeus de nobis refert, q; ob exhibitam ipsi à Iudæis modestiam atq; fidem, Samariticum agrum, eis à uectigalibus immunẽ attribuerit. Ptolemæus quoq; Lagi filius, de Alexandria incolis eadem quæ Alexander sensit. Nam Ægypti munitiones eis cõmisit, sperans fideliter simul & fortiter eas custodituros. Cumq; Cyrenæ & reliquarum Africae urbium Imperium tutò tenere uellet, in eas partem misit Iudæorum ad habitandum. Eius quoq; successor Ptolemæus, cognomento Philadelphus, non solum si qui nostrorum apud eum erant captiui, omnes reddidit: uerum etiam pecuniã sæpe largitus est: quodq; maximum est, leges nostras cognoscere, & sacrarũ literarum libros legere concupiuit. Itaq; milit petiit, ut homines mitterentur qui sibi legem interpretarentur: & eorum bene describendorum curam mandauit nõ quibusuis, sed Demetrium Phalereum, & Andream, & Aristẽ (quorum Demetrius erat sui temporis doctissimus: reliquis duobus madata erat prouincia custodiendi corporis regis) huic negotio præfecit. qui profectò nunquam leges nostras & patriam disciplinam discere concupiisset, si utentes his homines contempsisset, ac nõ summopere suspexisset. Apionem uerò latuit omnes ferè deinceps ipsius maiorum Macedonum reges animo fuisse erga nos beneuolentissimo. Etenim tertius Ptolemæus, qui dictus est Euergetes, tota Syria ui potitus, non Ægyptijs dijs de uictoria gratias egit sacrificando: sed Hierosolyma profectus, multa more nostro peregit Deo sacrificia, & donaria p uictoriæ dignitate reposuit. Philometor uerò Ptolemæus, & eius uxor Cleopatra, uniuersum regnum suũ Iudæis crediderunt, uniuersarum copiarum imperatoribus Iudæis Onia & Dositheo: quorum nomina cauillatur Apion, quorum deberet opera admirari, ac non conuiciari, sed gratiam eis habere ob conseruatam Alexandriam, cuius ciuitatem ipse sibi arrogat. Nam Alexandrinis bellum cum regina Cleopatra gerentibus, & in summo salutis suæ periculo uersantibus, illi pacificatores extiterunt, & eos ciuilibus malis liberarunt. Sed postea duxit Onias (inquit Apion) in urbem exiguum exercitũ, cum illic præsens adesset Romanorum legatus Thermus. Et sanè rectè fecit, & admodũ iustè. Nã Ptolemæus cognomine Physcon, mortuo eius fratre Ptolemæo Philometore, à Cyrene profectus est, regno expellere cupiẽs,

*Alexandri de
Iudæis existimatio.*

¶ Quæ sequuntur non exant in Græco, sed ex uetere translatione huc à me translata sunt Latini: correctæ etiam, sicubi per coniecturam fieri potuit, sententia.

regis filios, ut ipse regnum per scelus occuparet. Hanc ob causam Onias bellum aduersus eum pro Cleopatra suscepit, & suę erga reges fidei in necessitate nequaquam defuit: atq; eius iusticiæ testem se Deus apertè præbuit. Nam cum Ptolemæus Physcon cum Oniæ exercitu prælio discernere in animo habens, omnes quicunq; in urbe extabant Iudæos cum liberis & uxoribus cõprehendisset, & nudos uinctosq; elephantis conculcandos obiecisset, & ad id beluas etiam inebriasset, contra quàm ipse instituerat accidit. Elephantum enim

Ioseph.

EE

omissis

*Elephāti in Iu-
deos ſequere re-
cuſant.*

*Cleopatraz ſce-
lera.*

*Aegyptiorum
religio.*

*Seditionis cri-
men reſellit.*

omiffis Iudæis ſibi expoſitis, regis amicos aggreſſi multos eorum interemē-
re. Hoc tam horribili ſpectaculo motus cum hæreret Ptolemæus, quo illis ho-
minibus nocere prohibebatur, orante eius dilectiſſima concubina (quam alijs
Ithacam, alijs Hirenen nominant) ne tantum ſcelus perpetraret, conceſſit, &
eorum quæ uel fecerat uel facturum erat, poenitentiam egit. Itaq; eam diem A-
lexandrini Iudæi, ut in qua aperte ſalutem conſequuti ſint, meritò celebrant.
At Apion omnium calumniator, etiam ob bellum aduerſus Phyſconem ge-
ſtum Iudæos accuſare animum induxit, cum eos laudare debuerit. Ille uerò
etiam Cleopatraz Alexandrinorum reginæ ultimæ ſic meminit, ut eius in nos
ingrati tudinem nobis exprobet, ac non illam potius uituperet, cui nihil om-
nino uel iniuſticiæ uel ſclerum defuit, tum in ſuos neceſſarios, tū in maritos
qui ipſam amauerant, tum cōmuniter in Romanos omnes, & bene de ſe me-
ritos Imperatores: ut quæ etiam ſororem ſuā Arſinoen occiderit in templo,
nulla ab ea affecta iniuriā. Peremit & fratrem inſidijs, patriosq; deos & ma-
iorum ſepulchra depeculata eſt. Eadem regnum à primo Cæſare cōſequuta,
in eius filium & ſucceſſorem rebellare auſa eſt: & corruptum amatoris pocu-
lis Antonium & patriæ hoſtē reddidit, & in amicos infidelem effecit. alijs re-
gio genere ſpoliatis, alijs ad facinora perpetranda impulſis. Sed quid opus eſt
pluribus? Non ne eundem in nauali prælio & maritū, & cōmunium liberūm
parentem derelinquēdo, prodere cum exercitu principatum, & ſe ſequi coe-
git? Poſtremò capta à Cæſare Alexandria, eo progreſſa eſt, ut in eo demum
ipſem ſibi poſitā eſſe iudicaret, ſi poſſet ipſa ſua manu Iudæos perimere: ut in
omnes crudelis & infidelis. Scilicet nobis pudendum, ac non potius glorian-
dum eſt, ſi illa, quemadmodū dicit Apion, uigente fame Iudæis frumentum
menſa non eſt. Sed illa quidem meritis dedit poenas. Nos uerò maximo Cæ-
ſare utimur teſte noſtræ erga ipſum aduerſus Aegyptios fidei, neq; nō ſenas-
tu eiusq; cōſultis, & Epistoſis Cæſaris Auguſti, quibus noſtra merita cōpro-
bantur. Has literas inſpicere debebat Apion, & generaliter examinare teſti-
monia quæ uel ab Alexandro, uel ab omīnib. Ptolemæis præbita ſunt: tū quæ
à ſenatu & maximis Cæſaribus fuere decreta. Quod ſi Germanicus cunctis
Alexandriæ incolis frumenta admetiri nō potuit, hoc uerò non Iudæorū cri-
men, ſed ſterilitatis & penuriæ frumenti argumentū eſt. Quid enim ſentiant
omnes Imperatores de Alexandriæ incolis Iudæis, palām eſt. nā frumētī qui-
dem ſuppeditatio nō magis eis quàm cæteris Alexandrinis denegata eſt. Ma-
ximam uerò fidem eis olim à regibus habitam fuiſſe oſtendit cuſtodia flumi-
nis, totiusq; præſidijs: quam illi eis nunquā profectò credidiſſent, niſi dignos
iudicaſſent. Sed pergit Apion. Qui ſit, inquit, ut ſi ciues ſunt, non eoſdem cū
Alexandrinis deos colant? Cui ego ſic reſpondeo: Quī ſit ut & uos, cum ſitis
Aegyptij, inter uos atroci & capitali bello de religione contendatis? Nūquid
uos omnes Aegyptios, aut omnino homines eſſe negabimus, quoniam be-
ſtias magna cura nutrientes reclamante natura colitis? nam noſtrorum quidē
genus concors eſſe conſtat. Quod ſi inter uos Aegyptios tanta eſt opīonū
diſcrepantia, quid eos miraris qui Alexandriam aliunde uenerunt, ſi ex con-
ſtitutis olim legibus religionem retinuere? At etiam ſeditionis crimen nobis
impingit: qui ſi uerè de ea Iudæos accuſat Alexandrinos, curnō nos oēs eoſ
accuſa-

dem crimine inuoluit, cum inter nos concordiam esse constet? Quid quod illius seditionis authores Alexâdrinos ciues Apionis similes fuisse facile euincipoteft: Quâdiu enim Græci & Macedones urbem illam tenuêre, nullam in nos seditionem excitarunt, sed antiquis cessere solennitatibus. Sed postquâ inter eos creuit Aegyptiorum multitudo, turbatis rebus etiâ seditio semper extitit. nostra quidem natio pura permanfit. Itaq; ipsi authores extiterunt harum barbarum, quod populus neq; Macedonicam constantiam, nec Græcâ prudētiam retineret: sed malis Aegyptiorum moribus præditi omnes, antiquas in nos similitudines exercebant. Nam quod nobis exprobrare audent, id contrâ est: siquidem cû eorum plurimi ius illius ciuitatis iniquè obtineât, peregrinos uocant eos quibus concessam fuisse immunitatē hanc inter omnes constat. nam Aegyptijs neq; olim regnum, neq; nûc Imperatorem quenquâ ius ciuitatis largitum fuisse, manifestum est. At nos Alexander introduxit, reges auxêre, Romani semper sibi tuendos putarunt. Sed hoc nobis uitio uertit Apion, quod Imperatorum statuas non ponimus: quasi uerò hoc illi ignorêt, aut Apionis patrociniò egeant. cum potius admirari debuerit Romanorum magnanimitatem atq; modestiam, qui subditos suos ad patriorum institutorum uiolationem non cogant, sed eos demùm honores exigant, qui eis à subditis piè & legitimè possint exhiberi. neq; enim acceptos habent honores coactos & uiolentia expressos. Græcis quidem & alijs quibusdam bonū esse creditur, statuas erigere: quin & patrum, & uxorū natorumq; effigies gloriæ bundi depingunt: quidâ etiam hominū nulla sibi necessitudine coniunctorū sumunt imagines: nonnulli & seruorum, quos charos habent. Quid ergo mirum, si etiam principibus & dominis honorē hunc exhibere solent? At legislator noster, non quod Romanorum potentiam non honorandam esse uaticinaretur, sed quod rem nec Deo nec hominib. utilē despiceret, quodq; simulachra cunctis etiam animantibus, ne dum Deo inanimato, deteriora esse cōstaret, imagines fieri uetuit. Alijs quidem honoribus bonos uiros secundum Deum coli non prohibuit: quibus quidem nos & Imperatores & populum Rom. pro dignitate euehimus, facimusq; pro eis continua sacrificia: neq; solum quotidie cōmuni Iudæorū omniū sumptu talia celebramus, uerùm etiâ, cû alioquin nullas alias hostias uel publicè pro repub. uel priuatim pro liberis immolamus, solis Imperatoribus honorem hunc præcipuum communiter exhibemus, quem alioquin nulli mortaliū præstamus. Atq; hæc in uniuersum esto defensio contra Apionē, super ijs quæ de Alexandria dicta sunt.

Cæterum illos quoq; miror, qui ei ansam hanc præbuêre, uidelicet Possidonium & Apollonium Molonis: qui nos quidem accusant, quod non eosdem cum alijs colamus deos. Ipsi uerò cum & mentiantur, & de templo nostro fœda maledicta comminiscantur, impiè se facere non putant, cû liberis hominibus quacuncq; tandem ratione mentiri sit omnino turpissimū: sed multò turpius de tēplo apud mortales omnes celebrato, tantaq; sanctitate prædito. In hoc enim sacrario asini caput collocasse Iudæos, idq; coluisse, & singulari religione dignatos fuisse, ausus est Apion dicere. Idq; patefactū fuisse affirmat, dum Antiochus Epiphanes templum depeculans, caput illud reperit auro factū, magniq; præcij. Ad quod ego primum hoc respondeo: Non de-

Ioseph.

EE 2

buisse

Iudæi imperatoribus statuas cur non ponāt.

Crimen de asini capite refellitur.

Antiochi Epiphanis in Iudeos perfidia.

buisset Aegyptium, etiam si quid apud nos tale fuisset, reprehendere, cum nihilo sit asinus deterius uiuerris, & hircis, ceteris que qui apud Aegyptios dii habentur. Deinde quod fieri potuit, ut suum illud incredibile mendacium res ipsa refelli non uideret. Legibus namque semper utimur isdem, & in his perpetuo perseveramus. Cumque urbem nostram, sicut & aliorum, uarij casus uexauerint, & Theus, & Pompeius Magnus, & Licinius Crassus, & postremo Titus Caesar templum armis expugnauerint, nihil tale illic inuenire, sed purissimam pietatem, de qua nihil nobis est apud alios effabile. Antiochum autem non iure, sed pecuniae egestate impulsus, templum deprædatum, & nos non hostes, sed socios amicosque suos aggressus fuisse, neque quicquam derisione dignum illic inuenisse, multi, isdemque præclari scriptores testantur: Polybius Megalopolitanus, Strabo Cappadox, Nicolaus Damascenus, Timagenes, & Castor annalium scriptor, & Apollodorus: qui omnes tradunt, pecunijs indigentem Antiochum, uiolasse foedus ictum cum Iudæis, & plenum auro argentoque templum uiolasse. Hæc spectare debuit Apion. Quod profecto fecisset, nisi & asini corde, & canis (qui ab eiscoli solet) impudentia præditus fuisset. neque enim sic alioquin mentitus fuisset. Nos uero asinis nec honorem nec potestatem ullam tribuimus, sicut Aegyptij crocodilis & aspidibus, dum eos qui ab his mordentur, aut à crocodilis rapiuntur, felices & Deo dignos arbitrantur. Quin apud nos (sicut & apud alios homines sapientes) sic sunt asini, ut imposita sibi onera portent: & si forte de areis fruges comederunt, aut iniuncta sibi opera non præstiterunt, ictibus contendantur: quippe operibus & rei rusticæ destinati. Sed Apion profecto aut fuit omnium imperitissimus ad comminiscenda mendacia: aut sumpto à rebus falsis initio, conata perficere non potuit, quando nullum ei maledictum contra nos succedit.

Alteram fabulam nostri uituperatione plenam de Græcis adiecit. Qua de re hoc dicere satis erit, quod qui de religione uerba facere audent, non ignorare debent, rem esse minus immundam profanos homines per templa transire, quam sacerdotes scelestas narrationes confingere. Isti uero maluerunt sacrilegum regem defendere, quam de nostris & templo iusta ueracque conscribere. Volentes enim Antiocho gratificari, eiusque perfidiam ac sacrilegium quo aduersus gentem nostram ob pecuniae egestatem usus est, tegere: & detrahentes nobis etiam quæ in futuris essent mentiti sunt. Apion uero etiam plura uaticinatus est. Dixit Antiochum in templo inuenisse lectum, & hominem in eo iacentem, & appositam ei mensulam marinis terrestribusque uolucrum dapibus refertam. Ad quæ cum obstupuisset Antiochus, illum mox adorasse regem ingressum, tanquam maximam sibi opem allaturum: ac prolapsus ad eius genua, extensa dextera petisse libertatem. Et iubente rege ut resideret, & diceret quis nam esset, cur uel ibi habitaret, aut quæ ciborum illorum causa foret: hominem cum gemitu & lachrymis flebiliter suam narrasse miseriam. Ait, inquit, esse se Græcum, & dum eam regionem uictus sibi comparandi gratia peragraret, ab extraneis hominibus subito correptum fuisse, & adductum in templum, atque illic conclusum, à nemine conspici, sed omni dapum apparatu saginari. Et primum quid hæc sibi inopina bona attulisse letitiam, deinde suspicari.

Hæc uerba quod sibi uelint, non intelligo, ideoque non mutauimus.

Apionis mendacium de Græco homine à Iudæis immolandum.

postea stuporem. Postremò ex ministris ad se uentitantib. percontando audiuisse ludæorum legem arcanam, secūdam quam aleretur. id quod illi quotannis statuto tempore facitarent. Comprehendere enim eos Græcū peregrinum, eum' que per unius anni spacium saginare: deinde ductum in syluam quandam occidere, eiusq; corpus suis ritibus mactare, & uiscera gustare: & in ea Græci immolatione inimicitias aduersus Græcos iureiurādo sancire: ac tum demū perempti hominis reliquias in syluam quandam abijcere. Deinde refert, eum dixisse, paucos iā sibi dies de destinato spacio superesse: rogasseq; ut reueritus Græcorum deos, suum sanguinem aduersus ludæorum insidias tueretur, secq; malis circumstantibus liberaret.

Hæc quidem fabula non solum planè tragica est, uerū etiam crudeli impudentia redundat: neque tamen à sacrilegio uindicat Antiochum, sicut arbitrati sunt qui hæc in illius gratiam conscribere. Neque enim in templum ingressurus tale quicquam futurum præuidit, sed illud non sperans reperit. Fuit ergo praua uoluntate profanus, & omnino impius, utcunque prolixo mendacio defendatur, quod ex ipsa re cognoscere facilimum est. Neq; enim à solis Græcis discordare constat leges nostras, sed uel in primis ab Ægyptijs alijs' que plurimis. Cuius enim gentis homines non contigit aliquando apud nos peregrinari? ut in solos Græcos anniuersaria coniuratione effuso sanguine sæuiremus? Aut quī fieri poterat, ut ad illas hostias omnes ludæi coirent, totq; hominum millibus ad gustandum uiscera illa, sicut dicit Apion, sufficerent? Aut cur repertum hominem, quicumque fuit, non suo nomine descripsit Apion? Aut cur eum rex in ipsius patriam non cum pompa deduxit? cum posset hoc facto tum ipse pius haberi, & Græcorum amator eximius: tum ad suum in ludæos odium magna cunctorum auxilia sibi conflare. Sed hæc missa faciam, dementes enim non uerbis, sed re coarguendi sunt. Sciunt omnes, qui templi nostri opus uidere, quale fuerit, quam' que inuolabili sanctimonia castum. Quatuor enim porticus circum se habuit, & earum suam quæque secundum legem custodiam. In extrinsecam porticum ingredi licuit omnibus etiam extraneis: tantum menstruatae fœminæ intrare uetabantur. In secundam porticum intrabant ludæi omnes, eorum' que coniuges, si erant ab omni pollutione mundæ. In tertiam mares ludæi mundi atque puri. In quartam sacerdotes, uestitu sacerdotali induti. In penetrale uerò, soli pontifices sua ueste amicti. Tanta autem in omnibus erat cura religionis, ut non nisi statis horis sacerdotes intrare fas esset. Nam manè aperto templo, immolandæ prius erant traditæ hostiæ, atque ita demū intrandum: rursum' que meridie claudendo templo. Denique ne uas quidem ullum inferri licebat in templum: sed in eo posita erant duntaxat altare, mensa, thuribulum, candelabrum: quæ omnia in lege descripta sunt. Neque enim arcani quicquam aut abditi ibi agebatur, neque ulla epulatio peragebatur, nam quæ diximus, ea totius populi manifestum testimoniū, actionumq; rationem habent. Cum essent enim sacerdotum cognationes quatuor, quarum cognationum unaquæque habebat hominum plus quinque millia, illud obseruabatur, ut per uices certi certis diebus operarentur: quibus transactis, alijs succedentes ad sacrificia uenirent, & meridie in templum congre-

gati à decessoribus suis clauēs templi & uasa omnia ad numerum acciperent, nullo esculento aut poculento in templum illato. Nam talia etiam ad altaria obmouere uetitum est, exceptis quæ ad sacrificia præparantur. Quid ergo Apionem dicemus? nam nullo horum perpenso incredibilia effutiuisse? at turpe est grammatico rei uerā narrationem afferre nesciuisse. Sin templi nostri religionem sciens eam prætermisit, & hominis Græci comprehensionem finxit, & pabulum arcanum, & ciborum illas lauitias, & peruios ingredientes quò ne nobilissimis quidem Iudæorum intrare licebat, nisi essent sacerdotes: hæc, inquam, extremæ sunt impietatis uoluntarijque mendacij, ad eorum deceptionem, qui ueritatem discutere noluerint. Nam fictis illis quæ dixi, arcanis sceleribus, nos in inuidiam uocare conati sunt.

*Apionis mēda-
cium de Zabi-
do.*

Pergit Apion nugari, homo uidelicet religionis præcipue, & fabulæ inania quædam adiicit. Ait enim illum retulisse, cum aliquando Iudæi cum Idumæis diutinum bellum gererent, uenisse ad Iudæos ex quadam Idumæorū urbe cultorem quendā Apollinis, nomine Zabidum: qui promiserit eis traditurum se Apollinem Dorensium deum, uenturumque illum in nostrū templum, si omnes eò ascenderent, omnemque Iudæorum multitudinem adducerent. Zabidum uero fecisse machinam quandam ligneam, eamque sibi circumposuisse: & in ea tres ordines infixisse lucernarum, & ita ambulasse, ut procul spectantibus speciem præberet stellarum humi

¶ Iam deinceps ex Græco transtulimus.

incedentium. Cuius spectaculi miraculo territos Iudæos procul restituisse. Zabidum uero sensim ad templum accessisse, & detractō aureo illo asini capite (sic enim lepidè scripsit) rursus Doram celeriter discessisse. Nimirum nos quoque meritò dixerimus Apionem asinum, hoc est seipsum onerare, sibi que nugarum simul & mendaciorum sarcinam imponere. Siquidem & loca quæ nusquam sunt scribit, & urbes quas nescit transfert. Nam Idumæa finibus nostris contermina est, secundum Gazam posita, nec ullam urbem habet quæ Dora dicatur. Est quidem in Phœnicia apud Carmelum montem urbs nomine Dora, quæ cum Apionis nugis nihil habet negotij, utpote quæ quadridui itinere distet ab Idumæa. Quid igitur iam nos insimulat, quòd non eosdem cum alijs habeamus deos, si tam faciliè persuasum est maioribus nostris uenturum Apollinem ad eos, & cum stellis illis humi ambulantiem à se uisum arbitrati sunt? Lucernā em̄ uidelicet nunquam antè uiderant, quibus tot & tantas accendere lucernas mos erat. Sed neque quisquam ei regionem peragranti ex tot millibus obuiam factus est: & muros à custodibus desertos nactus est, cum esset bellum. Omitto cætera. Templi ostia erant altitudine sexaginta cubitorum, latitudine uiginti, ea que tota deaurata, & propemodum solida. Hæc claudebant quotidie uiri non minus ducenti, & aperta relinquere nefas erat. Faciliè igitur ea uidelicet aperuisset, aut se aperturum sperasset ille lucernifer, præsertim asini, ut putabat, caput gestans. Vtrum igitur illud ad nos rursus attulit ille, an potius Apion illud sumpsit, & in templum intulit, ut id reperiret Antiochus, ad suppeditandam Apioni secundam fabulam?

Iurandum

Iusiurandum quoque nobis falso affingit, quasi qui Deum iuremus coeli terrarumque & maris conditorem, nos nulli extraneo beneuolos futuros, praesertim Graecis. Enimvero debebat, semel mentiri aggressus, dicere nulli beneuolos fore extraneo, praesertim Aegyptijs. Sic enim primis eius commentis consentanea essent quae de iureiurando dicerentur, si modo ab Aegyptijs cognatis suis exacti fuere maiores nostri non ob prauitatem suam, sed ob calamitates. Nam à Graecis quidem loco magis quam moribus distamus: ut nulla in eos laboremus simultate aut obrectatione. Quin contra multi eorum in nostras leges aliquando transierunt: quorum nonnulli mansere, aliqui duritatis impatientes rursus defecere: neque quisquam unquam iusiurandum illud à nobis iuratum se audiuisse dixit, sed solus, ut uidetur, Apion audiuit. quippe ipsemet eius fictor. Iam ex eo quod dicturus sum, est operae pretium etiam atque etiam admirari acumen Apionis. Argumento enim esse dicit, nos neque iustis uti legibus, neque Deum rite colere, quod non imperemus, sed potius gentibus alias alijs seruiamus: quodque urbs nostra in calamitates quasdam inciderit: quasi uero ipsorum ciuitas pollentissima olim imperare, ac non Romanis seruire consueuerit, quorum magnanimitatem quis euadere queat? Ceterorum quidem hominum nemo ferme est, quin seipsum illo Apionis dicto petatum esse dicere queat. Paucis enim principatum adipisci licuit, & eos ipsos mutatiōes rursus alijs seruire coegerunt. Soli Aegyptij, quia in eorum fines conuersi in beluarum formas dii, ut ipse ait, confugerunt, atque ita euaserunt, singulare donum illud adepti sunt, ut nulli unquam eorum qui Asiae aut Europae imperarunt, seruiuerint: quos nullum unquam libertatis diem ab omni aëuo consequutus fuisse constat, ne quidē à patribus familiās. Nam quo pacto eos tractauerint Persae, non semel, sed saepius urbes depopulando, sana diruendo, & quos pro dijs habet iugulando, exprobrare nolum. Imitari enim non decet Apionis inscitiam, cui nec Atheniensium, nec Lacedaemoniorum fortunae uenerunt in mentem: quorum hos fortissimos, illos religiosissimos esse Graecorum omnes praedicant. Omnesque reges pietate celebres, quorum unus fuit Croesus: qui in quantas inciderunt calamitates? Omitto combustam arcem Atheniensium, & templum Ephesi, & Delphorum, & alia mille, quae nemo passis, sed auctoribus exprobrauit. At nostri nouus accusator repertus est Apion, suorum ipse Aegypti malorum oblitus, nimirum eum caecauit fabulosus ille rex Aegypti Sesostris. quasi uero nos nostros reges Dauidem & Solomonem commemorare non possimus multas sibi subegisse gentes. Sed, ut illa praetermittamus, ignorauit Apion quae nota sunt omnibus: uidelicet Persis, & post illos Asiae imperantibus Macedonibus. sic seruiuisse Aegyptios, ut à mancipijs nihil differrent: cum nos interea liberi in super finitimis ciuitatibus imperauerimus annos fere centum uiginti, usque ad Magnum Pompeium: cunctisque ubique regibus debellatis à regnantibus. ubique Romanis, soli nostrorumque qui Romanorum socij amicique erant, ob fidem conseruati fuerint. Sed admirandos uiros non praebuimus, ut artium quarundam inuentores, & sapientia praestantes: & enumerat Socratem, & Zenonem, & Cleanthem, & eius generis alios quosdam deinde illis recensitis, seipsum, omnium uidelicet maxime admirandum, adiungit, beatamque praedicat Alexandriam, quae tale ciuem habeat. Erat enim opus ei

Apionis calumnia de Iudeorum iureiurando.

Seruitus ab omni probitatis signum.

De uiris illustribus.

*De animalium
mactatione cri-
men refellitur.*

teste seipso, quippe qui cæteris omnibus rabula malus esse uideretur, & uitæ & orationis perditæ: ut meritò miseranda sit Alexandria, si sibi de ciue hoc placebat. Quod ad eos nostrorum attinet, qui nulli uirtute secundi extitère, norunt qui Antiquitates nostras legerunt. Reliqua quæ in accusatione scripta sunt, digna forsità fuerint, ad quæ nihil respondeatur, ut ipsemet tum sui tum cæterorum Ægyptiorum sit accusator. Criminatur enim nos, quòd animalia immolemus, & suilla non uescamur, & uerendorum circumcissionem deridet. Et mansuetorum quidè animalium mactatio nobis cõmunis est cum cæteris omnibus mortalibus: Apion uerò dum immolantes insinuat, ipse se natione Ægyptiũ esse coarguit. Neq; em̃ si Græcus aut Macedo foret, eo offenderet: utpote cū ñ dñs uictimas uoueant, & hostijs ad epulas utantur: nec iccirco pecoribus destitutus est mundus, id quod Apion ueritus est. Quinimò si Ægyptiorũ mores sequerentur omnes, desereretur orbis ab hominibus, idẽq; læuissimis repleretur bestiis, quas isti deos esse putantes sedulo alunt. Iam si quis eum interrogaret, omniũ Ægyptiorũ quos nam sapientissimos & maximè pios esse exiltimet, omnino sacerdotes confiteretur. his enim duo hæc dicit à regibus olim fuisse mandata, deorũ cultum, & sapientiæ curam. Atqui illi omnes & circumciduntur, & à suilla abstinent: quin nec ullus omnino cæterorũ Ægyptiorum immolat dñs. Itaq; mente cæcus fuit Apion, qui cum in Ægyptiorum gratiam nobis conuitiari statuisset, illos accusat: ut qui non solum utantur ijs quibus iste conuiciatur moribus, uerũ etiam alios circumcidi docuerint, sicuti dixit Herodotus. Quo fit, ut mihi meritò uideatur iustas dedisse pœnas Apion suæ in patrias suas leges maledicentiæ. Nam circumcidi coactus est, cum uerendorum ulcere laboraret, & nihil adiutus circumcissione, putrescente membro cum grauib; cruciatibus mortuus est. Est enim cordati hominis patrijs religionis legibus diligenter obtemperare, peregrinas non uituperare. Ille uerò & suas fugit, & in nostras mentitus est. Et hic quidem Apioni uitæ finis fuit, & hic nostri quoq; sermonis finis esto.

Apionis mors.

*Prefatio de
Moysè & eius
legibus.*

Quoniam autem & Apollonius Molo, & Lysimachus, & alij quidam cum incititia, tum maximè odio impulsì, & de legislatore nostro Moysè, & de legibus nec iusta nec uera prodiderunt, illum ut præstigiatores deceptorum que calumniantes: leges uerò non ullius nobis uirtutis, sed prauitatis magistras esse dicentes: libet paucis tum in uniuersum de nostræ reip. ratione, tum de singulis, ut potero, dicere. Spero enim perspicuum futurum, nos leges habere & ad pietatem, & ad mutuam inter nos communionem, & in uniuersum ad humanitatem, ac præterea ad iusticiam laborum que tolerantiam & mortis contemptionem optimè compositas. Rogo autem lecturos hoc scriptum, ne cum inuidia legant. Neq; enim nostri ipsorum encomium conscribere decreui: sed nobis de multis falsò accusatis defensionem hanc iustissimam esse puto, à legibus secundum quas uiuimus petitam. Vñsus est autem Apollonius accusatione non coniuncta, sicut Apion: sed sparsim & in toto Opere interdum ut impijs nobis & hominũ osoribus conuiciatur: non nunquã timiditatẽ nobis exprobrat, quandoq; cõtrà audaciæ nos & temeritatis insinuat. Dicit etiam barbarorum esse ignobilissimos, ideoq; solos nullum ad uitam inuentum contulisse. Quæ omnia perspicuè refutatum iri exi-

sumo

stimo, si demonstratum fuerit, contraria eis quæ ab illo dicta sunt, & nobis à legibus præcepta esse, & à nobis accuratissime præstari. Quod si fortè coactus fuero ea commemorare, quæ apud alios contrà quàm apud nos instituta sunt, ascribi causa debebit ijs, qui nostra, tanquam deteriora, conferri uolunt. Quibus quidem neutrum, ut spero, dicere restabit, uel non eas habere nos leges, quarum ego præcipuas allegabo: uel nos non maximè omnium parère nostris legibus.

Igitur, ut rem paulò altius repetam, hoc primùm dico, eos qui cum sine lege & ordine uiuerent, ordinè legemq; concupiuerunt, primi q; hoc aggressi sunt, meritò dicēdos esse mansuetudine & naturæ uirtute excelluisse. Certè conantur sua quicq; ad antiquissima secula referre: ne alios imitari, sed alijs legitimè uiuendi ipsi authores extitisse uideantur. Quæ cum ita sint, legislatoris officium est, optima uidere, & quæ sanciat, usuris persuadere: multitudinis autē, omnibus decretis obtemperare, neq; in rebus secundis, neq; in aduersis eorum quicquā immutare. Igitur legislatorē nostrū dico omnibus quotquot usquā cōmemorantur legislatoribus uetustate antecellere. Lycurgi enī & Solones, & Locrorū Zaleucus, denq; omnes qui apud Græcos sunt in admiratione, nuper admodum, si cum illo conferantur, fuisse comperiuntur: quippe cum ne nomen quidē ipsum legis quōdam apud Græcos notū fuerit, uel Homero teste, qui in suo carmine nusquā eo usus est. Neq; enim erat eius tēpore lex: sed indefinitis sententijs regumq; imperatis plebs regebatur. Vnde & diu moribus non scriptis usi fuēre, multa eorum è re nata subinde mutare soliti. At noster legislator ille antiquissimus (hoc enim certè confidentur etiam qui contra nos nihil non dicunt) & seipsum plebi præstitit optimum ducem atq; consiliarium: & uniuersam uiuendi rationē lege complexus, ut admitterent persuasit, ut quæ cognitam constantissimè tuerentur effecit. Ac uideamus eius operum primum atq; primarium. Ille enim maiores nostros, postquam eis uisum est relicta Ægypto in patriā terram reuerti, cum quidē essent eorum plurima millia, assumptos ex multis ijsdemq; maximis difficultatibus in tutum perduxit. Nam eis in aquosa illa & uasta permeanda erat arena, & uincendi hostes, & inter pugnandum liberi, & uxores, & pecora tuenda. In quibus omnibus ille & imperator optimus extitit, & consiliarius prudentissimus, & omnium curator uerissimus. Cum quæ uniuersam multitudinem sibi obnoxiam reddidisset, sibi quæ in omnibus dicto audientem haberet, nihil inde sibi supra cæteros arrogauit, quin cum esset in eo statu, in quo dum sunt qui cæteris præsumt, ijs & sibi potentiam & tyrannidem maximè uindicare solent, & in plebem multa flagitia perpetrare: hanc, inquam, ille potentiam adeptus, contrà & sibi pietatem colendam putauit, & magna beneuolentia prosequendum populum: ita demum se maximè & uirtutem suam ostēsurum esse existimans, & salutem ijs firmissimam præstiturum, qui se ducem facerent. Igitur cum & honestum institutum haberet, & magnis rebus gestis clarus esset meritò nos diuinum habere ducē & consiliarium existimabamus. Cumq; ipse sibi prius persuasisset, se Dei uoluntate omnia & facere & cogitare, eadem opinione plebem ante omnia imbuendam esse existimauit. Qui enim à Deo uitam suam inspicere credunt, ijs

Legislatoris et
iudinis
officium.

Mosis uetustas.

Legis nomen
in Grecis
notum.

Mosis laudes.

nihil

Legū collatio.

† Hunc locum
in Græco (ut
suspi. or) de-
prauatū, trans-
tuli ut potui.
Mihi quidē is-
pse hic non sa-
tis facio.

De Deo.

nihil peccare audent. Talis fuit noster ille legislator, non præstigiator, neque impostor, ut illi conuiciantes iniuste dicunt: sed qualem apud Græcos extitisse Minoem gloriantur, & post eum reliquos legislatores. Pars enim eorum leges suas Ioui acceptas ferunt: Minos uero ad Apollinem, & ad Delphicum eius oraculum legum effata referebat: siue quia sic re uera esse putabant, siue quod se tanto esse facilius persuasuros arbitrabantur. Quis autem leges rectissimas tulerit, & quis Dei naturam optimè fuerit assequutus, ex legum ipsarum collatione perspicere licebit: iam enim de his dicendum est. Igitur singulorum morum legumque apud oēs homines infinitæ sunt differentiæ. Pars enim uni alicui, alij paucis, alij plebi reipub. potestatem commiserunt. At noster legislator nihil tale spectauit, sed theocratiam (ut uerbo paulò duriore ustar) instituit, hoc est, Deo soli principatum imperiumque tribuit, & omnibus ut in illum intuerentur persuasit: ut qui bonorum omnium author ea tum communiter cunctis hominibus, tum priuatim singulis præbeat. Neque hoc solum, uerum etiam quibus rebus interdixit, earum interdictionem Deo ascribit. Et illi quidem Deum unicum principem docuisse uidentur, † sed reuera præter eum fabulosos quosdam finxere Deos. Qua quidem in re cum difficultate laborarent, latere illius oculos non potuerunt: quippe quem non solum facta nulla, sed ne arcanæ quidem cogitationes fugiant. Vnum quidem cum esse pronunciauit nostra lex, inaccessum, ingenitum, sempiternum, intemporalem, immutabilem, omni mortali forma pulchritudine præstantiorem, & potestate tantum nobis cognitum: substantia autem qualis sit, incognitum. Atque eadem de Deo sentire uidentur sapientissimi Græcorum, eum solum principem obiter pronunciantes. Nam si Deus est, non sunt dii: ut ingenuè dicam, quæ naturæ illi experti principij honesta sint & consentanea, quæque Dei maiestatem uerè deceant. Ac quod hæc illi didicerint principia præbente Deo, nunc dicere prætermitto: quod autem & honesta sint, & Dei naturam ac maiestatem admodum deceant, testati sunt. Nam & Pythagoras, & Anaxagoras, & Plato, & qui post eos fuere Stoici philosophi, denique propemodum omnes eam uidentur de Dei natura habuisse opinionem. Sed quia apud occupatam opinionibus multitudinem ad tempus philosophabantur, disciplinæ ueritatem proferre ausi non fuerunt. At noster legislator, qui consentanea dictis opera præstaret, non solum sui temporis hominibus persuasit, uerum etiam illorum perenni posteritati immutabilem de Deo persuasionem ingenerauit. Cuius rei causa est hæc, quod & legem tulit eiusmodi, quæ in perpetuum utilitatem afferret singularē. Neque enim uirtutis unam partem fecit pietatē, sed eius cæteras quoque partes uidit: uidelicet, iusticiam, continentiam, frugalitatem, & ciuium inter ipsos rerum omnium concordiam. Omnes enim actiones nostræ, & exercitationes, & sermones eo tendunt, ut pietatem erga Deum colamus. nihil enim horum inexamminatum aut indefinitum reliquit noster legislator. Nam duo modi sunt omnium disciplinarum institutionumque morum: quorum unus loquendi magister est, alter in omni morum exercitatione uersatur. Et cæteri quidem legislatores sententijs discreparunt: & horum altero, ut cuique uisum est, sibi delecto, alterum prætermiserunt. Veluti Lacedæmonij & Cretenses moribus

bus instituebant suos, non oratione: Athenienses uerò, & ferè cæteri omnes Græci, quæ agenda forent aut omittenda legibus præcipiebant, sed suos ad illa opere præstanda assuefacere neglexerunt. At noster legislator ambo hæc magna diligentia copulauit. Nam nec inertem reliquit morum exercitatio- nem, nec orationis legē ociosam esse uoluit: quin protinus à prima nutrica- tione & priuato cuiusq; uictu exorsus, nihil ne tantulum quidem cuiusquam permisit arbitrio: sed & de cibis à quibus abstinendum, & quibus utendum esset, & qui nam in uictus commercium admittendi: itemq; de operum in ar- tibus perpetuatione, rursumq; eorundem intermissione: horum inquā, mo- dum lege terminauit, ut sub ea tanquam sub patre ac domino uiuentes, nihil uel uolentes uel imprudentes peccaremus. siquidem ne in imprudenter qui- dem commissa non animaduertendum censuit. Quin & pulcherrimam & om- nium maximè necessariam disciplinam statuit esse legem: quam quidem nō semel aut iterum, aut etiam sæpius audiri, sed septimo quoq; die, omisis ope- ribus, ad eius auditionem cōueniri, eamq; accuratè edisci iussit. id quod præ- termisisse legislatoris omnes uidentur: tantumq; ab eo absunt pleriq; omnes homines ut uiuant secundū leges suas, ut ferè ne quidē eas sciant, sed postquā peccarunt, dum demum se legem uiolasse discant ab alijs: quiq; maximos, & omnium maximè præcipuos principatus gerunt, ij suam ignorantiam in eo confitentur, quòd rebus administrandis præficiunt homines qui legum periti- am profitentur. At nostrū quilibet si de legibus interrogetur facilius om- nia quàm suum ipsius nomen dixerit. Hinc fit, ut eas à teneris statim unguicu- lis ediscentes, in animis impressas habeamus, & rari sint qui in eas delinquāt, & pœnæ deprecatio nulla esse possit. Atq; hoc omnium primum admirabi- lem illam concordiam nobis peperit. Nam unam eandemq; habere de Deo opinionem, & uita moribusq; nihil inter sese discrepare, hoc uerò pulcherri- mum morum inter homines concentum efficit. Siquidē apud nos solos, neq; de Deo sermones audias inter sese pugnantes (qualia multa apud alios, idq; nō à uulgaribus solū hominibus, ut quemq; mouit animi aliqua perturba- tio, dicuntur: uerū etiam ipsorum philosophorum nonnulli talia ausi sunt, dum alij totam Deinaturam tollere conātur: alij eum gerere hominū curam negant) neq; in uitæ institutis discrepantiā uideas: quin cōmunia sunt om- niū opera apud nos, unusq; & secū ipse consentiens sermo de Deo, omnia di- cens illū intueri. Iam in uitæ institutis debere ceterorum omniū finem esse pie- tatem, uel ex mulieribus & seruis audias. Atq; inde extitit illud quod nobis ut probrum à quibusdam obijcitur, uidelicet quòd ex nobis nouarū artium inuentores, aut dicendi periti nulli exorti fuerint. Cæteri enim nulli patrio- rum institutorum obtemperare pulchrum esse ducunt, & ut quisq; illa uio- lare maximè audeat, ita primum ei dant sapientiæ testimonium. At nos con- trā unicā esse & prudentiam & uirtutem existimamus, nihil omnino uel face- re uel cogitare quod antiquis legis sanctionibus repugnet. Quod quidem argumentum esse censendum est, optimè latam esse legem. nam quæ secus se habent, ea correctionis egere euincit experientia. At nobis quibus persua- sum est, principio latam fuisse Dei uoluntate legem, eam non factam tectam seruare, impium ducitur. Quid enim eius immutari: aut quid pulchrius inue-
niri,

Moses doctrinam cum moribus cōiunxit.

Iudei leges suas ad unam uiam conuertunt.

Disputant.

Iudei legi sue parent.

niri, aut quid ab alijs desumptum melius proferri queat? nunquid tota reip. forma? Sed quæ nam pulchrior aut iustior esse queat, quàm quæ & Deum fecit omnium moderatorem, & sacerdotibus res maximas communiter administrandas commisit: rursusque ceterorum sacerdotum gubernationem summo omnium pontifici credidit? Quos quidem sacerdotes non à censu, neque à reliquis fortunæ dotibus, quibus cæteros excellerent, ei muneri primo statim præfecit legislator: sed quicumque pontificis gregales obediëntia modestiaque cæteris præstarent, ijs potissimum Dei cultum mandauit. Erat autem eorum muneri legem cæteraque instituta diligenter curare. nam & omnium inspectores, & controuersiarum iudices, & condemnatorum punitores constituti sunt sacerdotes. Quis nam igitur principatus fieri possit hoc sanctior: aut quis honos Deo conuenientior? Vbi & plebs uniuersa ad pietatem est bene comparata, & sacerdotibus concredita est cura præcipua, & uniuersa respub. instar ceremoniæ cuiusdam administratur. Nam quæ paucos dies in id incumbentes seruare extranei nequeunt, mysteria & ceremonias nominantes, ea nos magna cum uoluptate animique proposito immutabili perpetuo seruamus. Quæ nam igitur sunt pronuntiata, & interdicta simplicia atque nota? Primum est de Deo. de quo sic traditur: Deus habet omnia perfectus & beatus, ipse & sibi & omnibus sufficiens, principium, & medium, & finis. Hic ex operibus quidem suis, & omni erga genus humanum donorum genere sic clarus est, ut nihil supra: sed forma & magnitudine nobis ineffabili. Nam & omnis materia ad illius imaginem exprimendam est inepta, ac licet magni sit præcij, ad illius quidem gloriam probrosa: & omnis ars ad imitationis excogitationem est rudis. Nihil eius simile neque cogitamus, neque imaginari pium est. Opera quidem cernimus eius, lumen, cælum, terram, solem, lunam, fluuios, mare, animalium generationes, frugum prouentus. Hæc fecit Deus non manibus, neque laboribus neque ullis adiutoribus adhibitis: sed ipso tantum uolente, sicuti uoluit, sic protinus facta sunt. Hunc sequi debent omnes, & uirtutem exercendo colere. est enim hic Dei colendi modus sanctissimus. Vnum templum est unius Dei. placet enim semper cuique sui simile. Communis est mundus omnium Dei communis. Hunc perpetuo colunt sacerdotes: quos semper regit, qui genere primus est. Qui quidem ante alios sacerdotes Deo sacrificat, leges custodit, diiudicat controuersias, conuictos delicti punit: cui qui non obedit, is poenas luit tanquam in Deum impius. Hostias immolamus non ad satietatem ebrietatemque nostram (nam Deo ingrata sunt hæc, præbentque contumeliæ & luxus occasionem) sed cum frugalitate, ordine, moderatione. Atque ut sacrificantes maxime frugales simus, adhibendæ sunt ad sacrificia preces, primum pro communi omnium salute: deinde pro sua cuiusque. nam ad communitatem nati sumus: quam qui suæ ipsius uitæ præfert, is Deo maxime acceptus est. Precibus & supplicationibus interpellatur Deus, non ille quidem ut bona det (dedit enim ipse ultro, & omnibus in medium proposuit) sed ut ea accipere, & accepta seruare possimus. Lustrationes sacrificijs procurandas præscripsit lex à cubili, à lecto, à coitu, & alijs multis, quæ scribere longum foret. Et hæc quidem de Deo eiusque cultu nobis est oratio, quæ eadem lex est.

De Deo iterum.

Sacerdotum officium.

De Dei cultu.

De con-

De coniugijs autem sic traditur. Coniunctionem cum uxore eam demum admittit lex, quæ est secundum naturam, eamque ob liberorum procreationem. Maris cum mare coniunctionem detestatur, & morte mulctat. Vxorem ducere iubet non dotis gratia, neque raptu, neque dolo & fraude pellectam, sed ab eo ambitam quem penes sit eam dandi potestas, idque adhibitis cognatis idoneis. Est autem foemina uiro ad omnia, inquit, deterior: estque uiri prauitas mulieris uirtute præstantior. Proinde obediat, & hæc non sibi contumeliosa, sed ad obedientiam necessaria esse ducat. Deus enim uiro dedit imperium. Cum hac solus maritus rem habeto. Alienam comprimere nefas: si quis faxit, capitale esto sine ulla misericordia: quemadmodum & si quis uirgini alteri desponsatæ uim intulerit: aut si nuptam aut matronam pellexerit. Hæc omnia lex imperauit, & foeminæ interdixit ne unquam foetum suum uel exponat, uel corrumpat, sed omni ratione foueat. Effet enim naticida, si animam perderet, genusque diminueret. Iam uero qui coiuuit, aut semen emisit, is mundus nequaquam est: quinimò etiam post legitimum uiri cum uxore congressum lauari iubet lex. fit enim animæ corporisque pollutio, tanquam quæ alium in locum transeat. Nam & dum corporibus ingeneratur anima, & rursus dum postea ab iisdem separatur, læditur. hanc ob causam lustrationem talibus lex imperat. Neque uero in puerorum natalibus conuiuia agitari, & ebrietatis occasionem inde capi uoluit: sed sobrium protinus principium fieri, & mox puerum literas doceri iussit, & legibus operam dare, maiorumque facta cognoscere: hæc ut imitentur, illas ut in eis educati neque delinquant, neque ignorantiae prætextum habeant. Mortuis iusta persolui sic uoluit, ut nec ad sepulturam magni sumptus fiant, nec monimenta extruantur insignia: sed funus à proximis procurari mandauit, & ut supstitites omnes ad exequias coeant lugeantque, sanxit. Lustrari autem iubet etiam defuncti domesticos à funere: tantum abest ut eos mundos esse iudicare uideatur. Cædem si quis uolens nolens uel commiserit, ne huius quidem poenā reticuit. Parentum honorem secundum Deum primum esse uoluit: ac si quis parentibus gratiam non referat, sed contra officium faciat, eum ad lapidandum tradi iubet. Et omnino omnibus senioribus honorem à iuuenibus exhiberi: quandoquidem antiquissima res sit Deus. Celari quicquam amicos non patitur: neque enim amicitiam esse, quæ non omnia credat. Quod si quæ interuenerint inimicitiae, arcanum enunciari uetuit. Iudex si dona acceperit, capitale est. Subuenire alteri qui negligit, sons est. Quod quis non deposuit, ne tollito. Aliena ne attingito. Mutuum qui dedit, ne usuram accipito. Hæc & alia multa his similia mutuam inter nos communio- nem continent. Iam in extraneos qua nos æquitate uti uoluerit legislator, uidere est operæ precium. Apparebit enim, eum optimè prospexisse, ut neque nostra dilapidemus, neque nostra participare uolentibus inuideamus. Quis cunque enim sub iisdem nobiscum legibus uiuere uolunt, eos comiter admittit, & coniunctionem non solum generis, uerum etiam institutionis uitæ esse censet. Sed qui obiter adeunt, eos coetibus nostris admisceri noluit. Cætera quidem quorum est impertitio necessaria, omnibus egentibus præberi præcepit, ignem, aquam, cibum, uiam monstrare, insepultum non negligere, etiam erga hostes æquum esse. Nam nec agrum eorum igne uastari, nec cicures ar-

De coniugijs.

De lustratione
à coitu.De puerorum
educatione.

De funeribus.

Leges uariæ.

De officio in
extraneos.

bores cædi permittit. Quin & prælio cæsos spoliari uetuit: & à captiuis ut abstinere contumelia curauit, & maximè à feminis. Deniq; mansuetudinem & humanitatem nos docere usque adeò studuit, ut ne bruta quidem animalia neglexerit: sed eorum solum hunc usum permiserit, qui apud omnes esse solet: alium uetuerit. Quæcunq; tanquam supplicantiæ domibus adhærescunt, interfici uetuit: neq; unà cum pullis parentes tolli permisit: quin eis parci iubet, necariq; uetat, etiam si iumentis infesta sint. Sic undiq; æquitatis rationem circumspexit, illis, quas dixi, legibus ad docendum utens, rursumq; alijs ad irrogandas fontibus pœnas sancitis inexorabilibus. Est enim plerisq; delictis pœna constituta mors: si quis adulterauerit, si quis puellæ uim intulerit, si mari stuprum offerre ausus fuerit, si sollicitatus ipse concefferit. In seruis quoq; lex est itidem inexorabilis: itemq; in mensuris aut ponderibus si quis fraudem commiserit: & de iniqua fraudulentâq; uenditione: & si quis alienum sustulerit, & si quod non deposuit sustulerit: omniū, inquam, pœnæ constitutæ sunt, non quales apud alios, sed maiores. Nam de iniuria in parentes, & impietate in Deum, si quis uel cōmissurus fuit, euestigiò perit. lis uerò, qui secundum leges omnia faciunt, præmium est non argentum, nō aurum, non gemmata corona: sed quod terrena omnia superat, & Deo propinquum est, amicum esse Dei. nam hominis Deo chari tale præconium est. Quin & ipse sibi quisq; testantem habens conscientiam credit (tum legislatore hoc uaticinato, tum Deo certam fidem faciente) ijs qui legibus obediuerint, & si pro eis moriendum sit, alacriter occubuerint, dedisse Deum ut renascantur, & de nouò uitam meliorem adipiscantur. Equidem hæc nunc scribere dubitarem, nisi ex operibus ipsis compertum esset omnibus multos sæpe nostrorum extitisse, qui ne uel uerbum contra legem proferrent, omnia generosè pati sustinuerint. Quod si non esset cunctis mortalibus nota gens nostra, neq; palàm esset uoluntarium illud nostrum leges sequendi institutum, & existeret scriptor aliquis, qui hæc ipse Græcis recitaret, aut se alicubi extra orbem cognitū incidisse diceret in homines, qui talem tamq; augustam de Deo opinionem haberent, & in talibus legibus longo æuo constanter perseverassent, mirarentur, ut ego puto, omnes, ob crebras illas quæ apud ipsos existere solent mutationes. Certè qui apud Græcos rerumpub. formas legesq; tanquam ipsi admirandi acutiq; scribere conati sunt, reprehendi solent, ut qui maiora uiribus susceperint. Atq; ut ceteros prætermittam philosophos, qui tale aliquid in suis operibus egerunt, Plato ille apud Græcos admirandus, ut qui & uitæ grauitate excelluerit, & dicendi facultate atq; eloquentia omnes in philosophia uersatos superauerit, ab ijs qui ciuiliū rerum sciētiam profitentur, prope modum derideri solet & exagitari. Et illius scripta si quis considerauerit, multa inueniet facilia, & ad uulgi consuetudinem accedentia. Ipse Plato confessus est, ueram de Deo opinionem in uulgis indoctum proferre, non esse tutum. Sed Platonica quidem nouas quasdam esse leges existimant, magna cum licētia phaleratè scriptas. Omnium autem legislatorum Lycurgum maximè admirantur, & Spartam prædicant omnes, quod illius leges diutissimè tulerit. Igitur & hoc in confesso esto, parère legibus, argumentū esse uirtutis. Et qui Lacedæmonios admirant, illorū tempus conferant cum reipub. nostræ

*Obedientiæ
præmium.*

*De Platonis
legibus.*

*De Lycurgi
legibus.*

nostræ annis plusquam bis mille. Et illud insuper considerent, Lacedæmoni-
os, quando libertatis compotes fuerunt, legibus sedulo obtemperasse uideri:
sed postquam eorum fortuna mutata est, omnium ferè legum oblitos fuisse.
At nos mille casibus ob regum Asiæ mutationes agitati, ne in extremis quidē
malis leges prodidimus: nō equidē ocī aut deliciarū gratia eas colētes, quip-
pe quæ, si rem perpendas, longè longēq; maiora nobis certamina & labores
imponāt, quàm quæ Lacedæmonijs imperatæ uident ærumnæ. Nā illi qui-
dem nec terram colentes, nec artibus incumbentes, sed ab omni opere immu-
nes, pingues, & corpora sua ad pulchritudinē exercentes in urbe degebāt, ser-
uis ad omnia ad uictū necessaria utentes, paratumq; cibum ab illis accipiētes:
tantum ob pulchrū illud & humanū opus nihil non & faciebāt & patiebant,
uidelicet ut omnes uincerēt cum quibus bellū gererent. Taceo quòd ne hoc
quidem præstiterūt. Etenim non solū singuli, sed & multi sæpe neglectis le-
gis præceptis uniuersi seipsos cum armis tradiderunt hostibus. At apud nos
quis unquā uidit, non dicā tam multos, sed uel duos aut tres fuisse legū prodi-
tores: quamuis morte proposita, nō dico facilima illa, quæ pugnantibus solet
accidere, sed quæ cum corporū cruciatu coniuncta est. quæ quidē esse uidetur
omniū sæuissima. Itaq; ego arbitror nōnullos in nos uictos non odio sæuire,
tanquā in ui subactos: sed quod mirabile quoddā spectaculum uidere cupi-
ant, nū aliqui sint homines, qui nihil sibi malū esse credant, nisi si facere aliqd
aut dicere cōtra suas leges cogant. Neq; uerò mirandū est, si mortē pro legib.
ferimus omniū mortaliū constātissimē: quippe cū ne ea quidē instituta no-
stra, quæ uident esse facilima, facile ferāt alijs, uidelicet opera, & uictus tenui-
tatē, & nihil temerē, neq; ut cuiq; libuit comesse aut bibere, aut in concubitu
sumptū ue modū trāsire: rursumq; ocī inuiolabilē statū tolerare. Cumq; qui
gladijs cominus pugnāt, & hostes aggressi in fugā uertūt, præcepta de uictu
ne tantulū quidem curēt: nos cōtrā, quoniā in his quoq; legibus paremus, li-
beter hīc quoq; uirtutem nostrā exerere solemus. Et postea nobis, tanquam
mortaliū longè ignauissimis, maledicūt Lysimachi & Molones, & huius ge-
neris alijs quidā improbi sophistæ, adolescentiū deceptores. Ego uerò aliorū
iura discutere nollm. nostra em nobis seruare patrium est, nō aliena taxare: ac
de nō deridendo aut maledictis incessendo quos colūt alijs Deos, disertē no-
bis præcepit legislator, ob ipsam Dei appellationē. Sed cū accusatores nos
facta contentione à se refelli arbitrent, tacere nequeo, præsertim cū quæ di-
cturus sum, ea non nūc primū à nobis excogitata, sed iam antè à multis, &
quidem probatissimis, dicta fuisse cōstet. Quis enim eorū qui apud Græcos
summā habēt opinionē sapientiæ, nō & poetarū clarissimos, & legislatorum
summa auctoritate præditos uituperauit, q; tales de dijs opiniones olim uul-
go hominū instillauerint: nimirū numero tot esse Deos, quot ipsi edere uo-
luerunt, eosq; alios ab alijs genitos, & quidem uarijs gignendi modis? Atq;
eos quidem etiā loci uiuendiq; ratione, sicut animalū genera, diuidentes, hos
sub terra, alios in mari, antiquissimos aut eorum in Tartaro uinctos colloca-
runt. Quibus uerò coelū tribuerūt, his uerbo patrem, re uera tyrannū domi-
numq; præfecerūt: ideoq; aduersus eum conspiratū fuisse tradiderūt ab uxo-
re, & fratre, & filia, quam ex suo capite pepererat, ut cōprehensum eum in car-

Joseph.

FF 2 cerem,

Iudeorū cum
Lacedæmonijs
comparatio.In Græcos De-
os inuehitur.

*Que causa sit
peccati Græ-
corum in re-
bus diuinis.*

cerem, sicut ille ipse suum ipsius patrem, cōiiceret. Hæc meritò uehemēter uituperant præstantes prudētia uiri, ac præterea derident, si deorū alios imberbes & adolefcētes, alios seniores & barbatos esse censendū est: alios artibus esse destinatos, hunc fabrū ferrarium, illā textricē, alium belligerantē, & cum hominibus pugnantē, nōnullos fidibus canētes, aut arte sagittaria gaudētes. Deinde eis existere inter se seditiones, & de hominibus contentiones, usque adeò ut nō solū inter se manus cōserant, uerum etiā ab hominibus uulnerati eiulēt ac sese affligerēt. Iam quod est omniū proteruissimū, coitus intēperantiā, & amores omnibus ferē tum maribus tū fœminis dñs tribuere, cuius est absurditatis? Quid, q̃ nobilissimus ille & primus ipse pater deceptas à se grauissimasq̃ mulieres in carcerē cōiici, aut aqua summergi patit̃, & suo fatu editos neq̃ seruare potest, fato uictos, neq̃ sine lachrymis eorum mortes ferre? Iam illa pulchra sunt, & ceteris cōsentanea, q̃ adulteriū in cœlo ita impudētē spectat à dñs, ut quidā etiā sese inuidere confiteant̃ uinctis in adulterio. Quid nī enim hoc illi facerent, cum ne antiquissimus quidem, & rex, ab uxoris congressu continere se potuerit, donec saltē in cubiculū uenissent? Quid seruiētes hominibus dñi, & nūc ob mercedem ædificātes, nunc pecora pascētes, alij maleficorum ritu in ferreo carcere constricti: quem nam cordatū hominē nō excitēt tum ad taxādos eos qui hæc excogitarūt, tum ad insignis stulticiæ cōdemnādos qui admiserūt? Quid qui & Terrorē, & Timorē, quinimò & Rabiē, & Fraudē, deniq̃ quid non pessimorū affectuū in Dei naturā formamq̃ effinxerūt, & horū faustioribus ut sacrificarēt ciuitatibus persuaserūt? Itaq̃ omnino necesse habēt nōnullos deorū existimare bonorū datores: alios Veio ues appellare, atq̃ hos tanquā homines quosdā acerbissimos, muneribus donisq̃ placāt, ingens aliqd' ab eis malū sibi impēdere putātes, nisi mercedē eis præbuerint. Quæ nam igit̃ causa est tantæ inæqualitatis, tantiq̃ in Deū delicti? Nimirū (ut eq̃dē existimo) q̃ neq̃ uerā Dei naturā principio p̃spexerūt eorū legislatores, neq̃ quātū cōseq̃ ualuerāt, cognitionē accuratē explicarūt, ut secundū eam rerumpub. instituta cōponerēt: sed quasi res esset parui iudicij ut aliā momēti, & poetis quos uellēt introducere deos, in quos quiduis caderet: & oratoribus in ciuitates suffragijs allegere peregrinorū deorum aliquē idoneū permiserūt. Neq̃ non pictores & statuarij apud Græcos magnā huius rei licentiā habuerūt, dum quisq̃ formā aliquā excogitat, hic ex argilla fingendo, ille pingēdo. Omniū uerò opificū clarissimi noui semp̃ alicuius operis materiā habēt ebur & aurū. Et fanorū quidē alia planē iacēt in solitudine, alia singulari studio frequentant̃, & expiationū omni genere exornant̃. Et qui antea honoribus floruerāt dñi, cōsensuere: q̃ uerò ætate uigēt, ij in secūdā classē, ut honorificentius dicā, surrogati sunt. Alij noui, nescio qui, introducūt religionē potiunt̃, ut interim quæ diximus deserta loca derelinquant̃. Et fanorū alia deferunt, alia cuiusuis hominū arbitrio recēs construunt: cum cōtrā debeāt de Deo & eius honore immutabilē seruare opinionē. Et Apollonius quidē Molo homo fuit demēs & arrogās. Nam qui uerē in Græcorū disciplinis uersati sunt, hos neq̃ quicquā eorum quæ diximus latuit, neq̃ frigiditas illas allegoriarū excusationes ignorarūt. Itaq̃ illa meritò cōtempserūt, & in uera decoraq̃ de Deo persuasionē nobiscum senserūt. Quamotus Plato,

neq̃

necq̃ cæterorū poetarū quenquā cenſet in rempub. admittendū, & Homerū ablegat honorificè, coronatū, & unguento delibutū, ne rectam de Deo opinionē fabulis aboleat. Maximè autē legiſlatorem noſtrū imitatus eſt Plato, tum in eo q̃ ciuibꝯ nihil diligētius præcepit, quā ut omnes accuratè leges edicerent: tum quòd curauit, ne temerè admiſcerent ulli peregrini, ſed ex ſolis ijs conſtaret reſpublica, qui legibus parerent. Horū nihil conſiderās Apollonius Molo, nos inſimulauit, q̃ alios, alijs de Deo opinionibus occupatos non admittamus: necq̃ cum ijs cōmunicare uelimus, qui aliud uitæ inſtitutū ſibi delegerint. Sed ne hoc quidem nobis propriū eſt, ſed omniū commune: nec ſolū Græcorū, uerū etiam eorum qui ſunt apud Græcos probatiſſimi. Lacedæmoniꝯ uerò etiam peregrinos expellere ſoliti fuerunt, neque ciuibꝯ ſuis peregrinari permittere: q̃ utroq̃ modo leges labefactari ſuſpicarentur. Itaq̃ illi iniquitatis accuſari meritò poſſunt, ut qui nemini uel ciuitatē imperitirent, uel apud ſe commorari permetterent. At nos aliorum quidem inſtituta nobis imitanda non putamus: ſed qui noſtris frui uolunt, eos libenter admittimus. id quod indicium eſt, opinor, humanitatis & magnanimitatis. Et de Lacedæmoniꝯ quidem plura dicere ſuperſedeo. Athenienſes uerò, qui ciuitatem ſuam cōmunem eſſe arbitratī ſunt, quales ſe in his præſtiterint ignorauit Apollonius, uidelicet quòd in eos qui uel unum uerbum cōtra illorum leges eloqui de dijs auſi fuerunt, inexorabiliter animaduertent. Quānam alia de cauſa mortuus eſt Socrates? Neq̃ enim proſectò urbem prodebat hoſtibus, nec fanum ullum depeculatus eſt: ſed quia nouo more iurabat, & neſcio quem geniū ſibi præeſſe ſiue ſerio, ſiue (ut dicunt quidā) ioco prædicebat, propterea ad mortē cicutæ potu obeundā eſt damnatus. Iuuenes quoq̃ ab eo corrumpi, cauſabat accuſator, q̃ eos ad patriæ reip. legumq̃ cōtemptū adduceret. Et Socrates quidē ciuis Atheniēſis tali ſupplicio affectus eſt. Anaxagoras autē Clazomenius erat: ſed quoniā putātibus Athenienſibus Solem eſſe Deum, ipſe molem eſſe dicebat igneā, illi eum morte omniū penè ſuffragijs damnarūt. Iidem Diagoram Melium, promiſſo ſi quis eum interfeciſſet talento, proſcripſerūt, quoniā eorum myſteria deridere dicebat. Et Protagoras niſi ocyus auſugifſet, comprehenſus interiſſet: q̃ neſcio quid de dijs ſcripſiſſe uideret, quod cum Athenienſibus parum cōcordaret. Sed quid mirū ſi in uiros tā ſeueros ſe præſtiterunt, cū ne ſceminis quidē pepercerint: quippe qui ſacerdotem illam interfecerint, quoniā eam quidā accuſaſſet, q̃ peregrinos occultaret deos: id quod apud eos lege erat interdictū, capitis conſtituta poena, ſi quis peregrinū deum introduceret. Qua quidem illi lege cū uterent, non dubiū eſt, quin aliorū non putarēt eſſe deos: aliogn pluriū fruitionē ſibi non inuidiſſent, tam bene ſcilicet adminiſtrabatur Athenienſiū reſpub. Scythæ uerò humanis cædibus gaudētes, & parum à beſtijs diſcrepantes, tamen ſua ſibi tuēda eſſe exiſtimāt, & Anacharſim illū, cuius ſapiētia Græcis fuit admirationi, ad ſe reuerſum interfecere: quoniā Græcanicorū deorū plenus uenire uiſus eſt. Apud Perſas quoq̃ multos inuenias eandē ob cauſam affectos ſupplicio. Sed delectabat uidelicet Perſarū legibus Apollonius, illoſq̃ ſuſpiciebat, quoniā eorū fortitudo & de dijs concors opinio Græcis fuiſſet cōducibilis: hæc uidelicet in templorū concrematione, illa in eo, q̃

*De non admit-
tendis in ciui-
tatem peregri-
nis.*

*Supplicia ab
Athenienſibus
ob religionem
irrogata.*

*Scytharum re-
ligio, & Perſa-
rum.*

*Iudei legum
suarum ser-
uantissimi.*

*Moses antiquis-
simus legisla-
tor.*

*Iudaicas leges
exteri emu-
lantur.*

propemodū in seruitutē ab illis redacta fuit Græcia. Et sanè omniū Persicorū morum imitator fuit Apollonius, tum alienas uxores stuprādo, tum pueros euirando. At apud nos uel bruto animali talē iniuriā intulisse capitale est: atq; ab hisce nos legibus abducere nec uictorū metus potuit, nec eorū æmulatio qui apud alios fuerūt in precio. Neq; fortitudinem ideo exercuimus, ut bella per auaritiā alijs inferremus, sed ut leges tueremur. Et cetera quidē detrimēta leuiter ferimus: sed instituta nostra si qui nos labefactare cogāt, tum uerò uel supra uires bella suscipimus, & extrema omnia cōstanter perpetimur. Cur em̄ aliorum leges æmulemur, cū uideamus eas ne ab ipsarū quidē authoribus fuisse seruatas? & meritò. Quid nī enim damnarēt Lacedæmonij insociabilē illā formā reip. neglectumq; matrimoniorū? & Elei & Thebani proiectissimum illū cum maribus cōcubitum? Nā quæ olim honestissimē & utilissimē à se fieri arbitrabantur, ea nisi reipsa prorsus fugerunt, nō confitent: quinimò latas de eis leges admiscēt, quæ quondā tantūm apud Græcos ualuerūt, ut etiam dñs mariū coitus tribuerint, eademq; ratione germanorū fratrum cōnubia, hanc sibi illicitarū & naturæ repugnantīū uoluptatum excusationē cōmīniscētes. Supersedeo nunc de pœnis dicere, quot dederint olim pleriq; legislatores improbis cōpositiones, dum in adulterio mulctā pecuniariā, in corruptela connubiū sancīūt. Quot item in impietatis crimine occasiones suppedient negādi, si quis reū examinare conet̄. iam em̄ apud plerosq; meditatio inoleuit leges uiolādi. At apud nos nō ita est. Quin etiam si diuitijs, & urbibus ceterisq; bonis priuemur, at lex quidē nobis permanet immortalis: nec ullus unquā ludæorū uel tā pcul discesserit à patria, uel tā uehementer formidauerit dominos, quin legē magis formidet. Si igit̄ ob legū uirtutes sic sumus in eas animati, fateant̄ nos optimas habere leges. Sin malis legibus sic nos obtēperare arbitrātur, quānam pœna digni sunt ipsi, qui melioribus nō pareāt? Et quoniam temporis longinquitas exploratrix creditur esse omniū uerissima, hanc ego testē non dubitē facere tum uirtutis nostri legislatoris, tum traditæ ab illo de Deo persuasionis. Nam cū immēsum tempus elapsū sit, si quis eum cum ceterorū legislatorū conferat ætatibus, inueniet eū longē ante omnes fuisse. Iā ipsius leges cæteris omnibus mortalibus semper magis magisque æmulationē sui cōmouisse, à nobis demōstratum est. Primum em̄ qui apud Græcos philosophati sunt, uisi sunt illi quidē patria instituta seruare: sed in actionibus studioq; sapientiæ illum sequuti sunt, tum eadē de Deo sentientes, tum uictus tenuitatē, & mutuā inter homines cōmunionem docentes. Quin & uulgo hominum magna iam pridem incessit æmulatio religionis nostræ: nec ulla prorsus est uel Græcorū urbs uel Barbarorū, nec ulla gens ubi nō septimi diei, in quo ferari solemus, mos increbuerit, & ieiunia, & lucernarū incensiones, & multa de cibis nobis præcepta obseruent. Nostrā inter nos concordiam imitari conantur & facultatū impertitionē, et in actibus laboriositatem, & in ferendis aduersis pro legibus tolerantia. Etenim qd̄ est omniū admirabilissimū, citra uoluptatis illecebras ipsa per se lex inualuit: ac sicuti Deus uniuersum mundum permeauit, ita lex uniuersos mortales peruasit. Quod si suam quisq; patriam domumq; cōsiderauerit, is meis dictis nō diffidet. Quo fit, ut aut cōdemnandi sint uniuersi mortales uoluntariæ prauitatis, si aliena, eademq;

eademq; uitiosa, ante domestica, eademq; honesta, æmulari concupuerunt: aut inuidiæ suæ finē facere debeāt accusatores nostri. Neq; enim inuidiosum quiddam nobis uēdicamus, dum nostrum legislatorem honoramus, & eius de Deo effatis credimus. Nam etiamsi legum omniū uirtutem non intelligeremus, certē uel æmulantium multitudo fecisset, ut de eis nobis placeremus. Verū de legibus quidem & repub. in meo Antiquitatum opere accuratē tradidi. Nunc ea commemorauī quantū erat necessarium, non quod uel aliē *Peroratio.* na recensere, uel nostra collaudare, mihi propositū esset: sed ut eos qui de nobis iniquē scripserunt, euincerē in ipsam ueritatem impudenter inuectos fuisse. Et sanē mihi uideor scripto meo satis pręstitisse promissa. Etenim in primis uetustum esse demōstrauī genus nostrū, quod accusatores recentissimum esse dixerant: & multos allegauī testes, qui antiquitatis nostræ in scriptis suis mentionem fecerunt, illis nullos esse affirmantibus. Cumq; Ægyptios fuisse maiores nostros dixerint, demonstratum est, eos in Ægyptum aliunde uenisse. Et cum ob corporum uitium eos eiectos fuisse mēiti sint, planum factum est, eos & uolentes & cum singulari robore patriam terram repetisse. Et cum illi in legislatorem nostrum ceu uitiosissimum inuecti sint, cōpertum est uirtutis eius & olim Deum, & post illum tempus extitisse testem. De legibus nihil opus fuit oratione longiore. Nam ipsas per se perspectum est non impietatem, sed pietatem docere uerissimā, neq; ad hominum odium, sed ad facultatum communitatem incitare: iniusticiæ inimicas, iusticiæ curam gerentes, expultrices ocij & luxus: & quæ homines suis cōtentos & laboriosos esse doceāt, & à bellis habēdi cupidine gerēdis auocēt, & p legibus fortes esse faciāt: & in pœnis irrogandis sint inexorabiles, & uerborum eloquentia indeceptare ipsa semper confirmentur. Itaq; ausim equidem dicere, plurimorū simul & pulcherrimorum nos cæteris authores extitisse. Quid enim inuiolata pietate pulchrius? Quid iustius quā parēre legibus? Quid cōducibilius quā mutua fouere concordiam, & neq; in calamitatibus diuelli, neq; in rebus secundis sœuire seditionibus: sed in bello mortem contemnere, in pace artibus & agriculturæ operā nauare: & omnia & ubiq; ab arbitro Deo gubernari persuasum habere? Hæc si quidē ab alijs uel primum scripta, uel constantius fuissent seruata, nos illis ut discipuli magistris gratiā deberemus. Sin his nos maximē omnium uti cernimur, & eorum inuentionem primam nostram esse demonstrauimus, ualeant refutati Apiones & Molones, & quicunque mentiri conuiciariq; gaudent. Tibi uerò, Epaphrodite, maximē ueritatē amanti, & propter te ijs qui itidem genus nostrum cognoscere uoluerint, & hic & superior Liber scriptus esto.

FLAVII IOSEPHI CONTRA APIONEM
Libri secundi finis.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

RERVM ET VERBO-

RVM IN IOSEPHO MEMO-

RABILIVM LOCVPLETISSIMVS

I N D E X

Aron Moyſi in Aegyptum redeunt occurrunt	50	Abi amarodachus Nabuchodonofori F. in paternum regnum ſuccedit & Ioachimū ē uinculis eximit	28;	gnum praedicat	222
Aaron igneum uincit angelum	901	Abimelech amore Sarae captus	18	Achimas	277
Aaronis filij duo ſeniores dum offerrunt, exuſti	72	Abimelechuſ principatum ſibi quomodo uendicauit	126	Achitophel ſibi ipſi manus offert	189
Aaronis ſacerdotium	71	Abimelech ⁹ ſicimū uulſiſci:ur	127	Acme ad Antipatrum epiſtola	650
Aaronis uirga floret	87	Abimelechi ſoedus cum Iſaco	23	Acme malitia	476
Aaronis mors	88	Abimelechi mors	128	Aſiacum bellum	624
Aaroni & eius poſteris ſacerdotiū confirmatum	85	Abiramus & Dathamus terra abſorpti	86	Adadus Sarrariam obſidet	246.
Abimelech qualis zona	63	Abiſace puella calefacit ſenem Dauidem	204	& 235	
Abaris	855 & 856	Abiſeus Ioabi frater	196	de Adado Nicolai Damasceni teſtimonium	178
Abaris Typhonis urbs	867	Abius & Nadabus igne ſacrificio combuſti	72	Adadum Damasci regē Dauid praelio ſuperat	ibid.
Abaris urbs à paſtorib. condita	869	de Abramo Nicolai Damasceni & Beroſi teſtimonia	14	Aderus Solomoni inſeſtus	221
Abbarus pontifex	861	Abramus uniuſ Dei præco	13	admonitio Iosephi ad Iudeos	788
Abdaſtratus rex Tyrionum Baleaſtrato patri ſucceſſit	858	Abramus cum Lotho ſines partitur	14	Adoma Hebraeis quid ſignificet	29
Abdaſtrati mors	ibid.			Adomus	ibid.
Abdeel Iſmaelis F.	19			Adonias regnum aſſectat	199
Abdemunus Solomonis enigmata ſoluit	858			Adonias à Solomone ueniam impetrat	200
Abdon	129			Adonias à Salomone occiditur	204
Abel à Caino interfectus	910			Adonibezerus ab Iſraeliſ captus	117
Abelmachea oppidum mulieris prudentia ſeruatum	194			edificia circa templum Hieroſolymitanum in cenduntur	816
Abemerigus Iſatæ filiam ſuam dat uxorem	546			Aegyptius falſus uates	555
Abener Dauidem adit 171 à Ioabo interfectus	172			Aegyptius pseudopropheta Iudeos affligit	673
Abener ad Dauidem deſicit 171 populum Dauidi conciliat. ibid. Aſſaelem interficit	170			Aegyptus ranis inſeſta:ur	52
Abefalon à Chuſi deceptus	187			Aegyptus unde diſta	857
Abefalomus patris concubinas ſtupeſcit	187			Aegyptus locuſtis inſeſtatur	53 te=
Abefalomi caſaries	185			nebris.	ibid.
Abefalomi contra patrem coniuratio	186			Aegyptus à Cambyſe ualſtata	53
Abefalomi mors 190 Dauidi nunciatur.	ibid.			Aegypti reges cur Pharaones d. ſi	217
Abias Arabum rex ab Iſate uincitur	549			Aegypti rex pueros mares Hebraeorum necari iubet	44
Abias Hieroboamum prælio uincit	229			Aegypti ubertas	14
Abiathar	205			Aegypti deſcriptio	764
Abiatharus ad Dauidem ſe confert	159			ab Aegypti rege Sara raptæ	14
Abibalus Tyrionum rex	858			Aegyptij Iſraelitas affligunt	44. &
Abigea Nabali uxor Dauidem comotum placat.	162			Aegyptij mari obruuntur	55 (54
Abigeam Dauid ducit in matrimonium	163			Aegyptij à primordio uirilia circumcidunt	862
				Aegyptiorum plage	52.53
				Aegyptiorum de Iudeis maledicta	866
				Aegyptiorum religio	878
				Aelius Gallus	411
				Aemilius Regulus	522
				enigmata Solomonis ſoluuntur	858
				erarium Iudeis nullum, præter ſacrum	384
				Aethiopes à primordio uirilia circumcidunt	862
				HH	Aethio=

INDEX

Aethiopum expeditio in Hierosoly-	Alexandra Aristobuli & Mariae ef-	Amalecitis regio	29
mitanum agrum	figies mittit ad Antonium	Amalecus nothus Aliphace filius	
affectuum naturae quam latè pate-	Alexandra fugam clam moliens de-	ibidem.	
ant	prehenditur	Amalecite ad bellum se preparant	
affectuum dux mens pia	Alexandrae mors	aduersus Hebraeos	59
affectibus nū imperet pia ratio	Alexandrae dominationi iungunt se	Amalecitas fundunt Hebraei	60
897	pharisei	Amalecite à Saulo uicti	147 et 148
Agagus captus	Alexandram pharisei seuire faciunt	Aman Iudeos ad necem deposcens	
Agagi mors	373	impetrat	302
Agalla	Alexandram proceres mitigare co-	Aman consultrice uxore crucem e-	
Agar ex Abramo grauida	nantur	rigit Mardoccheo	304
Agare persuadet angelus, ut ad he-	Alexander à Iudeis deditionem po-	Aman ab Esther apud regem accu-	
rum reuertatur	stulat	satus	306
Agatharchide locus de Iudeis	Alexander Cleopatram ducit in ma-	Aman in crucem tollitur	ibid.
865	trimonium	Amaramus exilio punitur	545
Aggeus populum animat	Alexander Ionathan in summo bo-	Amaraman Deus alloquitur	45
agnum in templo parit bos	nore habet	Amarinus Israelitarum rex	231
agri Chanan xi diuisio	Alexander octingentos Iudeos cru-	Amasus à Dauide exercitui præposi-	
agriculturae lex	cifigit	tus	193
agrorum sabbatum	Alexander Demetrium bello aggre-	Amasus à Ioabo interfectus	194
Agrippa operā nauat Claudio	ditur 345 Ionathā in partes suas	Amasie uictoria de Israelitis	256
Agrippa in uincula conijcitur	traducit	Amasius Amalecitarū deos colit	257
Agrippa soluitur	Alexander à Gabinio uictus	Amasias à Ioa uincitur	ibid.
Agrippa in Caesaris amicitiam se in-	Alexander Glaphyram ducit in ma-	ambitio	172
finuat	trimonium	Amenophis Aegyptiorū rex	856 et
Agrippa ex priuata fortuna ad ma-	Alexander et Aristobul ^{us} Salomes ac	867 in Aethiopiā aufugit	869
gnā potentiā euectus 502. et inde.	Pherorae calūnijs appetitur	Ameffes	856
Agrippa Hierosolymam munit	Alexader rex constituitur	Amethala Ioazi mater, impijs & im-	
Agrippa diuinitus ob insolentiam	599 cū sub	puris moribus praedita	271
interficiatur	iectis in gratiā redire conatur	Ammanite mutuis uulneribus ca-	
Agrippa rex theatrum Berytiū ex-	Alexander ob Glaphyræ superbiam	dunt	242
ornat	omnibus inuisus	Ammanite à Saulo uicti	143
Agrippa populo in auxilium mittit	Alexander eunuchos muneribus cor-	Ammanus	17
3000 equites	rumpit	Ammaus exusta	658
Agrippa à Iudeis urbe pellitur	Alexander in uincula cōijcitur ibid.	Ammon Thamare sorori uim in-	
Agrippa in Iudeam reditus	Alexander falsus deprehensus	fert	185
Agrippae gesta usq; ad ipsius obitum	Alexander Antiochi Epiphanis F.	Ammon à fratre Abesalomo occidi-	
541	Ptolemaidē occupat 345 & 367	tur	184
Agrippae ingenium	Alexander Aristobuli F. securi per-	Ammonite à Ioabo prelio uicti	180
Agrippae ad Herodem nauigatio	cussus	Ammonius insidiator Ptolemai Phi-	
504. & 505	Alexandri successores	lometoris occiditur	351
Agrippae regis literae ad Iosephum	Alexandri Antiochi Epiph. F. mors	annis Sabbatici miraculum	831
586	352. 363. & 601	Amoritis regio duabus & dimidiæ	
Agrippae prodigalitas 504 et 543	Alexandri expeditio in Coelefyriam	tribubus conceditur	95
& 670	369	Amoraei ab Hebraeis uicti	89
Agrippae ad Iudeos oratio, ad obe-	Alexandri Iudeorum regis rex ge-	Amos Manassis filius Iude rex pro-	
diendū Romanis hortantis	ste	pter impietatem occiditur	268
Agrippae nūciatur Tiberij mors	366. & inde.	amphitheatrū Herodes extruit	427
Agrippam Eutychus apud Tiberiū	Alexandri cum parente reconcilia-	Ananias Iudeus Helenam & Ixatē	
accusat	tio 447 defensio	Iudaicos ritus docet	547
Aicamus	Alexandri & Aristobuli Herodis	Ananias cur Sedrach appellatus sit	
Aine oppidi excidium	filiorum mors	279	
ab Ainatis cladem accipiunt Hebraei	Alexandri Antiochi Epiphanis F. ad	Ananias & Chelcias Iudaei Cleopa-	
110	Ionatham literae	tre copijs praefecti	364
Alanorum in terram Mediam irru-	Alexandri cum Hyrcano & Aristobulo bellum	Ananie malicia	581
ptio	605	Ananias pontifex occiditur	687
Albinus Iudae praeses	Alexandri literae ad Ionathā	Ananus Ammauntinus Simonis fater-	
Alcimus pontifex constituitur	346	les	813
Alcimus pontifex manū facit	Alexandro obuiū exeunt Iudaei	Ananus Sethi F. pontifex constituitur	
Alcimi pontificis mors	311	495	
Alexandra uxor Alexandri	Alexandro Macedoniae regi Pamphy-	Anani felicitas	557
373	lium pelagus cecidit	Anani	
	Alexandrium arx		
	Aliturus mimorum actio		
	allegoria tabernaculi		

I N D E X.

Anani ad populum cohortatio	740	seuus	899	condit	448
Anani encomium	749	Antiochus septem fratres ad legis		Antiquitatum libri quid contineant	
Anano sacerdotium adimitur	495	uiolationem cohortatur	902	561	
Anarabache quid	68	Antiochi edictum de templo Hiero-		de Antiquitate Iudaica qui Graeci	
Anchus Gitta rex	164	solymitano	322	scripserint	865
ancille & libertinae questioni subij-		Antiochi de Iudeorum pietate & fi-		Antonia extructa	437
ciuntur	644	de testimonium	ibid.	Antonia arx collabatur	802
Andromeda catenarum uestigia	724	Antiochi epistola in Iudeorum gra-		Antonia eueri iubetur	806
angeli lucta cum Iacobo	28	tiam	322	Antoniae situs	781
angeli ab Abramo hospitio excepti	17	Antiochi opem inuocant Iudei	329	Antoniam inuadunt Romani	804
angeli à Lotho hospitio excipiun-		Antiochi Epiphanis interitus	337	Antonius Samosatam obsidet	405
tur	ibid.	Antiochi Pij mors	370	Antonij decretum secundum Iudeos	
Anileus Artabanum adit	517	Antiochi Dionysii in Iudeam expe-		395	
Anileus amoribus corruptus dege-		ditio	370	Apachnas	855
nerat	518	Antiochi Magni fauor in Iudeos		Aptica ab Ophre denominata	20
Anilei uxor peregrinam religionem		321		Apion Iudeos accusat	512
retinet	519	Antiochi regis clades	837	Apionis Grammatici mendacia de	
Anileus uictus à Mithridate	520	Antiochi Epiphanis in Iudeos per-		Iudeis & tota uita taxata	874
Anilei mors	520	fidia	880	& 875	
animalium mactatio	884	Antiochi tyranni mors	910	Apionis calumnia de Iudeorum iure	
de Anima immortalitate Indorum		Antiocho Samaritae assentantur	330	iurando	883
opinio	844	Antiphilus	471	Apionis mendacium de Graeco ho-	
annales Tyrriorum	857	Antipas regnum affectat	583 &	mine à Iudeis immolando	880
annales Phoenicum	861	654		Apionis mendacium de Zabido	882
annales Hebraeorum	852	Antipater Salomes F. Archelaum ac-		Apionis mors	884
annales à Graecis neglecti	851	cusat	483 & 655	Apionis locus	874
Annius Rufus	495	Antipater Aristobulum in regnum		Apis	868
Annius Minucianus	522	restituere conatur	602	Apollonius Syriae Phoeniciae præ-	
L. Annii Gorfam capit	758	Antipater quomodo claritatem &		fectus	898
annus Iobelus	78	potentiam sibi parauerit	376	Apollonius Antiochi dux interfici-	
Anthedonem restaurat Gabinius		Antipater Aristobulo inuisus	602	tur	332
382		Antipater à Nicolao accusatur		Apollonius Ionathā pronocat	349
Antigonus iunior Romam cum suis		649		Apophis	855
fororibus deportatur	381	Antipater in uincula conjicitur	473	Apfanes Israelitarum praeses	129
Antigoni & Antipatri lis apud Cae-		Antipater conuictus	475	aqua in sanguinem conuersa	52
sarem	386	Antipater Herodem adit	647	aqua amara dulcescit	57
Antigoniā ab Herode apud Hiero-		Antipater Iudeos Hyrcano concia-		aque calidae apud Emmaumē	496
chuntem uincuntur	403	liat	387	aque apud Iotapatenos penuria	
Antigonus à Sosio & Herode oppri-		Antipater ueneno tollitur	393 &	712	
mitur	407 & 409	479		aquile aureae direpte ultio	654
Antigonus ab Aristobuli satellitibus in-		Antipater praefectus Iudae declarat-		aquila cur utantur in uexillo Roma-	
terfectus	598	tur	609	ni	709
Antigoni crudelitas	621	Antipatri Herodes F. malicia	466	ara deo victori à Moſe ex-	
Antigonus se dedit	623	Antipatri contra Herodem insidiae		tructa	61
Antiochus Epiphanes Hierosolymā		468		ara inaurata tabernaculi	68
uastat	239 & 594	Antipatri genus	376	ara ex duodecim lapidibus extructa,	
Antiochus Eupator templum Hiero-		Antipatri calliditas	632	& Pascha celebratum	109
solymitanum obsidet	339	Antipatri proles	384	Arabes	19
Antiochus Ionatham sibi conciliat		Antipatri res gestae 385. cum Cæsa-		Arabes uincit Herodes	419
353		re amicitia.	386	in Arabiam Herodis expeditio	
Antiochus Pius cum Hyrcano foæ-		Antipatri in Herodem maligna stu-		457	
dus init	361	dia deprehensa & ulta	646 &	Arabum mulieres ueneficae	470
Antiochus cum Iuda foedus facit	339	inde		Aranes Abrahami frater	13
Antiochus Grypus occiditur	370	Antipatri insidias Herodes cognos-		arboribus frugiferis parcendum in	
Antiochus Comagene rex	542	cit	470	militia	105
Antiochus Hyrcanum obsidet	596	Antipatri contra patrem conspira-		arca ad Hebraeos reportata	137
Antiochus ciues prodit	828	tio	641 & inde	arca in Hebraeorum castra portata	
Antiochus Eleazarum ad uescendū		Antipatrum Iudei primores accu-		135	
immudis inuitat	899	sant	388	arca ab Dauide Hierosolyma trans-	
Antiochus Epiphanes superbus &		Antipatrum Herodes accusat	473	lata	176
		Antipatridem oppidum Herodes		arca Noe reliquiae	546

I N D E X

Arcades antiquitatem sibi arrogant 851
Archelaus Herodis minas arte dissoluit 637
Archelaus & Philippus falso accusantur 646
Archelaus è suggesto responsa dat populo 481
Archelaus Alexandrum patri recõciliat 456
Archelaus Viennam relegatur 492
Archelaus ethnarcha instituitur 660
Archelaum defendit Nicolaus 484
Archelai somnium 661
Archelai erga populum liberalitas 653
Aretas rex Arabum contra Aristobulum expeditione suscipit 377
Areta augurium 502
Areta Herodes bellum infert 417
& 501
Argium Acusilaus 851
Ariochus 15
arietis instrumenti bellici descriptio 714
aduersus Arietem consilium Iosephi ibid.
Aristei ad Ptolemeum oratio 313
Aristobulus & Alexander praefocant 641
Aristobulus Scaurũ muneribus corrumpit 602
Aristobulus castella occupat 374
Aristobulus cum sua familia captiuus Romam ducitur 605
& 381
Aristobulus ducit Bernicen in matrimonium 439
Aristobulus Romae uinculis elapsus 382
Aristobulus prelio uictus ab Areta 377
Aristobulus Hyrcanum & Aretam uincit 378
Aristobulus à Pompeianis ueneno sublatu 385
& 607
Aristobulus primus diadema sibi imponit 365 & 597 Anigonũ fratrem interficit. ibid.
Aristobuli cum Alexandro pugna 606
Aristobuli parricidiũ 365 mors 366 & 598
Aristobuli & Hyrcani de regno apud Pompeiũ disceptatio 378
Aristobuli crudelitas 597
Aristobulo Herodes dat pontificatũ 411
inter Aristobulum et Hyrcanum de

rerum summa conflictus 602
Aristobulum Herodes tollendum curat 412
Arion ab Hyrcano in uincula coniectus 326
arma Romanorum 707
arma Aegyptiorum Hebrais distributa 96
Arphachsales 13
Artabanus Parthorum rex ad Ixatem confugit 548 Ixate opera in regnum restituitur 548
Artabanus Asinei & Anilei amicitiam expetit 517
Artabanus regnum adipiscitur 497
Artaxerxes Mardocheum ab Amasene inbet honorari 305
Artaxerxis edictum, quo Iudeorum supplicium renocatur 306
Artaxerxis epulum 300
Ariorius dolo seruatur 811
arula suffumigatoria tabernaculi 68
Asael ab Abenero interfectus 170
Asanethe Iosephi uxor 36
Asanus Iudeorum rex Zareum regem Aethiopum uincit 229
Acalon 702
Aferitarum fors 114
Aschanes eunuchus Iudeorum pueris praepositus 279
Aserymus 858
Asiaticorum ad Caesarem legatio 450
Asineus & Anileus fratres manum faciunt 516
Asineus sit potens 518
Asinei mors 519
Asineum & Anileum aggressus Satrapa uincitur 517
Asphaltites lacus 15 & 862
Asphaltites & Tiberiensis lacus natura contrarij 756
& 757
de Asprenatis morte futura omen
Asis 855 (527
Astartus Deleastarti F. 858
Astarte delubrum 858
Assyriorum bellum cum Sodomitis 15
Assyriorum exercitus una nocte peste absumptus 266
Atheniensium decretum in Hyrcani honorem 387
Athone 377
Athrongs pastor regnum sibi affert 487.657
auaritia Onie pontificis 323
auaritia Cleopatrae 623
audacia Iudeorum 802

audaciam Iudeorum uincit Romanorum disciplina 784
augurium cuiusdam Germani de Agrippa 507
aula regia 778
auricule Hyrcano amputantur 399
Axioramus 277
Azael 248
Azael Iudeos infestat 255
Azarias 277
Azarias cur Abdenago sit appellatum 279
Azarias in ardentem fornacem proicitur 909
Azarias uictiores Iudeos ad pietatem cohortatur 230
Azotum instaurat Gatinius 382
azymorum festum 53
& 54

B

Baal rex 861
Baalis uates ab Elia uicti interficiuntur 233
& 252
Babylon sub Balbafare capta 284
à Babylonijs templum Hierosolymitanum crematum 860
Babyloniorum muri fluuio circumdantur 860
Babyloniũ uelum 780
Bacchaues amicitiam cum Ionathas init 345
Bacchides à Mathathia occisus 594
Bacchides Iude infidiatur 340
Bacchidis ciuitates 594
Bacchidis in Iudeam missi uictoria 342
Bacchides uincit Ionathas 344
Badzonus 858
Bagoas eunuchus interficitur 469
Bagoas Iudeos iniurijs afficit 308
Baie 91
Balacus & Madianae ad Balamum legatos mittunt 90
Baladas Eabyloniorum rex 267
Balam ancilla cum Licobo cubat 26
Balamus uates 90
Balami consilio ad stupra pellecti Hebraei 92
Balami oracula à Moyse in literas relata 94
Balamum alloquitur asina 91
Balatorus 861
Balcazarus 858
Balin 15
Ballas ibid.
Balthasar Babylonie rex 283
Banaias 196
Banus 563
Baracus imperator designatus 123
Baras 15
Barus

INDEX

Baruchus	277	Bethsamitarum clades, ob contem-	582	Cambyſes Iudeos ab edificando tē-	
Baruchus Hieremiæ diſcipulus	279	ptam arcam	137	plo prohibet	289
Barzapharnes	560	Bethſuritarum deditio	339	candelabrum aureum tabernaculi	
Baſanes Iſraelitarum rex	230	Betzacharia	595	67	
Baſemmatha Iſmaelis filia	24	Bezetha	776	Capernaum fons	730
Baſſus Herodion capit	834	Boccharus Aegyptiorum rex	972	Caphetra incenditur	761
Baſſus Iudeos interimit	837	Boleus fons	667	Capito procurator Iamnie	504
Batales Ammanitarum rex	278	Bonones	496	Capitolium	521
Bathyllus libertus Antipatri	471	Boothus Ruthen ducit in matrimo-		captiuitatis Iudaice exordium	688
Batibius	527	nium	134	de Captiua ducenda, lex	102
bdellium	58	Boſcethæ	269	carmen Moſis	105
bellum Aſtiacum	624	bos agnum in templo parit	817	Carthago à Tyrijs condita	857
bellum Alexandri cum Antiocho		bouis petulci lex	104	858.875	
600		buccinæ argenteæ	78	Cafſius affligit Iudeos	392:
bellum Alexandri cum Hyrcano &		Bubaſtes fl.	855	octingenta talenta ab eis exigit.	
Ariſtobulo	605	C		ibid.	
bellum Herodis è Roma redeuntis		Abrothaba locus	79	Cafſius Longinus Syriæ præſes	437
617		Cadmus	850	544	
bellum Iudaicum omnium maximū		Caduceatorum lex	105	Cafſij in Syria res geſtæ	384
591		Cecilius Baſſus Sex. Caſarem inter-		Caſtor Iudeus Romanis illudit	786
bellum Sodomitarum cum Aſſyrijs		ficit, & copias eius occupat	610	catapulta	903
15		Cephalionis fratris Antipatri inte-		caſtrum Spafini	546
belli Iudaici exordium	675	ritus	378	Catulli mors	849
591		Cerō regio amomi ſeraciſſima	546	Cedarus Iſmaelis F.	19
belli Iudaici ordo	592	Ceſar Herodem regem appellat		Cedron uallis incenditur	782
belli leges & mores apud Hebræos		626		Celenderis oppidum Ciliciæ	472
78		Ceſar Herodis teſtamentum confir-		Cendebeus dux regius è Iudæa pro-	
belli momenta & imperatorum pe-		mat	490	ſligatur	360
ricula Deum curare	771	Ceſaris ad Herodem literæ	462	Cerealis Samaritanis uincit	719
in Bello miſericordiam nocere	786	Ceſaris in Aegyptiū expeditio	385	Ceſtius quinquaginta Iudeos occi-	
Beneſelis	600	Ceſaris literæ & ſenatusconſulta de		dit	693
beneficentia Herodis in extraneos		Iudeorum amicitia	386.387	Ceſtius à Iudæis fugatur	695
448		Ceſarea conditur	432	Ceſtij pugna contra Hieroſolymam	
Beniamin in Aegyptum mittitur	38	Ceſarea Stratonis turris dicta	543	692. 693	
Beniaminis natiuitas	29	& 629		Cherea Caium interficit	523
Beniamitæ & ceteræ tribus Chana-		Ceſarea duplex	725	Chereæ ſignum à conſulibus datur.	
næ ſuos ueſtigales faciunt	118	Ceſarienſes in Agrippam deſunctū		532	
Beniamitæ Siluntias puellas rapiunt		ingrati	543	Chereæ ſupplicium	538
ad coniugium	121	Caiaphas pontifex	495	Cheremonis locus	871
Beniamitarum clades	120	Caius Petronia ſcribit, ut ſeipſum		Chetura Abrahami uxor	20
Beniamitarum ſors	114	occidat	516	Chalebus & Ieſus populum conſo-	
Beon	855	Caius templi Græcanica ſpoliat	522	lantur	80
Bernice Agrippæ F. Herodi nupta		Caius occiditur à Cherea	528	Chalebi ſors	118
543		Caij crudelitas & ueſania	521	à Chananeis Hebræi uicti	82
Bernicen ducit Ariſtobulus	439	Caij mors	523	Chananej agri diuiſio	114
Berenices petitio à Floro contempta		Caij mors in theatro per preconem		charitas coniugalis	27
677		ſignificatur	530	Charitius Aethiopum rex	868
Beroſus ſcriptor Chaldeus	859	Caij uxor & filia interficiuntur	553	Chebron Abrahami domicilium	
Beroſi & Nicolai Damasceni de A-		Caij mores & facta	533	760	
bramo teſtimonia	14	Caij ſuperbia	667	Chebron exurit	761
Beroſi locus	859. & 860	calamitas Iudeorum apud Antio-		Chebron	856
Berſube puteus	18	chenſes	828	Chelbes	861
Beryllus Neronis pedagogus	556	calamitates Herodis domeſticæ	631	Chelcias & Anania Iudei, Cleopa-	
Beryti theatrum Agrippa extruit		callani apud Iudeos qui dicti	862	træ copijs præſecti	364
542 & 558		calliditas Antipatri	632	Chelcias ſacri ærarij cuſtos	557
Berzelleus Galadita	193	calliditas Eurycles	638	Chethon quid	68
Befeſel & Eliabus tabernaculi opifi-		Calliphontes Pythagoræ familiaris		Chiramus opifex Tyrius	210
ces	71	861		Chodollogomorus	15
Bethel, quid ſignificet	24	Calliſtus Caij libertus	525	Chodamus Iſmaelis F.	19
Bethſabe Solomoni filio regnum à		Calmaſus	19	Choerili locus de Iudeis	862
Dauid impetrat	199	calumniæ in Iosephum ſtruantur		HH 3	Chri-

INDEX

Christianorum genus unde	498	trem	641 & inde	Danij fugati	121
Chusis Abesalomum decipit	187	Corban thesaurus	667	Danis natiuitas	26
Chusis Achitophelis consilium red-		Corban iuramenti explicatio	862	Danitarum fors	114
dit irritum	188	Corduba Hispanie urbs	522	Danus fons	15
Chuteorum gens in uacuas Israelita-		Cores Moysen criminatur	83	Daniel emulorum inuidia ad leones	
rum sedes deducta	279	Cores cum suis igne conflagratur	86	proiectus euadit 284 turrim edi-	
Cinames	549			ficat	285
circa templum edificia incenduntur	816	corona aurea Tuo à Vologeso mita-		Daniel Balthasar appellatur	279
		titur	831	Daniel leonibus obiectus	909
Circenses ludi	523	corporis motiones frenari à ratio-		Daniel manus scriptum interpreta-	
circuncisio	862	ne	897	tur	284
circumcisionis origo	16	Costobarus	558	Daniel Nabuchodonosori somnium	
de circuncisione Herodoti locus	862	coturnices	79	interpretatur	821 & 282
in Ciuitatem cur non admittendi pe-		coturnices Deus Hebraeis immittit	58	Danielis cognomen in igne indemnes	
regrini	893			Danielis educatio	279 (281
Claudius à militibus rapitur ad prin-		Cotys minoris Armenie rex	542	Darius ab Alexandro uictus	309
cipatum	534	Craesus templum Hierosolymitanum		Darius Babylonis imperio potitur	
Claudius Felix Iudaeae praetor	553	stoliat	607		284
Claudij edictum in Iudeorum gra-		Craesi sacrilegium	384	Darij litterae in Iudeorum gratiam	
tiam	538	crimen de asini capite refellitur	880		296
Claudij Caesaris litterae de uestitu sa-		crudelitas Herodis nouissima	479	à Dario Hystaspis filio Iudeis tem-	
cerdotali	545	crudelitas Scythopolitarum in lu-		plum edificatum	289
Claudij Caesaris mors	554	dios	564	Dathamus & Abiramus terra ab-	
Claudij imperium	668. & inde	crudelitas Bacchidis	564	sorpti	86
Clearchus Aristotelis discipulus	862	crudelitas Ptolemei	596	Dauid à filio regno pulsus	186
Clearchi locus de Iudeis	862	crudelitas Aristobuli	597	Dauid à Iudeis rex declaratus	170
clementiam ornare principem	40	crudelitas Antigoni	621	Dauid à Ziphenis produitur	160
	542	crudelitas Neronis	672	Dauid ad Abimelechum sacerdotem	
Cleopatra Alexandro coniungitur		crudelitas Simonis & Ioannis	793	se confert	157
	349	crudelitas Simonis in Matthia	798	Dauid ab uniuersis Israelitis rex de-	
Cleopatra Ptolemaidem oppugnat		in Iosephi patrem captum. ibid.		claratus 147 Hierosolymorum	
	369	Cumanus Tiberij Alexandri succe-		arcem expugnat	ibid.
Cleopatra Iudeorum & Arabum re-		for	551	Dauid Abneri necem deplorat	172
gnis inhiat	413	cupiditas	896	Dauid Abesalomum luget	191
Cleopatra Antonium dementat	415	cupiditas uoluptatem antecedit	896	Dauid Abesalomum reuocat	185
Cleopatra Herodem ad stuprum sol-		cupiditas non potest extirpari	898	Dauid Abigeam ducit in matrimo-	
licitat	416	cupidinum domina, ratio	897	nium 163 noctu in castra descen-	
Cleopatra Herodem honorifice su-		Cuspius Fadus Iudaeae procurator		dit ad Saulem	ibid.
scipit	616		437	Dauid ad Anchum Gite regem se	
Cleopatra Ptolemei Philometoris		Cuspius Fadus Syriae praetor	544	confert	164
uxor	877	in Custodes castrorum apud Roma-		Dauid ad Nabalum mittit qui ciba-	
Cleopatrae in Iudeam aduentus	415	nos poena	795	ria petant	161
Cleopatrae auaritia	623	Cypros Herodis magni filia	503	Dauid ad Samuelē se recipit 155 Io-	
Cleopatrae in Herodē insidiae	624	Cyrene	877	nathan adit	ibid.
Cleopatrae scelera	878	Cyrenensium ad Caesarem legatio		Dauid Ammonitis fundit	180
Cluuius	527		450	Dauid appetit rationem opponit	
cohortatio Titi ad milites	802	Cyri edictum de instaurando sano			898
Coitu lustratio	889		287.288	Dauid arcam Hierosolyma trans-	
Colchi uirilia circuncidunt	862	Cyri satellitum disputatio	290	fert	176
concio Herodis ad exercitum	418	Cyri commentarij de instaurando		Dauid Deum placat 198 materiam	
conflictus de rerum summa inter A-		templo	294	ad templi structuram preparat	
ristobulum & Hyrcanum	602	Cyrus Zorobabelem dimittit ad in-		ibidem. praesens aliosus	199
coniugium	889	staurandum sanum	291	Dauid Deo templo extruere habens	
coniuialis charitas	27	Cyrus Babyloniam adortur	860	in animo oraculo prohibetur	
coniuratio in Herodem	428			177 subactis finitimis genibus tri-	
	447 & 477	D		buta imponit	ibid.
conuatio Sciani in Tiberium	506	Daecharus herba	69	Dauid fugiens traiecit Iordanē	189
coniuratio in Claudium	522	Dagon ante arcam procidit	136	Dauid leprosi interfectores necat	
conscientia recta	33	Damascenorum in Iudeos saeuitia	696		174
consilia Titi uaria	769	Dana urbs condita	121	Dauid in prelio periclitatus	195
conspiratio Antipatri contra pa-		Danaus	857	Musica curat	196

Dauid

INDEX

David insaniā simulat 157 ad Moabitarum regem se recipit. ibid.	Demetrii literæ ad Ptolemæum 315	Elcias Magnus 519
David Ionathæ filio benefacit 179	Demetrii literæ in Iudeorum fauorē depositi lex 104 (352)	Eleazarus 196
David moriturus Salomoni quæ præceperit 203	descriptio Ptolemaidis 667	Eleazarus Gigas 561
David Palestinos fundit 159	Deus in somnis Solomonem alloquitur 215	Eleazarus Anani pontificis F. 495
David pestem eligit 197	Deus ubiq; 31	Eleazarus cum latronibus suspenditur 672
David populū in classes diuidit 201	Dei cultus 888 (231)	Eleazarus suillam carnem comedere recusat 900
David populum recenseri iubet 197	Deum bonis bene, malis malè facere dextram porrigere, apud Barbaros certissimū fiduciæ argumētū 517	Eleazari responsio ad Ptolemæū 136
David Saritas & Amalecitas excursionibus infestat 164	dij Græcorum 891	Eleazari Auranis mors 338
David Sauli filiam ducit in matrimonium 153	Dij testimonium de Solomone 217. & 858	Eleazari supplicium 900 præconiū 901
David Sauli mortem deplorat 169	Dina stupratur 28	Eleazari prædæ facinus 741
David Sauli spiculum euadit 154	Dine natiuitas 26	Eleazari ad Iudeos cohortatio 842
David Solomoni præcepta dat de construendo templo 198	Diogenes à Phariseis interfectus 601	Elephanti in Iudeos seuire recusant 878
David cingitur 150	Diophantus homo audacissimus 639	Eliabius & Besebel tabernaculi opifices 71
Davidis à Ionatha digressio 157	disciplina Romanorum uincit audaciam Iudeorum 784	Elias ad Achabū proficiscitur 232
Davidis concio de construendo templo 201	discordia intestina Hierosolymorum 751	Elias siccitatem prædicit 232 puerū in uitam reuocat. ibidem.
Davidis filius spurius moritur 182	diffensio inter filios Herodis augetur 643	Elias pluuiam impetrat 234 Ierusalem fugit. ibidem.
Davidis fuga 188	disidium domesticum inter Herodē & filios 443	Elias Achabi facinus reprehendit 235
Davidis heroes 196	disidium inter Agrippam & proceres Hierosolymitanos 557	Elias egrotanti Ochozæ mortem prædicit 242
Davidis cum Iromio amicitia 157	disidium inter Senatū & plebē 536	Elias ignem de cælo deuocat 243
Davidis Regati à Naasse contumelia affecti 179	disidium Philadelphensium & Iudeorum 574	Elias Ioramum reprehendit 249
Davidis mors & laudes 203	diuinatio 240	Eliæ & Enochii raptus 243
Davidis officia 179	doctrina cū morib. coniungēda 887	Eliam Deus alloquitur 234
Davidis origo 134. & 171	Doccus Abimelechum Saulo indicat 158	Elionæus Cithæi F. Matthiæ in pontificatum succedit 543
Davidis sepulchrum spoliātū 450. 546	Dolus interfectus 754	Elis pontifex Israelitarū preses 134
Dauidi nunciatur Abesalomi mors 190	Dolobellæ decretū secundum Iudeos dolor 896 (392)	Elis pontificis filiorū nequitia. ibid.
Dauidi Saulus mortem callidè molitur 153	dolorem metus antecedit 896 sequitur tristitia. ibidem.	Elis pontificis mors 135
Dauidem Saulus persequitur 160	dolus Iudeorum in Romanorum milites 774	Eliseus egrotans uaticinatur 256. & 244
Debora 123	Domitiani gesta cōtra Germanos & Gallos 830	Eliseus oleum multiplicat 254
decimarum lex 101	Domitius Aenobarbus 554	Eliseus discipulum mittit ad Iehu uirgendum regem 249
Decius Mundus in exilium mittitur 499	donā ad faciendū tabernaculum 64	Elisei facta 245
decretum Antonij secundum Iudeos 395	Dora à Gabinio restaurata 382	Ennerus 16
decretum Atheniensium in Hyrcani honorem 387	Doris Antipatri mater ē regia eiicitur 471. & 645	ephodes 69
decreta Iulij Cesaris in Iudeorum fauorem 390	Doris Herodis uxor 613	Ephorus 856
decumarum lex 98	Doridis ad Antipatrum literæ 648	Ephraemes Iosephi F. 36
Deleasartus 858	Draconis leges 851	Ephremite à Iaphtha uicti 129
Demetriani Ionatham fugiunt 356	Drusilla Agrippæ filia 543	Ephremitarum fors 114
Demetrius Eucerus Alexandrū prælio superat 370	Romano nubit 554	Ephronem oppidum Iudas Maccebæus euerit 336
Demetrius Ionatham ad amicitia suā muneribus pertrahit 346		Epiphanes Antiochi Comagenorum regis filius 543
Demetrius Phalereus 313. & 877		epistola Antiochi in Iudeorum gratiam 322
Demetrius Phalereus regiarum bibliothecarum præfectus 313		epistola Petronij ad Doritæ 540
Demetrius suis inuisus 362		equestris ordinis uirt flagellis cæsi 676
Demetrii ad Ionatham literæ 347		Eroge 259
Demetrii impietas 600		Essæus uates 598
Demetrii interitus 347		de Essæis Herodes cū religiose senserit 434
		Esai & Iacobi natiuitas 22

Esai progenies	29	fames Iudeam infestat 195. & 429.	Galileorum & Samaritanorum con-
Esaiæ pro populo oratio	266	551	flitum 671
Esaiæ scripta	267	famis horrendæ descriptio 797	Galileorum in Iosephum fauor 578
Esaiæ locus	910	fame laborantibus Iudeis Herodes	Galileos in Sepphoritas seuietes Io-
Esau Chananæas uxores ducit	23	subuenit 430	sephus cohibet 586
Esau uenatum à Iacobo missus	23	sanum sanctum 779	Gamala in Romanorū fide perstant
Esau Iacobo ius primogeniti uendit	29	Faustus Cornelius Sylle F. 604	565
Eschol	16	Felicitas Iudææ presidis gesta 555	Gamale descriptio 731
Escon puteus Isaci	22	Ferreus mons 756	Gamale obsidio 732
Esdra pro populo leges recitat	298	festi tabernaculorum 75	Gamale excidium 735
Essenorum secta	494. 662	filie Loti à patre grauidatæ 17	Gamalam Iosephus reddit firmiorē
Essenorum in tormentis constantia	664 de diuinitate animæ opinio.	filii Dauidis spurii moritur 182	732
ibidem.		Filius uenit, cur clamarint Hierosoly-	Gamenses uictus deficit 734
Essenorum aliud collegium	665	mitæ 783	Garißima penè potitur Iosephus 587
Esther Artaxerxi nubit	301	filium mater coquit & comedit 812	gaudium 896
Esther Iudeos pro se orare iubet	303	Flori in Cesarienses & Hierosoly-	Gaza à Gabinio restaurata 382
Esther causam percontatur luctus		mitas seuitia 676	Gazei Ionathe se dedunt 354
Mardochei	303	Flori in Iudeos seuitia 675	Gedeon Madianitarum castra explo-
Esther regē inuitat ad cōuiuiū	304	foedus Abimelechi cum Isaco 23	rat 125
Esther Amanem accusat apud regem	306	foedus fraudulentum Gabaonitarum	Gedeon populum liberat. ibidem.
Estheræ regem adiuturæ preces	304	cum Hebræis 112	Gedeoni inuident Ephraimitæ 126
Eulmaraduchus Nabuchodonosori		foeno ueteri Iudei uestuntur 812	gemmæ duodecim in ueste pontificis
filius	860	Fontei Agrippa à Sarmatis occidi-	uictorie prænunciat 73
eunuchos Alexander muneribus cor-		tur 831	Genesar lacus 729
rumpit	636	fossum lex 104	gentiles omnes sine respectu in urbē
de Eunuchis Herodis habetur quæ-		fratres Iosephi pro speculatoribus re-	Hierosolymam recipiuntur 739
stio	454	gni comprehensi 36. & 37	genus Antipatri 376
Eupator templum obsidet Hierosoly-		fratrum septem ad Antiochum respō-	genus Iosephi 562
mitanum	339	sio 903 supplicia. ibid. & inde	Geraræ rex Saram rapit 18
Euryclis calliditas	638	Fuluia 499	Gerase deuastatio 658
Euryclis calumniæ contra Herodis		de Furibus uendendis lex ab Herode	Gerastratus 861
filios	458	lata 438	Germani cuiusdam augurium de A-
Eutychus Agrippam apud Tiberiū			grippa 507
accusat	507		Germanorū seuitia occiso Caio 528
excidium Tarichearum	730		Germanici mors 497
excidium Gamale	735		Gesius Florus 558
excidij Hierosolymitani initium	738		Gesius Florus Iudeos multis iniurijs
expeditio Herodis in Arabiam	457		afficit 561
exploratores in Chananæā missi	80		Gesij Flori iniquitas 674
exploratores Hierichuntē missi	108		gigantum posterius deleti 15
à Rachaba excepti.	ibid.		Giscala à Tito capitur 736
Ezechias latro interficitur	388. 609		Giscalai malicia 698
Ezechie ad populum oratio	262		Glaphyra Archelai Cappadocum re-
Ezechias sacrificat	262		gis F. 503
Ezechias à morbo diuinitus sanatur	267		Glaphyræ somnium 661
Ezechias Iudeorum pontifex	863		Glaphyræ superbia Alexandrū om-
Ezechielis locus	910		nibus iniuriam reddit 634
			Glaphyram ducit Alexander 439
			Goboliis 29
			Godolias 277
			Godolias ab Ismaele interfecit 278
			Goliath à Davide interfecit 152
			Goliathus Hebræos prouocat ad cō-
			tamen 151
			Gorionis interitus 751
			Gotholia Dauidis semen extinguere
			conatur 252
			Gotholie mors 253
			Græci annalium neglectores 851
			Græci à Phœnicibus & Cadmo licen-
			tiam acceperunt 850
			Græci

I N D E X.

Græci quādo literas acceperint	850	Herennius Capito Iamnia procurator	504	Herodes fame laborantibus subuenit	430
Græci ueritatem in scribendo negligunt	852	Hermæo Danaï nomen inditū	866	Herodes filios in uincula conijcit	460
Græcorum dii	891	Hermippus	861	Herodes filios Romam mittit	432
Græcorum & Iudeorum apud Alexandriam seditio	512	Herodes à Malcho Arabie regere pudatur 400 Rhodum appellat ibid. Antonio casus suos narrat ibidem.		Herodes filijs reconciliatur	447
Græcorum peccatum in rebus diuinis	892	Herodes à Cleopatra honorificè suscipitur	616	Herodes Galilææ præficiuntur	609
Græcorum primi Aegyptiorū Chaldeorumq; discipuli	851	Herodes ab Areta bello superatur	501	Herodes Hyrcano à maleuolīs accusatur	610
Græcorū scriptorum discordia	851	Herodes accusatur 612. & 659. & 433		Herodes Hyrcanum interficit	421
Græcorū discordiæ causæ.	ibidem.	Herodes ad Agrippā nauigat	439	Herodes legem fert de uendendis filiis	438
Græci in historijs quantum credendum	850	Herodes Agrippam spendidè excipit	439	Herodes Mariammæ fortunam suam narrat 423. foris fortunatus domi contra	424
Gratus regiorum militum dux	487	Herodes Antigonum Aristobuli F. è Iudæa pellit	394	Herodes Mariammen & Iosephum interfici iubet	632
H		Herodes Antigonum uincit	612	Herodes Mariammæ interficit 425	
H Aliphragnuthosis	856	Herodes Antipatridem oppidum cōdit	448	occisa uxore in morbum incidit 426	
Harmais	856. & 857	Herodes Antipatris cognoscit infidias	470	intimos amicos interficit. ibidem. in peregrinos mōtes destruat 427	
Harmesses	857	Herodes Antipatris F. Ezechiam latronem interficit	388	amphitheatrū exstruit. ibidem	
Heber	13	Herodes Antipatrum F. ad aliorum depresseōne euehit 443		Herodes morbo corripitur	650
Hebræi à Chananeis uicti	82	Herodes Antipatrum accusat	444	Herodes nouum templum Hierosolymis edificat	436
Hebræi à Goliatho ad certamē provocati	151	Herodes Antipatrum mittit ad Cæsarem	469	Herodes Pheroram obiurgat	453
Hebræi à Palestinis uicti	164	Herodes Antipatrum accuset	473	Herodes quinquennales ludos celebrat	447
Hebræi ab Aïnatis cladem accipiunt	110	Herodes Antipatrum literis ad se redire hortatur	647	Herodes quomodo se gesserit in pugna contra Antigonum & Parthos	614
Hebræi Balami cōsilio ad stupra pellecti	92	Herodes Antonii donis cecat	414	Herodes rex Iudearum constituitur	401. & 616
Hebræi bis ultra Euphratem traduntur	279	Herodes Antonio Samosata obsidentis supplicium latum uadit	405	Herodes seditionibus occurrit 434	
Hebræi de expugnanda Chananea desperant	80	Herodes Antonio uirtutem suā probat	620	de Esseis cur religiosè senserit. ibi.	
Hebræi Deū carmine collaudāt	56	Herodes Arabum copias uincit	625	Herodes seipsum manū aduersus seditiones	429
Hebræi fundunt Amalecitas	60	Herodes Aristobulo dat pontificatū	411	Herodes Simonis filiam ducit in matrimonium 431	
Hebræi in Sinā mōtem educūtur	56	Herodes Aristobulum tollendum curat	412	castellum condit. ibid. extraneos colit. ibid.	
Hebræi murmurāt cōtra Moysen	57. & 59. 82	Herodes bellum Aretæ infert	417	Herodes Siraonis pyrgum instaurat	628
Hebræi per mare transeunt	55	Herodes Cæsari templum extruit	434	Herodes Syriae procurator constituitur	627
Hebræi regem petunt	139	Herodes Cæsaris scriptis paret	640	Herodes templum Cæsari dedicat	628
Hebræi scriptis suis quantoperè credant	853	filios suos accusat. ibidem.		Herodes tetrarcha in exilium missus	512
Hebræorū pueri mares necatur	44	Herodes cū familia in Idumæam fugit	399	Herodes totius Coeleſyrie dux constituitur	393
Hebræorum de Madianitis uictoria	94	Herodes cur in suos crudelis	448	Herodes triclinij casum mirè euadit	406
Hebræorum annales	852	Herodes Davidis sepulchrum spoiliat	450	Antigonianos uincit. ibid. laudās periculum mirificè effugit. ibidem.	
Hebræorum de Moysæ opinio	81	Herodes de cōmeatū prospicit	403	Herodes turbis domesticis miserè aggitatur	454
Hebræorum libri	853	apud Hierichuntē uincit Antigonianos	403	Herodes uincit Pappum	621
Hebron	14	Herodes & Philippus urbes in honorem Cæsaris condunt	495	Herodes uxorem ducit	622
Hebron capitur	118	Herodes etiam à Cæsare regnum obtimet	422	Herodis ad populum concio, de templo extruendo	435
Hecateus Abderita quando uixerit	853			Herodis ad populum oratio	447
Hecatei liber de Iudeis	863			Herodis	
Helena Adiabenorū regina Iudæam religionem amplectitur	546				
Helena Hierosolymā uadit	548				
Helena Monobazimater	782				
Hellanicus ab Acusilao de originibus differt	851				
Helon	129				
Herculis delubrum	858				

INDEX.

Herodis ad suos oratio	625	Hieremias ab Aethiope ex carcere extrahitur	275	Hierosolymitanum templum quando extructum	859
Herodis calamitates domesticae	631	Hieremias in Aegyptum abduciur	279	Hierosolymitani portas Romanis claudunt	379
Herodis concio ad exercitum	418	Hieremias Sedeciam frustra monet	275	Hierosolymitani excidij initium	738
Herodis cum filijs disidium	631	Hieremias oracula & calamitates	272	Hierosolymitani concordēs sunt	783
Herodis de Arabibus uictoria	419	Hieremias & Iezecielis oraculorum ueritas	276	Hierosolymitae praelio uicti à Iesu	112
Herodis de hostibus uictoria	619	Hierichuntis euersio	109	Hierosolymitae bello se preparant	701
Herodis domesticae discordiae	451	Hierichuntis descriptio	756.757	Hippicos turris	777
Herodis ex Italia nauigatio	402	Hieroboam decem tribuum rex factus	222	Hirene Ptolemæi concubina	878
expeditio in latrones	404	Hieroboam aureas uitulas facit	223	historiae ueritatem à Græcis negligi	592
Herodis felicitas	434	Hieroboami regis Israelitarum gesta	223	historiae uerae indicium	852
Herodis filij in Iudæa reuertuntur	439	Hieroboami uxor Achiam uatem cōsulit	227	Historicorum negligentia taxatur	591
Herodis filij reconciliati	633	Hieroboami contra Abiam expeditio	228	historicis quid obseruandum	375
Herodis filij apud Berytum in concilio damnantur	463	Hieroboamo Achia regnum praedicat	222	Homeri uersus	527
Herodis funeratio	481	Hieronymus historicus	865	Homeri carminis uetustas, & an ab Homero scriptum fuerit	851
Herodis in Caesaris milites officia	627	Hierosolyma capiuntur, excepta arce	117	Homeri carmen ex cantilenis compositum	851
Herodis in Arabiam expeditio	457	Hierosolyma expugnantur	275	homicidij lex	99
Herodis in parentes pietas	629	Hierosolyma trepidè instaurantur	299	homo ratione à Deo ornatus, conditus	898
Herodis in extraneos beneficentia	448 & 630	Hierosolyma Romano populo fiunt stipendiaria	381	hominis priuati sacrificia	73
Herodis minas arte dissoluit Archem laus	637	Hierosolyma ab Herodianis expugnantur	407	Hyc quid significet	856
Herodis morbus	478	Hierosolymae uastatio	594	Hycos.	ibid.
Herodis mors	480. 652	Hierosolyma capta	623	Hyrchanus Iosephi filius	325
Herodis sepultura.	ibid.	Hierosolyma quando condita	856	Hyrchanus Iosephi F. fratrum in se cōcit inuidiam	325
successores	653	Hierosolyma urbs munitissima	865	Hyrchanus à patre in Aegyptum mittitur	326
Herodis nouissima crudelitas	479	Hierosolymae urbis historia breuis	825	Hyrchanus Ptolemæo dona dat	327
Herodis progenies	467. 502	Hierosolymam Antiochus Epiphanes uastat	329	Hyrchanus Arionem dispensatorem conijcit in uincula	326
Herodis regnum iniquitate repletum	636	Hierosolymam munit Agrippa	541	Hyrchanus Iosephi filius fratres sibi insidiatos praelio uocat	328
Herodis testamentum à Caesare confirmatur	490	Hierosolymam obsidet Pompeius	603	Hyrchanus castrum edificat.	ibid.
Herodi Caesarē placat Nicolaus	461	Hierosolymorum moenia reficiuntur	356	Hyrchanus quomodo principatu potitus	360
Herodi regnum augetur	627	Hierosolymorum descriptio	775	Hyrchanus ex Davidis monumento per cuniam petit	361
Herodi Trachonitis attribuitur	433	Hierosolymorum oppressio	677	Hyrchanus cum Romanis amicitiam renouat	362
Herodi uenenum paratum	644	Hierosolymorum intestina discordia	751	Hyrchanus ocio fruitur 363 Samaria obsidet.	ibid.
Herodem Cleopatra ad stuprum sollicitat	416	Hierosolymitana arx à Iuda oppugnata	338	Hyrchanus in Phariseorū odium incurrit	364
Herodem Syllæus accusat apud Caesarem	458	Hierosolymitanum templum incensum	276	Hyrchanus Samaria solo equat	364
Herodianas mulieres Pharisei decipiunt	468	Hierosolymitanum templum Pompeius expugnat	380	Hyrchanus Alexandri F. pontificatum accipit	375
Herodias ad nauigandum Romā Herodem perpellit	511	Hierosolymitanum templum spoliatur	607	Hyrchanus Alexandri F. amator occiditur	373
Herodiadis amore captus Herodes	501			Hyrchanus pontifex	386. & 601. 604
Herodium Bassus capit	834			Hyrchanus Herodem ad dicendam causam euocat	388
Herodion rex	615				Hyrca-
Herodotus	851				
Herodotus mendacij accusatus	855				
Herodoti locus de circuncisione	862				
Herodoti locus	266				
Herodoti testimoniū de Aegypti rege Sufaco	226				
Hieremias uates	271				
Hieremias Sedeciam commonefacit	273				
Hieremias ob ueritatē uexatus	274				

INDEX.

Hyrcanus ad Herodem reuertitur
411
Hyrcanus interficitur 631
Hyrcani Iosephi F. mors 329. &
365. & 421
Hyrcani in Syriam expeditio 362
Hyrcani fuga ad Aretam regē Ara-
bum 376
Hyrcano Iudæi conciliantur 387
Hyrcano amputatur auriculæ 399
Hyrcanum captiuum Parthi abdu-
cunt 398
Hyrcanum obsidet Antiochus 396
inter Hyrcanum & Aristobulum de
rerum summa conflictus 602
Hyoscyamus herba 69

I

I Abissani Saulem parentant 169
Iacimus pontifex 560
Iacobus Isai felicitatem anteverit
23
Iacobus Carras peruenit 24
Iacobus in Mesopotamiam missus
24
Iacobus cum Labane de Rachele du-
cenda pacificatur 25
Iacobus Esauum donis sibi placat 27
Iacobus iniquè à Labano tractatus
27
Iacobus Iosephum laget 32
Iacobus filios in Aegyptū mittit fru-
mentatum 36
Iacobus Iosephum superstitem esse co-
gnoscit 42
Iacobus Pharaonem salutat 43
Iacobus Iudæ Galilæi F. cruci affigi-
tur 551
Iacobus frater Iesu Christi 557
Iacobi & Esai natiuitas 22
Iacobi somnium de scala 24
Iacobus Labani gregibus præficatur
25
Iacobi fuga in patriam 26
Iacobi & Labanis fœdus 27
Iacobi uisio 27
Iacobi cum angelo lucta 28
Iacobi opes 30
Iacobi in Aegyptum migratio 42
Iacobi mors 43
Iacobum Deus consolatur 24
Iacobum Labanus persequitur 26
Iadon in aram Hieroboami uaticina-
tur 224
Iairus Israelitarum præses 128
Ianius 855
Iaphæ expugnatio 718
Iaphæi à suis excluduntur. ibid.
Iaphthes ab Hebræis dux adsciscitur
128

Iason pontifex impius 899
Iaziel uates Iosaphato uictoriâ spon-
det 241
Ida Mundi liberta cruci affigitur
499
Idumæa 29
Idumæi Hebræis transitum denegant
88
Idumæi à Iudæis deficiunt 249
Idumæi circumcidi coguntur 362
Idumæorum ad bella alacritas 744
Idumæorū pro Hierosolymitanis ad-
uentus 744
Idumæorum crudelitas 748
Iebosthus Sauli F. ab Abenero rex
creatus 170
Iebosthus insidijs opprimitur 173
Iechonie regis exemplum 806
Ieda 269
Iehu rex ungitur 250
Iesus & Chalebus populum cōsolan-
tur 80
Iesus successor Moysis 95
Iesus Hierosolymitas prælio uincit
112
Iesus concionem conuocat 113
Iesus tribubus præcipit, ut hostes ex-
terpent 115
Iesus Transiordanenses dimittit 115
Iesu nouissima uerba & mors 117
Iesus Christus à Pilato cruci addictus
498
Iesus Gamalielis F. pontifex constitu-
itur 558
Iesus latro à Iosepho comprehendit-
ur 569
Iesus Damnei F. pontifex constituitur
558
Iesus Saphie F. seditiosus 571
Iesus Tobie F. latronum dux 726
Iesus Thebuti F. Tuo sacra donaria
tradit 822
Iesu uaticinium 106
à Iesu exploratores Hierichuntem
misi 108
Iesu cum Deo expostulatio de acce-
pta clade 111
Iesu ad Idumæos oratio 744
Iesu Anani F. querelæ annorum septē
817
Iethegleus 49
Iethræ fors 118
Ieturus 19
Ieus Baalis sacrificios necat 252
Iezabela Achab uxor impia 231
Iezabela mors 251
Imagines Cesaris Pilatus Hierosoly-
mis statuit 497
de Immortalitate animæ Eleazari ad
suos oratio 843
Immunda quæ statuerit Moyses 76

imperatorum pericula Deo cura
771
imperatoribus Iudæi non ponunt sta-
tuas 879
indigenarum impietate Romani ad
bellū contra Iudæos incitati 790
insula pontificis 69
insidiæ Antipatri contra Herodem
468
insidiæ Antipatri Herodes cognos-
cit 470
Interpretes septuaginta à Ptolemæo
dimittuntur 320
inuenti lex 103
Ioabus Abenerum dolo interficit
172
Ioabus Idumæos domat 178
Ioabus Ammonitas prælio uincit
180
Ioabus Dauidi arte persuadet, ut A-
besalomum reuocet 185
Ioabus Dauidē oburgat, quod A-
besalomum lugeat 191
Ioabi mors 205
Ioachimus Iudææ rex captiuus Baby-
lonem abductus 273
Ioachimus Iudææ rex 271
Ioabus pontifex Iosaphum regem curat
252
Ioannes Carææ filius captiuos ab Is-
maele recipit 278
Ioannes Baptista & c. dicitur 502
Ioannes Leui F. Galilæos à Iosepho
auocare conatur 570
Ioannes Leui F. Iosepho imperium
per Simonem abrogare conatur
574
Ioannes Leui F. homo fallax 736
Ioannes Leui F. Hierosolymitanos
ad bellum incitat 738
Ioannes Leui F. arcanorum prodia-
tor 743
Ioannes Leui F. cōcordiæ causa ad
Zelotas mittitur. ibid.
Ioannes arte deiecit aggeres 795
Ioannes & Simon capiuntur 825
Ioannis dolus 567
Ioannes Giscaleus falsos rumores de
Iosepho spargit 698
Ioannis in Iosephum ingratitudo
568
Ioannis Leui F. fuga 737
Ioannis Idumæorum ducis interitum
597. & 784
Ioan. egrotantem uisit Eliseum 255
Ioan. Hierosolyma populatur 257
Ioasphus templum curat instaurandū
254 mortuo præceptore Ioado
degenerat. ibid.
Ioazus Iudææ rex 271
Ioazarus pontifex 493. 495
Iobelus

INDEX

Iobelus annus	78	Iosaphati pietas	238	potentia. ibid.	Iolyma. ibid. in periculo uersa-
Iodes Eglonem interficit	123	cum Achabo foedus. ibidem.			tur
Ione oraculum 257 historia	258	Iosaphati classis naufragium	242		580
Ionathas Dauidem conuenit	160	Iosedecus pontifex	559		Iosephus Matthiae F. periculo eripi-
Ionathas Dauidi patris animum indi-		Iosephus a fratribus uenditur	31		tur 582 Simonem rapit 583 Ti-
cat 153 patrem Dauidi reconcilia-		Iosephus ab hera sollicitatur	32		berienfes uincit. ibid. Tiberien-
liat	154	Iosephus in uincula conijcitur	33		sibus praedam reddit 584 perfici-
Ionathas Iudae fratri succedit	343	Iosephus captiuorum somnia inter-			cit ut Ioanes deseratur a suis 586
Ionathas Bacchidem uincit	344	pretatur	34		Garisima penè potitur
Medabenses ulciscitur. ibid.		Iosephus Pharaothae somnia inter-			587
Ionathas insidias declinat	345	pretatur	35		Iosephus Matthiae F. cum Tito Hie-
Ionathas ab Alexandro post mortē		Iosephū Aegypto praeficit Phara-			rosolymam missus 589 a Vespas-
Demetrii in summo honore habi-		thes	36		fiano in honore habitus. ibid.
tus	349	Iosephus fratres speculatores esse di-			Iosephus bellum Iudaicum cur Gra-
Apollonium praelio uincit. ibid.		cit	36		cè descripsit
Ionathas Azonem incendit	350	Iosephus Simeone retēto, ceteros fra-			591
Ionathas Ioppen occupat	ibid.	tres in Chananeam remittit	37		Iosephus Gorionis F. belli dux decla-
Ionathas Demetrium donis sibi pla-		Iosephus fratres per speciem furti de-			ratur
cat	352	uia reuocandos curat	38		696
Ionathas Demetrio mittit auxilium		Iosephus fratribus se indicat	41		Iosephus Matthiae F. rector Galilae-
353		Iosephus Aegyptiorū facultates Pha-			designatur. ibid.
Ionathas Demetrianos uincit	354	raoni emit	43		Iosephus milites suos ad bellum in-
cum Romanis & Lacedaemonijs		Iosephus Tobiae F. Syriae uestigia			struit
amicitiā renouat	355	colligit	325		697
Ionathas a Tryphone dolo captus		Iosephus Zachariae F. malè pugnat			Iosephus ex periculis euadit
357		336			699
Ionathas Anani F. pontificatum re-		Iosephus Herodis frater in praelio			Iosephus Sepphorim recuperat
pudiat	541	occiditur	405		701
Ionathas pontifex	560	Iosephus mulieribus arcanum dete-			Iosephus a suis deseritur
Ionathas a Tryphone occisus	555.	git 414 eiusdem mors	415		709
595. 672		Iosephus Camydae F. priuatur pon-			Iosephus Hierosolymam literas mit-
Ionathas textor uiuius exurit	849	tificatu	551		tit 710 Iotaptata se confert. ibid.
Ionathae Saulus irascitur	156	Iosephus Simonis F. pontifex consti-			Iosephus de fuga deliberat
Ionathae cum Iudaeis foedus	345	tuitur	557		713
Ionathae Gazae se dedunt	354	Iosephus Matthiae F. Romam profici-			Iosephus suos disponit
Ionathae mors	358	ciscitur 563 Iudaeos a bello reuo-			716
Ionathae ad Iosephum insidiosè lite-		care conatur. ibidem.			Iosephus in putrum se abdit
re	576	Iosephus Matthiae F. Phariseorum			720 se
Ionathae maliciosum mendaciū	580	placitis additus. ibid.			dedit
Ionici Iudaei Graecos apud Agrippā		Iosephus Matthiae F. naufragium pa-			721
accusant	440	titur. ibid.			Iosephus ad Vespasianum adducitur
Ioppe	432	Iosephus Galileos in Sepphoritas se-			723
Ioppe diruitur	725	uientes cohibet 586. uiuus ca-			Iosephus Gamalam reddit firmiorē
Ioramus	277	ptus	589		732
Ioramus Achabi F. Moabitas super-		Iosephus Matthiae F. direptas Agrip-			Iosephus Matthiae F. captiuitate libe-
rat	241	pae facultates reseruat 567 Ga-			ratur
Ioramus Moabitarū regi bellum in-		lileam in pace continet ibid. Ioan-			765
fert	243	nis insidijs penè oppressus 568			Iosephus Matthiae F. lapidis iactus
Ioramus Iudeorum rex	245	seditionem Galileorum cohibet.			uulneratur 799 conualefcit. ibi.
Ioramus Iudae rex sceleratus	248	ibidem. Iesum latronem sibi insti-			Iosephus Matthiae F. a Iudaeis eludi-
Ioramus occisus a Iehu	250. &	diantem comprehendit 569 Tra-			tur
249		chonitas per uim circuncidi pro-			821
Ioramum Eliseus de insidijs premo-		hibet ibid. in maximum periculū			Iosephus Matthiae F. falso a Catullo
net 245 hostes cecari facit. ibid.		cadit 570 Trachonitas prima-			accusatur
Iordanis in Asphaltitem se exonerat		tes clam dimittit 572 Tiberia-			849
729 per lacū Genesar fluit. ibid.		dē astu recipit 573 oppida mu-			Iosephus Matthiae F. Galileorū dux
Iordanem traiciunt Hebraei	109	nit 574 oraculo confirmatur			853 captus a Tuo & Vespasia-
Iosadocus pontifex	277	576 inebriato milite insidias co-			no. ibid.
Iosadocus captiuus Babylonē ductus		gnoscit 577 Ionathae literas in-			Iosephi natiuitas
ibidem.		tercipit 578 Ionathae insidias re-			26
Iosaphatus Dei implorat opem	241	fellit 579 homines mittit Hiero-			Iosephi somnia
					30
					Iosephi fratres a Pharaothe liberali-
					ter tractati
					41
					Iosephi & patris congressus
					43
					Iosephi mors
					44 & 620.
					Iosephus Tobiae F.
					324
					Iosephi Tobiae F. & Ptolemai con-
					gressus
					324
					Iosephi Matthiae F. studia
					563
					Iosephi Matthiae F. aduersus Ebutiū
					militia 570 astus militaris 572.
					579 somnium 576 ad Ionathā
					responsio 577 inimicos Galilaei
					repudiant. ibidem. astus Ananiae
					malicie oppositus 581 casus de
					equo 588 facta postquam in Ro-
					manorum potestatem uenit 589
					Iosephi

I N D E X.

Iosephi contra falsos de se rumores sparfos defensio	698	cum Isaco foedus Abimelechi	23	Iudei 800 crucifixi	371
Iosephi strategema	711.712 &	Isiacorum flagitium Romæ perpe- tratum	498	Iudei ad Tigranem legatos mittunt	374
Iosephi consilium aduersus arietem	714	Isidis statua in Tiberim mergitur	499	Iudei legum diuinarum obseruantissi- mi	380
Iosephi uaticinium de Vespasiano et Tito	723	Ismael circuncisus	18	Iudei primores Antipatrum apud Hyr- canum accusant	388
Iosephi Matthie F. ad Iudeos oratio	788	Ismael ablegatur	ibid.	Iudei Athenionis proditiōe ab Ara- bibus uincuntur	417
in Iosephi patrem captum Simonis crudelitas	798	Ismael Godoliam interficit	278	Iudei regem deprecantur apud Cæ- sarem	489
Iosephi Matthie F. mater in carcere conclusa	799	Ismael Fabi F. pontifex	495	Iudei Roma pelluntur	499
Iosephi ad Ioannem oratio	806	Ismael Phabei F. pontifex constitui- tur	556	Iudei Pilatum accusant	ibid.
Iosephi oratio pro deditiōe Iudeo- rum	ibid.	Ismaelis natiuitas	16	Iudei apud Petronium statuas depre- cantur	513
Iosephi Iacobi F. temperantia	897	Israel uocatur Iacob	28	Iudei Seleuciam migrant	520
Iosepho somnia sua narrat Pharaon- thes	35	Israelite ab Aegyptijs afflicti	44	Iudei in templo opprimuntur	551
Iosepho Matthie F. prouincia Galia- lee mandatur	566	Israelite Deo supplicant	ibid.	Iudei 18 securi percutiuntur	671
Iosepho mortem sui minantur	721	Israelite in Assyriorum seruitutem traditi	122	Iudei fustibus ceduntur à Romanis	678
Iosephum hera apud herum crimina- tur	33	Israelite ab Amalecitis uicti	124	Iudei seditiosi à Romanis occiduntur	691
in Iosephum Matthie F. struitur ca- lumnia	582	Israelite Dauidem in regnum reuo- cant	191	Iudei à Damascenis uicti	696
Iosias religionem instaurat	270	Israelitarum ex Aegypto migratio	53	Iudei Iosephum ut mortuum deslent	725
Iotapate sius & munitio	711	Israelitarum luxus à uate reprehen- sus	118	Iudei Romanos aggrediuntur	772
Iotapate excidium	719	Israelitarum administrationis mu- tationes	295	Iudei Iosephi admonitionem respu- unt	789
Iotapateni Romanos fugant	708	Israelitas persequuntur Aegyptij	54	Iudei crucifixi	794
Iotapateni strenuè se defendunt	710	Issacharis et Zabulonis natiuitas	26	Iugaici pueri astucia	819
Iotapatenorum mucus deijcitur	716	Issenus	196	Iudei sceno ueteri uescuntur	812
Iotapatenorum impugnatio iterata ibid.		Iusus	277	Iudei fugientes à Romanis suscipiun- tur	822
Iotapatenos aquæ penuria affligit	712	Itaburius mons à Placido occupatur	734	Iudei uenduntur	822
Iotape Sampsigerami Emesorum re- gis filia	503	Itaburij montis descriptio	ibid.	Iudei tributa in Capitolium ferre co- guntur	837
Iothamus Iudeæ rex	260	Itaburius mons	123	Iudei seipso interficiunt	846
Iothan Sicimitis per fabulam poenae ominatur	126	Ithaca Ptolemei concubina	878	Iudei cum cæteris gentibus commerc- cium non habent	854
Iouis Olympij sanum	858	Ithobalus Astarte sacerdos	858	Iudei pastores	856
ira doloris & uoluptatis communis affectus	896	Iucundus Herodis satellites	459	Iudei Alexandrini	876
Iromus Tyrriorum rex	857	Iudea fame infestata	195	Iudei Imperatoribus statuas cur non ponant	879
Iromus enigmata Solomonis solue- re non potest	858	Iudea sub Antiocho Magno uexata	321	Iudei legum defensores acerrimi	863
Iromus Merbali frater	861	Iudea diuendita	837	Iudei leges suas ad unguem callent	887
Iromi cum Dauide amicitia	175	Iudea gens cur paucis nota	855	Iudei legum suarum seruantissimi	894 & 887
Iromi literæ ad Solomonem	208	Iudea gens populosissima	864	Iudeorum duplex clades	703
Iromi Tyrriorum regis cum Solomo- ne amicitia	857	Iudeæ terremotus	417	Iudeorum inimici interfecti	307
Isacharianorum fors	114	Iudeæ fames	429	Iudeorum & Samaritanum lis de templo Garizitano	348
Isacus Gerara se recipit	22	Iudeæ descriptio	704	de Iudeorum pietate & fide Antio- chi testimonium	322
Isacus ducit Rebeccam	22	Iudeæ uastitas	801	Iudeorum & Samaritarum lis	348
Isacus Esau uenatum mittit	23	Iudeæ magnitudo	864	Iudeorum potentia	370
Isaci natiuitas	18	Iudei in Chananeo bello duces	117	Iudeorum secta	355
Isaci putei	22	Iudei captiui Babylonem abducun- tur	279	Iudeorum ad Cæsarem legatio	449
Isaci mors	29	Iudei ab edificando templo prohi- bentur à Cambyse	288.289	Iudeorum seditio	478
		Iudei Alexandro obuiam eunt	311	Iudeorum	11
		Iudei à Samaritis instantur	323		
		Iudei Antiochi opem inuocant	329		
		Iudei sabbatho pugnare recusantes occiduntur	331		

I N D E X.

Iudeorum contra Sabinum seditio 485
 Iudeorum contra Pontium Pilatum seditio 497
 Iudeorum duo millia crucifiguntur 658
 Iudeorum & Syrorum seditio 673
 Iudeorum maxima strages 688 & 690 & 692 & 747
 Iudeorum dolus 717
 Iudeorum extrema insania 725
 Iudeorum dolus in Romanos milites 774
 Iudeorum audacia 802
 Iudeorum extrema impietas 807
 Iudeorum fames 811
 Iudeorum aliqui ad Titum confugiunt 822
 Iudeorum calamitas apud Antiochenas 828
 Iudeorum genus uetustissimum 850
 Iudeorum cum Lacedæmonijs comparatio 891
 Iudeos infestant Samaritæ 323
 Iudeos Antipater Hyrcano conciliat 387
 inter Iudeos & Samaritas seditio oritur 552
 inter Iudeos & Syros seditio Cæsariensis 556
 inter Iudeos & Sabinianos pugna 656
 de Iudeis manumittendis Ptolemæi mandatum 314
 Iudeis nullum ærarium, præter sacrum 384
 Iudaica captiuitatis exordium 688 & 675
 Iudaicas leges exteri emulantur 894
 Iudas Maccabæus Matthiæ patri succedit 332
 Iudas suos animat, & Seronem occidit 333
 Gorgianos prælio uincit 334
 Lysiam uincit. ibidem.
 templum ædificat. ibidem.
 finitimos hostes debellat 335
 Iudas Maccabæus Timotheanos uincit 336
 Ephronem oppidum euertit. ibidem.
 Iudas Maccabæus arcem Hierosolymitanam oppugnat 338
 Iudas Eupatori obuiam uadit. ibidem.
 Iudas Nicanoris insidias effugit 341
 Iudas Nicanorem occidit 341
 Iudas Maccabæus cum Romanis foedus facit 342

Iudas & Saripheus in Herodem coniurant 477
 Iudas Ezechie, latro, regnum affeclat 486
 Iudas Galileus res nouas molitur 493
 Iudas Gaulanites. ibid.
 Iudas & Matthias sophistæ 650
 Iudæ ad Iosephum super Beniaminis furto, oratio 39
 Iudæ Maccabæi interitus 343
 Iudæ Galilæi secta 495
 mors 595
 Iuliani centurionis lapsus 805
 Iulius Archelaus Græcæ literaturæ peritus 853
 Iulij Cæsaris decreta in Iudeorum salute uorem 390
 Iulus 277
 iusiurandum Iudeorum 883
 Iustus à Iosepho aufugit 587
 Izates circumciditur 547
 Izatæ natiuitas 546
 Izatæ de Abia Arabum rege uictoria 549
 Izatæ Vologesus bellum infert 559

L

L Abas 24
 Labanus Iacobum persequitur 26
 Laborosoarchodus 860
 Lacedæmoniorum cum Onia Iudeorum pontifice societas 328
 Latopolis 53
 latrocinantium tumultus 670
 Lacedæmoniorum cum Iudeis comparatio 891
 latronum crudelissima facinora 797
 legationes Hyrcani & Aristobuli à Scauro petentes auxilium 377 & 378
 legatos mittit Iaphthæ ad regem Ammonitarum. 128
 leonibus obiectus Daniel 909
 leprosum qui Moysen esse dicunt, reselluntur 76
 Leui Iacobi F. 897
 Leuitæ tabernaculo præfetti 76
 Leuitæ historia, cuius uxor à Gabæenis stupro necata est 118
 Leuitæ contra legem linea stola utuntur 558
 Leuitarum sedes 78
 Leuitis decumas & oppida Moyses assignat 87
 Leuis natiuitas 26
 Leuis & Simeon in Sicimitas seuiunt 28

lex puerperarum 77
 rerum uenerearum. ibid.
 Zelotypiæ. ibidem.
 lex urbis sacræ 98
 decumarum. ibidem.
 lex homicidij 99
 regis. ibidem.
 terminorum. ibidem.
 lex agriculturæ 100
 decimarum 101
 lex matrimonij 101
 stupri. ibidem.
 repudij. ibidem.
 lex de ducenda uxore defuncti fratris 102
 lex de poena non obedientium parentibus ibid.
 lex plagij & furti 103
 seruitutis. ibidem.
 inuenti. ibidem.
 de ope alteri ferenda. ibidem.
 talionis. ibidem.
 lex mutui 103
 lex ueneficij 104
 bouis petulci. ibidem.
 caduceatorum 105
 spadonum 104
 depositi. ibidem.
 fossarum. ibidem.
 mercedis. ibidem.
 lex uictoriæ 105
 lex proficiscendi 78
 lex de uendendis furibus 438
 legis tabulæ 64
 legis recitatio solennis 98
 legis libri in templo reperi 269
 legis nomen olim Græcis ignotum 885
 legislationem tempestas antegressa 63
 legislatoris & multitudinis officium 885
 legis disciplina 896
 legi sue Iudæi parent 887
 in Leges belli Moysis præfatio 105
 leges suas Iudæi ad unguem callent 887
 leges uariæ 889
 leges Platonis 890
 Lycurgi. ibidem.
 leges Iudaicas exteri emulantur 894
 legum defensores acerrimi Iudæi 863 & 894
 legum collatio 886
 Lia Iacobo tradita 25
 Libanus mons 85
 libationes principum 73
 liberalitas Herodis in externos 630
 liberorum septuaginta Achabii mors 251

de Lia

I N D E X.

<i>de Libertate Saturnini oratio</i>	531	<i>malicia Antipatri Herodis F.</i>	466	<i>Massade munitio</i>	<i>ibidem</i>
<i>Libya ab Ophre occupata</i>	20	<i>Malichus Antipatrum ueneno tollit</i>		<i>Massamus Ismaelis F.</i>	19
<i>ligna pinea noui generis</i>	219	393		<i>matrimonij lex</i>	101
<i>literæ Darij in Iudeorū gratiā</i>	296	<i>Malchus Arabiæ rex Herodem re-</i>		<i>Matgenus</i>	858
<i>Xerxis ad Esdras.</i>	<i>ibid.</i>	<i>pudiat</i>	400	<i>Matthias Assamonæi F. etiam sabba-</i>	
<i>literæ Ptolemæi ad Eleazarum pon-</i>		<i>Malichus exactionum collector pro</i>		<i>tho hosti repugnandum, docet</i>	
<i>tificem</i>	315	<i>Cassio constituitur</i>	611	331	
<i>literæ Eleazari ad Ptolemæū</i>	316	<i>Malichi interitus</i>	394 & 612	<i>eiusdem testamentum</i>	332
<i>literæ Demetrij ad Ptolemæum</i>	315	<i>Malihæ Archelai matris mors</i>		<i>Matthiæ Assamonæi filij mors. ibi-</i>	
<i>Ptolemæi ad Eleazarum pontifi-</i>		656		<i>dem.</i>	
<i>cem.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Mambres</i>	16	<i>Matthias Theophili F. pontifex con-</i>	
<i>literæ Demetrij ad Ionatham</i>	347	<i>Man quid significet</i>	59	<i>stituitur</i>	559
<i>Onia ad Ptolemæum</i>	348	<i>Manacmus</i>	259	<i>Matthias & Iudas sophistæ</i>	650
<i>literæ Alexandri Antiochi Epiphæ-</i>		<i>Manahemus Esseus Herodi regnum</i>		<i>Matthiæ testamentum</i>	332
<i>nis F. ad Ionatham</i>	346	<i>predicit</i>	435	<i>Matthiæ Ionathæ fratri sacerdotium</i>	
<i>literæ Demetrij in Iudeorum fauo-</i>		<i>Manabemi interitus</i>	687	<i>defertur</i>	541
<i>rem</i>	352	<i>Manasses Iosephi filius</i>	36	<i>Matthias Iosephi pater iustitia cele-</i>	
<i>literæ Caesaris ad Herodem</i>	462	<i>Manasses captus</i>	268	<i>bris</i>	562
<i>literæ Claudij Caesaris de uestitu sa-</i>		<i>à Deo ueniam impetrat</i>	<i>ibidem</i>	<i>Matthiæ Asamonæi F. mors</i>	594
<i>cerdotali</i>	545	<i>Manasses uxorem repudiare uult</i>		<i>Maxilla, locus</i>	131
<i>literæ Ionathæ ad Iosephum insidio-</i>		309		<i>Memassus</i>	19
<i>se</i>	576	<i>Manassensium fors</i>	114	<i>Medaba</i>	377
<i>literæ Agrippæ regis ad Iosephum</i>		<i>Mandra</i>	278	<i>Medabenses uincuntur</i>	344
586		<i>Manethon scriptor Aegyptius</i>	855	<i>Medos Asiæ imperium notos fecit</i>	
<i>literæ Doridis ad Antipatrum</i>	648	<i>Manethon mendacij conuincitur</i>		854	
<i>literas Ionathæ Iosephus intercipit</i>		868		<i>Mela</i>	461
578		<i>Manethonis uerba de Iudeis</i>	855	<i>Melamborea</i>	724
<i>Liuias</i>	377	<i>de ratione temporum</i>	856	<i>Melcha filia Loti</i>	13
<i>locustis infestatur Aegyptus</i>	53	<i>Manethonis de Iudeis mendacia</i>		<i>Melcha Dauidem uirum suum noctu</i>	
<i>Longini præclarum facinus</i>	786	866		<i>dimittit</i>	154
<i>Longus seipsum interficit</i>	811	<i>manna de coelo delabitur</i>	58	<i>Melchisedecus Solymæ rex</i>	15
<i>Lotus Abrami filius adoptiuus</i>	13	<i>Manochis uxori apparet angelus</i>		<i>Melchisedech primus Hierosolymæ</i>	
<i>Lotus captiuus abductus</i>	15	129		<i>conditor</i>	825
<i>Lotus angelos hospitio excipit</i>	17	<i>manus in pariete scribens</i>	283	<i>Meloham Dauid in matrimonium</i>	
<i>Loti uxor in statuam salis uersa. ibi-</i>		<i>Marci Agrippæ fauor in Iudeos</i>	321	<i>ducit</i>	153
<i>dem.</i>		<i>Mardocheus coniurationem in re-</i>		<i>Memnonis sepulchrum</i>	667
<i>Loti filie à patre gravidate</i>	<i>ibid.</i>	<i>gem detegit</i>	302	<i>Memmius Regulus</i>	522
<i>lucta Iacobi cum angelo</i>	28	<i>Amanem adorare recusat</i>	<i>ibid.</i>	<i>Memphibosthus Dauidi obuiam ue-</i>	
<i>Iudi Circenses</i>	513	<i>Mardochei luctus</i>	303	<i>nit</i>	192
<i>Lugdunum relegatur Herodes</i>	512	<i>Mardocheo crux erecta</i>	304	<i>Memphæ Mithridati se dedunt</i>	
<i>lustratio à coitu</i>	889	<i>Mardocheo regis sigillam traditur</i>		608	
<i>Lusa</i>	377	306		<i>Menander Ephesus scriptor</i>	858
<i>Lycurgi leges</i>	890	<i>Maria Herodi indicium Iosephi in-</i>		<i>Menandri locus</i>	<i>ibidem</i>
<i>Lysanias Ptolemæi F.</i>	415	<i>dicat</i>	415	<i>Menandri testimonium de Ironeo &</i>	
<i>Lysimachi de Iudeis mendacia</i>	872	<i>Maria Eleazari F. filium coquit</i>	812	<i>Solomone</i>	216
M		<i>Mariamnes turris</i>	777	<i>Menandri testimonium de Eliana</i>	
<i>Macheras in Iudeos seuit</i>	405	<i>Mariamne ducitur ad supplicium</i>		<i>siccitate</i>	232
<i>Macheruntis descriptio</i>	834	425		<i>Menandri locus de Salmanasare</i>	
<i>Macrones</i>	862	<i>Mariamne mors</i>	88	264	
<i>Madianite & Balacus ad Balamum</i>		<i>Mariamnen ducit Herodes</i>	631	<i>Menedemus philosophus</i>	319
<i>mittunt legatos</i>	90	<i>maribruuntur Aegyptij</i>	55	<i>Menelai supplicium</i>	339
<i>Madianite ab Hebræis fusi</i>	94	<i>Marissa</i>	377	<i>mendacium Apionis de Græco ho-</i>	
<i>magistratum ordo</i>	99	<i>Marissa à Gabinio restaurata</i>	382	<i>mine à Iudeis immolando</i>	880
<i>magi Pharaonis</i>	51	<i>Mar locus</i>	56	<i>eiusdem de Zabido</i>	882
<i>magorum Aegyptiorum uirgæ à Mo-</i>		<i>Marphedes</i>	15	<i>Menophis</i>	866
<i>sis deuorantur</i>	51	<i>Marsus Syria præses</i>	541	<i>mensa tabernaculi</i>	67
<i>Magnus campus</i>	756	<i>Marsus</i>	504	<i>mens pia affectuum dux</i>	901
<i>maledicta in Iudeos Iosephus rescla-</i>		<i>Masmesus Ismaelis F.</i>	19	<i>Mesopotamij à Dauide uicti</i>	180
<i>lit</i>	865	<i>Massada ab Herode cur extructa</i>		<i>Mephramuthosis</i>	856
<i>maledicta Aegyptiorum de Iudeis</i>		841		<i>methir quid.</i>	68
866		<i>Massade excidium</i>	840	<i>Mephres</i>	856
				11 2	<i>Merbalus</i>

I N D E X.

Merbalus	861	Moyſes ad Pharaonē adducitur. ibi.	Nabæothēs Iſmaelis F.	19
mercedis lex	104	Mofes urbe Saba potitur	Nabalus	161
Michæas propheta vulnerari ſe iu-		Moyſes in Madienam fugit. ibid.	Davidem repudiat	162
bet	237	Moyſes Aethiopiffam ducit in ma-	Naballo	377
Michæas uaticinatur	239	trimonium. ibid.	Nebolaſſarius Babylonis Chaldeo-	
Michole Dauidis ſaltationem uiu-		Moyſes paſcit pecora	rumq; rex	859
perat	176	Moyſes Raguelis filias à paſtorū mi-	Nabuchodonoforus Ioachimū interfi-	
militaris diſciplina Romanorum		ria defendit. ibid.	cit	272
706		Moyſes à Raguele commeatum im-	Nabuchodonoforus Tyrum obſidet	
miles libros Moſaicos lacerat	552	petrat	861	
ſecuri percutitur.	ibid.	Moyſes Aegypti regem adiit	Nabuchodonofori aurea ſtatua	281
militis cuiuſdam impudentia	670	Moyſes Iſraelitas animat	Nabuchodonofori ſucceſſores	283
militum Romanorum religio	807	Mofes Dei opem implorat	Nabuchodonofori ſomnium Daniel	
militum Romanorum in obtempe-		Moyſes Hebræorum aduerſum ſe irā	interpretatur	281.282
rando diuina alacritas	797	mitigat	Nabuthus ab Achabo occiſus	235
militibus Titus prædam diſtribuit		Mofes aquam elicit ex petra	Nabuzardanēs dux	277
826		Moyſes Hebræos confirmat	Nachoris progenies	13
à Militiæ qui immunes	105	Moyſes Ieſum præſcit exercitui. ibi.	Nadabus & Abims igne ſacrifico cō-	
militiæ dux unus.	ibidem.	Mofes aram Deo VICTORI ex-	buſti	72
Miſael cur Miſachus ſit appellatus		truit	Nadabus Iſraelitarum rex	229
279		Moyſes decem præcepta ad populū	Nadonnædus Babylonius	860
Miſael in ardentem fornacem proj-		portat	Neemæ oratio ad reduces	299
icitur	909	Moyſes in Sinam aſcendit	Netire & Philippi fratrum uirtus	
miſericordiam in bello nocere	786	Moyſes in Aaronem ſacerdotiū con-	715	
Mithridates ab Anileo uictus	519	fert	Nam uicus	759
Mithridates Peluſium obſidet	608	Moyſes populo pœnam minatur à	Naphaſus	19
Moabitæ ab Hebræis uicti	244	Deo	Natban uates Dauidis flagitium re-	
Moabitarum rex filium ſuum immo-		Moyſis preces ad Deum	prehendit	182
lat.	ibid.	Moyſes Leuitis decumas & oppida	natiuitas Abrami	13
à Moabitis Iſraelite ſubiugati	122	aſignat	natiuitas Iſmaelis	16
Moabus	17	Moyſes populum à luſtu luſtrat	natiuitas Iſaci	18
Monobazus Iudæū ſe fieri uult	549	Moyſes populum reprehendit	natiuitas Rubeli	26
Morius mons	19	Moyſes populo fauſtas preces	Simeonis.	ibidem.
cum Mori. uſ doctrina coniungenda		dirasq; præſcribit	Leuic.	ibidem.
887		Moyſes populum in uerba legis adi-	Dan.	ibidem.
mors Rachelis	29	git. ibid.	nauiatio Agrippæ ad Herodē	504
mors Iacobi	43	Moyſes à Manethone leproſus falſo	&	505
Ioſephi	44	dictus	Naumi de Nino oraculum	260
mors Antipatri	479	Mofes doctrinam cum moribus con-	Nehaſ Aegypti rex	271
Herodis	480	iungit	Neemias nuncium accipit de Hiero-	
Mofollamus Iudæus	864	Mofes antiquiſſimus legiſlator	ſolymorum uaiſitate	298
motiones corporis à ratione frenari		894	Neemias Hieroſolyma frequentat ha-	
897		mulierum uires	bitatoribus	300
Moyſis educatio	46	mulieris prudentia Abelmachea op-	Necrda urbs	516
Moyſis bellum aduerſus Aethiopes		pidum ſeruatum	Nephani egregium facinus	195
47		mulieres Arabum uenefice	Nephthalitarum ſors	114
Moyſis in Aegyptum proſectio	50	470	Nerias	277
Moyſis & Aegyptiorum magorum		mulieres Herodianas Phariſæi deci-	Neriglifforoorus	860
oſtenta apud Pharaonem	51	piunt	Nero imperator	554
Moyſis legem laturi oratio ad popu-		468	Neronis crudelitas	672
lum	63	mulieres due in excidio Gamatenſi	Neronis mors	658
Moyſis ad populum demittendis ex-		incolumes euadunt	Nicanor à Iuda occiditur	341
ploratoribus oratio	79	735	Nicanor ſagitta percutitur	783
Moyſis morituri ad populum oratio		Mundus Paulinam ſuprat	Nicolaus Caſarem Herodi placat	
96		498	461	
Moyſis in leges belli præſatio	105	nurum Romani circa Hieroſolymā	Nicolaus Damascenus Antipatrum	
Moyſis carmen.	ibid.	extruunt	accuſat	473
Moyſis uerba nouiſſima	106	mutui lex	Nicolaus Archelaum apud Caſarem	
Moyſis exitus	107	myrobalanum	defendit	484 & 490 & 655
Mofis leges	884	Mytgonus	Nicolaus Iudæorum cōtra reges ac-	
Mofis uetuſtas	885		cuſationem diſſoluit	660
Moyſem Deus ex rubo alloquitur	49		Nicolai	
Moyſes exponitur	46			

I N D E X

11 3 Pharmacy=

INDEX

Pharmuthimensis	53	Platonis leges	890	ti	817
Phasaelus & Hyrcanus à Parthis cō-		pœna in castrorū custodes apud Ro-		Pfontonphanechus quid	36
prehenduntur	614	manos	795	Ptolemaeus Septuaginta interpretes	
Phasaelus Felicem superat	612	pœnarum lex	104	dimittit	320
Phasaelus militibus præficitur	609	Polemon Ponti regulus	542	Ptolemaeus vulneratus	351
Phasaelus Antipatri F. Hierosolymis		Polybius reprehensus	337	Ptolemaeus Antiochenis persuadet,	
præficitur	387	Polycrates perstringitur	866	ut Demetriū regē admittat. ibid.	
Phasaeli mors	400.615	Pompeius arte castella occupat	379	Ptolemaeus generum suum Simonem	
Phasaelo Salampsio nupta	502	Pompeius templum Hierosolymita-		occidit	360
Phaselos turris	777	num expugnat	380	Ptolemaeus Lathuri humanæ carnes	
Pheles fratrem Aserymū interficit	858	Pompeius Hierosolymā obsidet	603	coquit	368
Pherecydes Syrius	851	Pompeius Aristobulum in custodiam		Ptolemaeus Alexandram in matrimo-	
Pheroras uxorem repudiare negat		collocat. ibid.		nium ducit	385 & 607
469	(636)	Pompeius cum suis comitibus in tem-		Ptolemaeus Mennæus dynasta Chalci	
Pheroras Salomen sororem accusat		plum ingreditur	604	dis.	385
Pherora uxor ueneficij accusatur		Pompeij res geste in Syria	381	Ptolemaeus Philadelphus legē trans-	
470		Pompeij fuga in Epirum	385	ferri curat	877
Pherore mors	470 & 644	Pontificis uestitus	68 & 781	Ptolemaeus Euergetes Syria potitur	
Phideas	277	Pontificis insula	69	ibidem.	
Phidias Atheniensis statuarius	522	pontificum enumeratio	277	Ptolemaeus Physcon.	ibid.
Philadelphensium & Iudeorum dis-		pontificum successio	495	Ptolemaei mandatum de manumitten-	
fidium	544	Pontius Pilatus Grati successor	495	dis Iudeis	314
Philippus Amyntæ filius à Pausania		& 496		Ptolemaei literæ ad Eleazarum pon-	
caesus	527	porticum templi Iudæi incendit	810	tificem	315
Philippus & Archelaus falsò accu-		Popedius Epicureus apud Caiū deser-		Ptolemaei liberalitas	316
santur	646	tur	523	Ptolemaei cum septuaginta senatori-	
Philippus Iacimi F. à Gamala disce-		populus seditionē monet contra Ar-		bus congressus	318
dit	574	chelaum	481	Ptolemaei responsio ad Oniam	348
Philippi Herodis fratris mors	501	Porcius Festus Felicis successor	556	donaria	316
Philippio Alexandram in matrimo-		Præcepta decem Moyses ad populū		Ptolemaei humanitas	863
nium ducit	385	portat	63	Ptolemaei Lathuri de Alexandro ni-	
Phineas sacre pecunie custos com-		prælium nauale	730	storia 368 &	inde.
prehenditur	822	prælium Zelotarū cum Simone	759	Ptolemaei crudelitas	596
Phineas Zambriam interficit	94	principis sacrificia	74	Ptolemaidis descriptio	667
Phineas rigidus iusticie propugna-		principem ornat clementia	40	Ptolemaidē occupat Alexander An-	
tor	910	principum libationes	73	tiochi Epiphanis F.	345
Phineasis legati oratio de ara ad		principum successiones à Ionatha us-		Pudens duello vincitur	810
Transiordanenses	116	que ad Aristobulum	595	pueri Iudaici astutia	819
Phineas Elis pontificis filius	134	pro Speculatoribus regni, Iosephi fra-		pueri Hebræorū mares necantur	44
Phœbus occiditur	693	tres comprehensi	37	puerorum educatio	889
Phœnicum mercatura	854	primogeniti ius Esau Iacobo uendit		puerperarum lex	77
Phœnicum annales	861	prodigalitas Agrippæ	504 (29)	pugna inter Iudeos & Sabianos	
Phraataces parricida	496	prodigium	259	656	
Phraatis mors.	ibid.	prodigia excidium Hierosolymita-		pugna intestina azymorū dieb.	773
Phanasus pontifex constituitur	559	num precedentia	817	putei Isaci	22
Phruræa festa	308	progenies Herodis	467 & 502	Puteoli	511
Phygmalion	858	providentia diuina	34 & 502	Pyrgum Stratonis Herodes instau-	
Pilatus Caesaris imagines Hierosoly-		proficiscendi lex	78	rat	628
mis statuit	497	proles à Deo Abramo promissa	16	Pythagoras	851 & 861
Pilatus à Iudeis accusatur	499	Protus Bernices Agrippæ matris li-		Pytholaus occiditur	607
Pilatus imagines Caesaris Hierosoly-		bertus	504		
mam introducit	666	prudentiam aduersanti fortune non			
Pilati regimen	665	succumbere	32		
pincernæ somnium interpretatur Io-		per Prudentiam affectibus imperat			
sephus	34	ratio	896		
Pisistratus	851 (34)	Psephina turris	777		
pistorum præpositus cruci affigitur		Pseudalexander	490 & 491		
Placidi impetus cōtra Iotapatā	708	Pseudopropheta prophetam decipit			
Placidi astutia	734	224			
plagæ Aeg. ptiacæ	52.53	Pseudopropheta Aegyptiū	673		
plagij & furij lex	103	pseudoprophetæ à tyrannis suborna-			

Rabateh

INDEX

R					
R Abathe excidium	183	Romanorum alacritas	785	Samarie fames	246
à Rachaba exploratores exce-		Romanorū militum in obtemperan-		Samarie descriptio	704
pti	108	do alacritas diuina	797	Samariam munit Herodes	429
Rachel Iacobo traditur	25	Romanorum uictoria	823	frequentat habitatoribus. <i>ibid.</i>	
Rachel penetrales Deos abscondit	27	Romanos Iotapateni fugant	708	Samaritæ	279
Rachelis mors	29	Rooboth puteus Isaci	22	Samaritæ à societate instaurationis	
Ragau	13	Rubelus apud Iosephū causam dicit		templi repudiati	293
Raguel sacerdos	49	Rubeli natiuitas	26 (36)	Samaritæ Alexandro libertatem suo	
Raguel Moyfi consilium dat de admi-		Rufus Aegyptius Eleazarū capit	836	iure uiuendi petunt	311
nistranda repub.	61	ruta mirabilis magnitudinis	835	Samaritæ Iudeos infestant	295 & 323
Rameffes	857	Ruthe spicas lectum it	133	Samaritæ Antiocho assentantur	330
Rameffes Amenophis F.	871	Rydda	377	Samaritæ à Cereale deuicti	719
cum patre bellum gerit	972			Samaritarum ortus	264
Ramphes	866	S Aba urbe potitur Moser	48	Samaritani seditiosi à Pilato oppri-	
ranis infestatur Aegyptus	52	Sabæus seditionis auctor	193	muntur	499
Raphia à Gabinio restaurata	382	Sabæi mors	195	Samaritani Iudeos apud Quadratiū	
Rapsacis oratio superba	265	Sabbaticus annis	831	accusant	552
Rases Damascenorum rex	260	Sabbatosis Aegyptijs quid	875	Samaritanorum & Iudeorum lis de	
Ratbotis	856	sabbatum agrorum	77	templo Garizitano	348
ratio quid	896	Sabbo. Sabbatum	875	Samaritanorum & Galileorum con-	
ratio pia nū imperet affectibus	896	inter Sabimianos & Iudeos pugna		flictus	671
ratio uirtutum dux	897	656		Sameæ libertas dicendi aduersus Hen-	
rationem appetitui opponit Dauid		Sabinus Caesaris procurator	485	rodem	389
Rebecca filia Bathuel	21 (898)	Sabinus occiditur	766	Samosatam obsidet Antonium	405
Rebecca uxor Isaci	22	Sabini Syri animi magnitudo	703	Sampsigeramus Emesinorū rex	542
Regulus iniquitatis osor	522	sacerdotis uestitus	68 & 212	Sampson leonem interficit	130
regis lex	99	sacerdotum Leuitarumq; sedes	78	Thamnitēsem puellā prociit. <i>ibid.</i>	
regis uires	290	sacerdotum Hierosolymitanorum in		Sampson segetes Palaestinarum incen-	
reges decere clementiam	542	rebus diuinis peragendis perseue-		dit 131 maxilla asini mille Pa-	
regina Aegypti Solomonē uisit	218	rantia	604	lestinos interficit. <i>ibid.</i>	
regnum Antipas affectat	483	sacerdotum officium	888	Sampson Gazeorum fores portariū	
regnū Herodis iniquitate repletū	636	sacerdotes fame pereunt	558	auferit	131
religio Aegyptiorū ab Abramo cōsu-		sacerdotes apud Iudeos qui creen-		Sampson Dalalen amans, decipit	132
tata	14	tur	852	Sampsonis natiuitas 130 enigma. <i>ib.</i>	
religio Romanorum militum	807	sacerdotium Aaroni & eius posteris		Sampsonis mors	132
religio Aegyptiorum	878	confirmatum	85	Samuel filijs rerum administrationē	
religio Scytharū 893 Persarū. <i>ibid.</i>		sa. rificium quinquagesimæ	75	committit	139
repudij lex	101	sacrificia hominis priuati 73 prin-		Samuel Saulum ungit regem	141
Roboamus regni partē amittit	222	cipis	74	Samuel populo futuri regis uiolen-	
Roboami gesta	225	sacrificia publica. <i>ibid.</i>		tiam enarrat	140
Romani quos honores Iudeis exhi-		sacrificiorum diuisio	73	Samuel Deum pro Saulo frustra o-	
buerint	390	sacrilegium Acharis	110	rat	148
Romani belli materia	684	sacrilegium Craffi	384	Samuel Saulo minatur amissionē re-	
Romani milites trucidantur	688	sacrilegium circa templum	800	gni	149
Romani à seditiosis Iudeis uincuntur		Sadducus Phariseus	493	Samuelis uatis origo	134
692 (709)		Sadducei in iudicando crudelissimi		Samuelis concio ad populum de in-	
Romani aquila utuntur in uexillo		557		uadendis Palaestinis	138
Romani Nicon murū diruunt	785	Sadduceorum secta	494.665	Samuelis mors	161
Romani secūdo muro potiuntur	787	Sadocus	277	Samuelis manes Saulo exitum pre-	
Romani indigenarum impietate ad		sagā adit Saulus ad consulendū	165	dicunt	165
bellū contr. Iudeos incitati	790	Salampsis Herodis magni filia	502	Samuelem Deus alloquitur	135
Romani Antiochiam inuadunt	804	Salatis	855	sapientiæ definitio	896
Romani flammis pereunt	811	Saldumus	277	sapientiæ species	<i>ibid.</i>
Romani infer. arē ciuitatem succen-		Samanaſar Assyriorum rex	263	Sapimnius	455
dunt	821	Salome Herodis filios hereditario		Sara à rege Aegypti rapta	14
Romanorum stentia	680	odio prosequitur	443	&	18
Romanorū disciplina militaris	706	Salomæ mors	495	Sara Abrami coniunx	20
Romanorum arma	707	Salomen accusat Pheroras	636	Saræ mors. <i>ibidem.</i>	
Romanorum disciplina uincit auda-		Salpadæ filiarum hereditas	96	Sardonix litationis index	72
ciam Iudeorum	784	Samaria ab Adado obfessa	246	Sarias	277
		Samaria instaurata	382		

INDEX

<i>Saritas & Amalecitas David infestat</i>		<i>tata</i>	551	<i>Sila in custodiam datur</i>	541
164		<i>seditio inter Samaritas & Iudeos o-</i>		<i>Sila militie regie mag str</i>	ibid.
<i>satellitum Cyri disputatio</i>	290	<i>ritur</i>	552	<i>Silanus Syrie preses</i>	497
<i>Satrapa uincitur</i>	517	<i>seditio inter pontifices & sacerdotes</i>		<i>Silo largitione corruptus</i>	403
<i>Saturninus</i>	457	556.		<i>Simeon et Leuis in Sicimias seuiunt</i>	28
<i>Saturninus Syrie preses</i>	461. 466	<i>inter Iudeos & Syros.</i>	ibid.	<i>Simeon Iacobi F.</i>	897
<i>Saturnini de libertate oratio</i>	531	<i>seditio triplex apud Hierosolymam</i>		<i>Simconiorum fors</i>	114
<i>Saulus patris asinas querit</i>	140	768		<i>Simon frater Iudee Maccabaei hostis</i>	
<i>Saulus in regnum inauguratur</i>	141	<i>seditionum causas ex contubernaliu</i>		<i>nuncit</i>	336
<i>Saulus aduersarios ulcisci recusat</i>		<i>nasci malicia</i>	633	<i>Simon populo operam suam pollice-</i>	
143		<i>seditio foru cōtra Moysen poena</i>	79	<i>tur</i>	357
<i>Saulus iterum rex ungitur</i>	ibid.	<i>seditio fori Iudaeorum extrema im-</i>		<i>Simon monumenta construit</i>	358
<i>Saulus capto Agago parcit</i>	148	<i>manitas</i>	798	<i>Simon Bethsura potitur</i>	354
<i>Saulus à Samuele reprehensus</i>	149	<i>Seffora Raguelis F.</i>	50	<i>Simon cum Antiocho Pio foedus init</i>	
<i>Saulus Davidis cantu mitigatus</i>	151	<i>Sehonis nex</i>	89	359 <i>Triphonem oppugnat</i>	ibid.
<i>Saulus in Dauidem odiu cōcipit</i>	152	<i>à Sehone rege Moyses non impetrat</i>		<i>Simon à genero suo Ptolemaeo occi-</i>	
<i>Dauidi mortē callidē molitur</i>	153	<i>transitum</i>	ibidem.	<i>sus</i>	360
<i>Saulus uaticinatur</i>	155	<i>Seianus occiditur</i>	507	<i>Simon Boethi Alexandrini F. ponti-</i>	
<i>Saulus Ionathae irascitur</i>	156	<i>Seiani in Tiberium coniuratio</i>	506	<i>sex declaratur</i>	431
<i>Saulus sacerdotes necat</i>	158	<i>Selefmus</i>	259	<i>Simon seruus diadema sibi imponit</i>	
<i>Saulus de suorum in Dauidem fide</i>		<i>Seleucia</i>	520	487	
<i>expostulat</i>	ibidem.	<i>Seleucus</i>	370	<i>Simon Camithi F. pontifex</i>	495
<i>Saulus in spelunca incidit in Dau-</i>		<i>Seleucus Nicanor Iudeos honorat</i>		<i>Simon Iude Galilaei F. cruci affigitur</i>	
<i>dem</i>	160	320		551	
<i>Saulus Dauidem persequitur</i>	ibid.	<i>Seleucus Nicanor Asiae rex</i>	898	<i>Simon Agrippam absentem crimi-</i>	
<i>Sauli uictoria cōtra Amalecitas</i>	147	<i>Selus</i>	13	<i>natur</i>	542
<i>Sauli laudes</i>	166	<i>Semei ueniam dat Dauid</i>	192	<i>Simon Psellus Iosephi atauus</i>	562
<i>Sauli mors</i>	168	<i>Semei mors</i>	205	<i>Simon Gerasenus nouae conspiratio-</i>	
<i>deploratur à Dauide</i>	169	<i>Semeis Dauidi conuiciatur</i>	187	<i>nis princeps</i>	659
<i>à Saulo Ammanitae uicti</i>	143	<i>Senabarus</i>	15	<i>Simon somnium Archelai interpre-</i>	
<i>à Saulo migrat numē ad Dauidē</i>	150	<i>senatus habetur post mortē Caij</i>	531	<i>tatur</i>	661
<i>Scaurus cum Areta foedus ferit</i>	381	<i>senatus ad Claudium legatio</i>	535	<i>Simon Galileus</i>	662
<i>Scaurus munerib. ab Aristobulo cor-</i>		<i>inter Senatum & plebem disidium</i>		<i>Simō Giorae F. Roman. inuadit</i>	693
<i>rumpitur</i>	602	537		<i>Simon à Hierosolymitanis recipitur</i>	
<i>Scipionis in Syriam aduentus</i>	385	<i>Sepphoris incenditur</i>	658	762	
<i>scriptorum apud Graecos discrepan-</i>		<i>Sepphoris à Iosepho recuperatur</i>		<i>Simon Arimi F.</i>	782
<i>tia</i>	851	700		<i>Simon uinctus Caesari offertur</i>	828
<i>Scythae</i>	854	<i>Sepphoritis auxilium à regibus mis-</i>		<i>Simon ab Apollonio Hierosolymita-</i>	
<i>Scytharum religio</i>	893	<i>sum</i>	706	<i>ni sani pecunias indicat</i>	898
<i>Scythopolis</i>	726	<i>Septuaginta Legem in Graecū trans-</i>		<i>Simeonis natiuitas</i>	26
<i>Scythopolis instaurata</i>	382	<i>ferunt</i>	319	<i>Simonis gesta</i>	359 & 595
<i>Scythopolitarū in Iudeos crudelitas</i>		<i>Septuaginta interpretes à Ptolemaeo</i>		<i>Simonis interitus</i>	360. 689
564		<i>dimittuntur</i>	320	<i>Simonis Giorae tyrannis</i>	701
<i>Sebasteni in defunctum Agrippam</i>		<i>sepulchrum Dauidis spoliatum</i>	450	<i>Simonis uxore Zelotae rapiunt</i>	760
<i>ingrati</i>	543	& 596		<i>Simōis gesta cōtra Zelotas</i>	761. 762
<i>secta Phariseorum</i>	468. 469	<i>sepulchrum Memnonis</i>	667	<i>Simonis insania</i>	761
<i>secte Iudeorum</i>	355	<i>sepultura punitorum, lex</i>	103	<i>Simonis in Iosephi patrem captum</i>	
& 494		<i>Serugus</i>	13	<i>crudelitas</i>	798
<i>Sedecias captus poenas luit</i>	276	<i>seruitus an improbitatis signum</i>	883	<i>Simonis in Matthiā crudelitas</i>	ibid.
<i>Sedecias à falsis uatib. decipitur</i>	273	<i>seruitutis lex</i>	103	<i>Simonis & Ioannis crudelitas</i>	793
<i>sedigitum uincit Ionathas</i>	195	<i>Setho Danaei nomen inditum</i>	866	<i>Simoni potestatis à Iudeis delat⁹</i>	357
<i>seditio contra Moysen</i>	79	<i>Sethosis</i>	857	<i>Sinai montis descriptio</i>	49
<i>seditio per Corem & plebem aduer-</i>		<i>Siba heru apud Dauidem calumnia-</i>		<i>Sobachis egregium facinus</i>	195
<i>sus Moysen excitata</i>	83	<i>tur</i>	187	<i>Socratis mors</i>	893
<i>seditio inter Israelitas, ob reuocatum</i>		<i>fica</i>	556	<i>Sodome exitium</i>	17
<i>à Iudeis Dauidem</i>	193	<i>Sicarij</i>	ibidem.	<i>Sodomitarum bel⁹ à Affryijs</i>	15
<i>seditio populi contra Archelaū</i>	481	<i>ficariorum duricia in tormentis per-</i>		<i>Sodomitica terra</i>	658
<i>seditio Iudeoru cōtra Sabinum</i>	485	<i>ferendis</i>	847	<i>Sohemus arcanum effudit apud Ma-</i>	
<i>seditio cōtra Pontium Pilatum</i>	497	<i>Sichemis Emmoris regis F.</i>	28	<i>riammen</i>	423
<i>seditio Graecorum & Iudeorum</i>	512	<i>Sicimias ulciscitur Abimelechus</i>	127	<i>Solomon uiuente Dauid regnum au-</i>	
<i>seditio ob militis obscenitatem exci-</i>		<i>Sicymitarum gens interempta</i>	897	<i>spicatur</i>	200

I N D E X.

Solomo à Deo sapientiam petit	206	Syrorum & Iudeorum seditio	673	Tharbis Aethiopum regis filia	48
Solomo litat	214	T		Thargalus	15
commonefacit ibid.	regiā extruit	T Abernaculum per Moysen in		Tharrus Abrami pater	13
215	Iromum remuneratur	terra deserta factum	65. 66	Thaumas ⁹ seru ⁹ manumittitur	507
Solomo Iromi enigmata explicat ibi.		tabernaculi allegoria	70	theatru Beryti Agrippa extruit	542
Solomo urbes condit	217	tabernaculi opifices	71	theatrum Berytium exornat	558
Solomo degenerat uictus amoribus		tabernaculi dedicatio	ibid.	Theglaphalassar Assyriae rex	260
221		tabernaculorum festa	75	Themanus	19
Solomonis diuinum iudicium	206	talionis lex	103	Theodectes poeta	320
perfecti	207	Taricheæ à Tito capiuntur	729	Theodecti poetæ uisus restituitur ibi.	
scripta	208	Tarichearum situs & munitio	726	Theophrastus	861
literæ ad Iromum ibid.	operarij	obsidio	ibidem.	Theophilus pōtifex cōstituitur	502
ad templi structuram	209	Tarichearum excidium	730	Theopompus poeta	320
Solomonis precatio in dedicatione		temperantia quid	897	Theopompus perstringitur	866
templi	213	tempestas legislationē antegressa	63	Theopompo poetæ sana mens reddi-	
Solomonis clāsis	218	templum Hierosolymitanum incen-		ta	320
Solomonis opes & fama	220	ditur	276	Thennus Romanorum legatus	877
Solomonis cum Iromo Tyriorum re		templum Hierosolymitanum stolia-		Thennusa Phraatis Parthorum regis	
ge amicitia	857	tum	330	concubina	496
Solomonis enigmata	858	templum ab Onia edificatum	348	Theudas falsus uates	551
Solomonem Deus in somnis alloqui-		templū Hierosolymitanū captū	380	Theudio	471
tur	215	templum nouum Hierosolymis He-		Thmosis	856
Solomonē Propheta reprehēdit	221	rodes edificat	436	Thobalus	861
à Solomone templum Hierosolymi-		templum Hierosolymitanū cadibus		Thobie filij Hierosolymis expellun-	
tanum conditum	208 & 875	pollutum	768	tur	594
Solymi montes	862	templum à Solomone edificatū	775	Tholomæus latronū princeps	545
somnium Iacobi de scala	24	templū multo Tito incenditur	815	Thracæ	854
somnium Glaphyræ	661	templum Oniæ clausum	848	Tbucydides à quibusdam mendacijs	
Archelai	ibidem.	templum Hierosolymitanum quādo		accusatur	851
somnium captiuorum Iosephus in-		extructum	859	Thummosis	856
terpretatur	34	templi dedicatio	212	Tiberiadis deditio	726
Sos quid Sacra lingua significet	856	templi Hierosolymitani septum ibid.		Tiberiadem condit Herodes	496
spadonum lex	104	à Templi edificatione prohibentur		Tiberias penè direpta	586
Spasini castrum	546	Iudei	288	Tiberias à Ioseph. recuperatur	700
spurius filius Davidis moritur	182	templi instauratio	293	Tiberiensis lacus	756
statuas imperatoribus Iudei cur non		templi Garitzei asylum	312	Tiberius Mathematicorum studiosus	
ponant	879	templi porticu Iudei incendunt	810	509 Caio sibi successuro præce-	
stola sacerdotalis	545	circa Templum sacrilegium	800	pta dat	ibid.
Strabonis loc ⁹ 378 & 384 & 409		de Templo construendo à Salomone,		Tiberius Alexander	551
Strabonis locus de Iudeis	384	Davidis concio	201	Tiberij tarditas	505
Stratonice superstitio	865	templo instaurato sacrificatur	295	Tiberij morbus	508
Stratonis turris	543	de Templo Hierosolymitano oracu-		Tiberij mors	509
Stratonis pyrgum Herodes instau-		lum, si quadratum fieret	818	Tigillinus	758
rat	628	tenebris infestatur Aegyptus	53	ad Tigranē Iudei legatos mittit	374
ad Stuprum Cleopatra sollicitat He-		terminorum lex	99	Timæus	851
rodem	416	Terebinthus arbor	760	Timæus perstringitur	866
Sudæas	277	Tero miles Herodē liberè reprehēdit		Timidius Popedium apud Catum de-	
superbia Calij	667	464 & Trypho torquētur ibid.		fert	523
Susacus Aegyptiorum rex	226	τις πολυ	378	Timius Cyprius Alexandram Pha-	
Syenna puteus Isaci	22	terremotus in Iudæa	417 & 625	saeli F. ducit	503
Sylleus Arabs	169	testamentum Herodis à Cesare con-		Timotheani à Iuda Maccabeo uina	
Sylleus Arabi Salomen adamat	453	firmatum	490	cuntur	336
Sylleus Herodem accusat apud Ce-		testimoniorum lex	99	Tirathaba uicus	499
sarem	458	Tethmosis	866	Tiro miles	641
Sylleum prodiit Fabatus	644	Thadamora urbs à Solomone con-		Titus Iapham capit	718
Symborus	15	dita	217	Titus suos cohortatur	727
Syria uniuersa rapinis uastata	ibid.	Thenas Amathenorum rex cum Da-		Titus Giscalam subigere pactione cu	
Syriæ rex Israelitas infestat	255	uide amicitiam facit	178	pit	736
Syri ab Israelitarum iuuenibus uicti		Thales	851	Titus Ioannē Leuie F. psequitur	737
236		Thamar à fratre stuprata	183	Titus contra Iudeos à patre mittitur	
Syri Panico terrore fugati	247	Tharabasa	377	767	

Titus

I N D E X.

Titus ad uallem Sauli castra locat 771	titres fortune sue monumentū re- linquit Titus 824	Vienna urbs Gallie 504
Titus explorator Hierosolymae pe- riclitatur 771	Tyrannus Herodis satellites 459	uini uires 290
Titus totam legionem periculo bus li- berat 773	Tyriorum annales 857	uir fortis 733
Titus milites suos corripit 774	Tyrum Nabuchodonosorus obsidet 861	uiri illustres 883
Titus ad moenia castra ponit. ibid.	V	uirga Moysis 50 & 51
Titus Iudeorum insidias ulciscitur 775	V Alerius Gratus 495	Vitellius Syriae praefes 437 et 499
Titus Iudeum crucifigi iubet 784	V Vallis, locus humanae habitatio- ni parum aptus 79	Vitellij interitus 767
Titus murum capit 787	Vallis Saul uicinus 771	ulceribus & grandine infestatur Ae- gyptus 52
Titus militibus castigatis animū ad- dit 796	Varus Sabino suppetias fert 488	Vologesus Izate bellum infert 550
Titus templum interius afficit 815	Varus 70 uiros nobiles interficit 690	Vologesus Tito auream coronā mit- tit 831
Titus fugientes Iudeos suscipit 822	Vaste regina à rege repudiata 301	Volumnius 457
Titus sacra pro uictoria celebrat 826	uaticinium Iesu 106	Volumnius Syriae praefes 461
Titus praedam militibus distribuit. ibidem.	uaticinium Iosephi de Vespasiano et Tito 723 de tota Iotapata & seipso 724	uoluptas 896
Titus Antiochenſium petitionibus ni- hil indulget 832	uaticinia de Reipub. Iudaica euer- sione 807	uoluptatem antecedit cupiditas 896
Titi clementia 723	uiri nobiles & pontifices ad Roma- nos confugiunt ibid.	urbis sacra lex 98
Titi fortitudo animi 728	uelum Babylonium 780	urbes in honorem Caesaris condita 495
Titi uaria consilia 796	ueneficij lex 104	Vrias 277
Titi pietas 797	uenenum Herodi paratum 644	uxor Petephbris Iosephum de concu- bitu sollicitat 32 & 33
& 813	Venerarum rerum lex 77	de Vxore ducenda defuncti fratris, lex 102
Titi cohortatio ad milites 802	Ventidius contra Parthos mittitur 619	X
Titi interpretis ad Iudeos oratio 819	uerba Moysis nouissima 106	X anti-icus mensis 53
Titi & Vespasiani triumphus cele- berrimus 833	ueritatis uires 291	Xerxis literae ad Esdram 296
Trachonitis Herodi attribuitur 433	ueritatem à Grecis negligi 852	Z
Trachonitarum defectio 456	Vespasianus Galileam inuadit 708	Z Abulonitarum fors 114
transfuga uiui secti 799 auri ple- ni. ibid.	Vespasianus in planta uulneratur 715 Iotapatam oppugnat 714	de Zabudo mendacium Apionis 882
transfuga consilium dat Vespasia- no 719	Vespasianus Gamalam obsidet 732	Zacharias interficitur 255 & 750
Transiordanensium super ara defen- sio 116	exercitum morientem consolatur 733	Zacharias Israhelitarum rex occidi- tur 259
Transiordanensibus à Naase bellum illatum 142	Vespasianus in Imperatorē eligitur 764	Zacharias populum animat 294
Transiordanenses à Iesu dimissi 115	Vespasianus Iosephum captiuitate li- berat 765	Zamaris Iudeus Babylonicus 467
à Transiordanensibus ara extructa 115	Vespasianus rediens quomodo à Ro- manis exceptus 829	Zambrias in Moysen rebellis 93
tribus Iudae fors 114	Vespasiani ad Romanos oratio 751	Zambrias à Phinee interfectus 94
tribuum decem translatio 263	Vespasiano dedunt sese Gadarenſes 754	Zareus Aethiopum rex ab Asano ui- ctus 229
tristitia sequitur dolorem 896	uestes sacerdotum 212	Zelotae 740 & 840
Tragodytarum gens 20	uestitus lex sexui 105	Zelotae Simonis uxore rapiunt 760
Tryphon Apamēnus Demetrio bel- lum infert 353 Ionatham dolo capit 357	uestitus sacerdotis 68 pontificis ibid.	Zelotae Simoni uxorem remittunt 761
tumultus in Syria exoritur 392	Vetexobra uicinus 812	Zelotarum cum ciuibus pugna 742
tumultus uarij in Iudea 670	uictoria in quibus consistat 15	Zelotarum crudelitas 751
tumultus in Iudea sub Felice 672	uictoria Hebraeorum, ductu Samue- lis 137	Zelotarū cum Simone praeliū 759
turba in Iudea 486	uictoria Herodis de Arabibus 419	ad Zelotae concordiae causa mittitur Ioannes Leuiae F. 743
turba noue 558	uictoria lex 105	Zelotypie lex 77
		Zenodorus 432
		Zenodori mors 434
		Zipheni produnt Dauidem 160
		Zoara 377
		Zoor 17
		Zorobabelē dimittit Cyrus ad instau- randum finem 291

F I N I S.

A. 2. 42

[illegible]

